

Derecske Város Önkormányzata
Képviselő-testületének

GAZDASÁGI PROGRAMJA

a 2020-2024 közötti választási
és hosszú távú időszakra

Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. április 27-i ülésén felülvizsgált

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
1. Derecske Város gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények.....	12
1.1. A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései.....	12
1.2. A Kormány fejlesztési irányai.....	15
2. A település rövid története	17
3. Helyzetélemzés	19
3.1. A település mutatói	19
3.2. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele	21
3.3. Főbb demográfiai jellemzők	24
3.4. A település fekvése, kapcsolatai	25
3.5. Az infrastruktúra helyzete.....	27
3.6. Környezetvédelem	35
3.7. Az önkormányzat által ellátott feladatok és az általa működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása	43
3.8. Megvalósult fejlesztések.....	81
4. ÖSSZEGZÉS	85
5. Derecske Város gazdasági helyzete és a várható változások.....	90
5.1. A vagyoni helyzet	90
5.2. A pénzügyi helyzet	93
5.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák.....	94
5.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése.....	105
6. A különböző szintű fejlesztési, szolgáltatási, illetve egyéb programokkal kapcsolatos érintettség.....	109
7. A gazdasági program	112
7.1. Fejlesztési elképzelések	112
7.2. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése.....	122
7.3. A településfejlesztési politika célkitűzései	124
7.4. Az adópolitika célkitűzései	129
7.5. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások	139
7.6. A gazdasági program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei	159
7.7. Befektetési támogatási politika célkitűzései	162
7.8. Településüzemeltetési politika célkitűzései	162
8. ÖSSZEFOGLALÓ.....	164

BEVEZETÉS

1. Preambulum

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 116. §-a alapján valamennyi helyi önkormányzatnak meg kell alkotnia gazdasági programját, amelyet a képviselő-testületnek az alakuló ülését követő hat hónapon belül kell elfogadnia. A jogszabály alapvetően határozza meg a gazdasági program kötelező elemeit, a szerkezetét és a tartalmát részletesen nem szabályozza.

A gazdasági program alapvető célja, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Derecske város fejlődése biztosítható.

A települések versenyében és a térségi rivalizálásban megállja a helyét és főként ideális célponttá válik mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára, mindeközben aktívan hozzájárul a térségközponti funkciói ellátásához, azonban elsődlegesen cél az kell, hogy legyen, hogy az itt élők egyre komfortosabb otthonuknak érezzék városunkat, ahol boldogan élhetik életüket.

A gazdasági program és az abban megjelenő egyes területi koncepciók kapcsán törekedni kell az önkormányzat költségvetési lehetőségeivel kapcsolatos összhang biztosítására, mint kiemelt gazdálkodási szempont. Ezen felül figyelembe kell venni a mindenkori, illetve előre prognosztizálható társadalmi, gazdasági, környezeti adottságok alakulását is, de ezen szemlélet mellett fontos, hogy a meghatározásra kerülő célok minél szélesebb társadalmi és helyi gazdasági elfogadottságon alapuljanak. A szélesebb konszenzust biztosítani szükséges lehetőség szerint az előkészítés és egy-egy fejlesztési terület teljes életútján.

Egy reális terv készítésének alapvető része a precíz diagnózis, helyzetértékelés és elemzés. Ez jelenti a település legfontosabb alapvető mutatószámainak, paramétereinek (népesség, közszolgáltatások, infrastruktúra stb.) leltárát, számbavételét. De a statikus számhalmazok önmagukban nem kielégítőek, hiszen a számadatok dinamikájában, a mutatószámok változásában, ezek elemzésében tapinthatók ki azok a trendek, amelyek alapján jól megfogalmazhatók a fejlesztési irányok, célkitűzések.

Jelen koncepció kiindulási alapként számba veszi a meglévő sajátosságokat, előnyöket, hátrányokat, lehetőségeket és veszélyeket is.

Összefoglaló helyzetkép

Derecske Városa Hajdú-Bihar Megye középső részén, a Derecskei járásban található, mely járás a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet 2. melléklete alapján komplex programmal segítő járás, a 3. melléklet szerint a kedvezményezett járások közé tartozik. A közel 9000 fős település 22 km-re található Debrecentől délre és a 47. sz. főút mentén fekszik.

Derecske **kedvező elhelyezkedése** a megyeszékhely és a fő közlekedési útvonalak közelségének tudható be.

A város gazdaságának húzóerejét a mezőgazdaság jelenti. Az ágazat kiemelkedő szerepet tölt be a foglalkoztatásban is. A munkanélküliség mértéke az elmúlt években folyamatosan csökkent.

A város a **befektetői érdeklődések** növelése érdekében különböző stratégiák, fejlesztési elképzelések kidolgozását tervezi, azonban a településen a következetesen, megfontoltan kialakított városmarketing stratégia hiányzik.

A **közszolgáltatásokkal való ellátottság** kedvező a településen, mely igaz a közüzemi, valamint a humán közfeladatok és közszolgáltatások terén is. A szolgáltatásokat egyrészt az önkormányzat gazdasági társasága, másrészt az önkormányzati intézmények biztosítják.

Derecske település az **épített környezetét** - utak, járdák, terek, épületek – folyamatosan fejleszti, ezzel kívánja nemcsak az önkormányzat, hanem a lakosok tulajdonában lévő ingatlanok értékét növelni. A településen folyamatosak a fejlesztések és beruházások, ennek ellenére az önkormányzati ingatlanvagyon egy része műszaki állapota miatt felújításra szorul.

A város és a város vezetősége kiemelt figyelmet fordít a **hagyományőrzésre**, a településen rendszeresek az ilyen jellegű kis- és nagyrendezvények, valamint a **testvértelepülési** kapcsolatok ápolása is kiemelt hangsúlyt kap.

A közigazgatási feladatokat a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal látja el. Az Möt. 85. §-ának (1) bekezdése alapján Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testülete és Tépe Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. január 1-jei hatállyal hozott létre határozatlan időtartamra közös önkormányzati hivatalt.

A szervezeten belül a derecskei székhelyhivatalban Jogi és Igazgatási Osztály, Pénzügyi és Adóügyi Osztály, valamint Településfejlesztési és Beruházási Osztály, Tépén kirendeltség működik megfelelő létszámú és végzettségű humán erőforrással.

A város mindig törekedett a **stabil és kiegyensúlyozott gazdálkodásra**, Derecske Város költségvetése jelenleg is egy jól átgondolt stratégián alapszik. Derecske Város és intézményei

a kötelező és önként vállalt feladatokat megfelelő színvonalon látják el.

A városban megvalósult fejlesztések, beruházások eredményeképpen, a város a **fenntartható fejlődés** szellemét is figyelembe véve igyekszik minőségi életkörülményeket biztosítani lakosai számára.

2. Jogszabályi háttér

Az Mötv. 116. §-a alapján a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el a gazdasági programot, fejlesztési tervet. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

Az Mötv. a gazdasági program, fejlesztési terv tartalmi követelményeire vonatkozóan az alábbi előírást tartalmazza:

- A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- A gazdasági program, fejlesztési terv - a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testületének az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet 6. §-a előírja, hogy a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseire gazdasági programot határoz meg. A gazdasági program az Mötv.-ben foglaltakon túl tartalmazza különösen a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adópolitika célkitűzéseit, továbbá a befektetés támogatási politika, településüzemeltetési politika célkitűzéseit.

Az önkormányzati tevékenységeknél, valamint az ezekkel kapcsolatos fejlesztési elképzeléseknél természetesen meghatározó „szinórmérték” kell legyen az, hogy melyek az önkormányzat számára törvény által előírt kötelező és nem kötelező, azaz önként vállalt feladatok.

Derecske Város Önkormányzata gazdasági programja tartalmában jelentős mértékben támaszkodik a Képviselő-testület 247/2015. (IX. 24.) határozatával elfogadott Derecske Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában a város számára rögzített településfejlesztési elvekre, átfogó és részcélokra, amelyek az európai uniós fejlesztési ciklussal összhangban határozzák meg a gazdaságfejlesztés területén megvalósítandó elképzeléseinket.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában meghatározott jövőképpel és fejlesztési célokkal való összhang megteremtése érdekében Derecske Város Önkormányzata tervezi a stratégiai

dokumentum felülvizsgálatát.

3. A Gazdasági Program küldetése

A gazdasági programnak jövőképet kell festeni Derecske fejlesztéséről az itt élő lakosság számára, amely nem csak a választási ciklus idejére szól, hanem hosszú távú kell, hogy legyen.

A Képviselő-testület tudomásul veszi azt, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

A Képviselő-testületnek ebben a ciklusban is azt kell legfontosabb feladatának tartani, hogy az Mötv. 13. §-ában megfogalmazott kötelezően ellátandó feladatokat teljesítse. Az önkormányzati feladatokat az önkormányzat intézményein keresztül látja el, ezért a gazdasági programnak garantálni kell az intézmények megfelelő szintű működését, szem előtt tartva azok fejlesztését, racionalizálását.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembe vételre:

- a Képviselő-testület, a polgármester és az alpolgármester elképzelései,
- az önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- a település lakossága, önszerveződő közössége által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba is koncentrálnia kell:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- másrészt a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére.

A célkitűzések megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem továbbra is szükség van:

- pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- az önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

Fontos, hogy a megjelölt feladatok, javaslatok, illetve a városfejlesztési elképzelések reálisak, megvalósíthatóak legyenek. Mindenekelőtt a már megkezdett fejlesztéseket kell befejezni; illetve azokat a helyi feladatoknak kell megoldani, amelyekre eddig nem volt lehetőség, és amelyeket nem sikerült megvalósítani.

A gazdasági program előzménye, szerepe a város fejlesztésében

Hazánkban a politikai, társadalmi, gazdasági körülmények átalakulása miatt a városfejlesztési elképzelések megvalósításának feltételei alapvetően megváltoztak a rendszerváltással. Az elmúlt években megfogalmazott önkormányzati fejlesztések megvalósítása során felmerül a kérdés, hogy ki és hogyan, milyen finanszírozással fogja ezeket a gyakorlatban is véghez vinni. A gazdasági program egy olyan komplex dokumentáció, amely az elkövetkezendő időszakra hosszú távon is megadja azokat a főbb fejlesztési irányvonalakat, fő célokat és fejlesztéseket, melyek struktúrát biztosítanak az átfogó célok eléréséhez.

Az ilyen összetett és hosszan tartó nagyléptékű folyamat, amely sok eltérő motivációjú szereplő közreműködését feltételezi, nem működhet eredményesen, ha nem tisztázottak az alapvető fogalmak, szerepek, érdekeltségek és célok.

A 2019 évi helyi önkormányzati választás eredményeképpen 9 tagú Képviselő-testület kezdte meg működését, majd a 2022 szeptemberében lezajlott időközi helyi önkormányzati választásokat követően szintén 9 taggal alakult meg a Képviselő-testület.

A Képviselő-testület elhatározott szándéka, hogy Derecske Város fejlődése az elmúlt évek lendületével folytatódjon.

A város vezetősége, a Képviselő-testület továbbra is innovatív válaszokat ad a társadalmi-gazdasági kihívásokra: az együttműködések során megismert városfejlesztési módszertanokat alkalmazva a város mintaértékű fejlesztéseket indított el. A város sikeresen szólítja meg és vonja be a város gazdaságának fejlesztésében érintett szereplőket és megtalálja azt a kezdeményező, ösztönző szerepet, amelynek révén jelentősen javul a gazdaság és a munkaerőpiac szereplői közötti együttműködés.

A városfejlesztés igény szerinti programjának megvalósítására a szükséges anyagi forrás teljeskörűen nem áll rendelkezésre. Ezért a lehetőséghez és a várható forrásokhoz igazodóan

rangsorolni kell a fejlesztések megvalósítását.

A nagy infrastrukturális beruházások megvalósítását követően több figyelmet kell szentelni a lakosság komfortérzetének javítására.

A bihari térséghez tartozó Derecske gazdasági felzárkóztatása csak a térség felzárkóztatásával, Kormány támogatásával valósulhat meg, melyhez mindenképpen pályázati és egyéb többletforrások bevonása szükséges.

Amelyhez nem sok anyagi forrás szükséges, azokat az erőforrásokat erősíteni kell, igaz ezek jótékony hatása a gazdasági fejlődésre rövidtávon nem érződik az itt élő emberek életében, de hosszútávon hat a jelenleg csökkenő lakossági létszám növekedése irányába, és a városban élő emberek életében közérzetjavító szerepet tölt be.

A fejlesztés irányvonalai:

- „Szolgáltató önkormányzat”: a Képviselő-testület minden eszközt vegyen igénybe, hogy a városüzemeltetés zavartalan legyen, az intézményhálózat működése biztosítva legyen, a város fejlődjön, az itt élő emberek életminősége javuljon.
- „Derecske, az Élhető Város”: a fejlesztési célok elérésével a település lakossága merje kimondani: „Derecske, az Élhető Város”.
- A város fejlesztését több cikluson átívelő, több évtizedre előremutató módon kell tervezni. Anyagi forrásaink bővítése céljából mind a hazai, mind az EU-s pályázatokon a lehető legtöbb forrást meg kell szerezni.
- A gazdasági program megvalósításában az egész város lakosságát, a gazdálkodó szervezeteket mozgósítani kell.
Az önkormányzat és a Képviselő-testület menedzser szerepet vállaljon fel a város fejlesztésében. Az önkormányzat által megalkotott programot az itt élő lakosság, vállalkozások segítségével, mozgósításával szakmai programmá kell átalakítani.
A gazdasági program jó színvonalú megvalósítása a hivatal dolgozóinak eredményes közreműködése nélkül nem biztosítható.
- A gazdasági program rendeltetése, hogy közvetlen döntéseinket elősegítse és hosszútávú programot adjon a város üzemeltetése, fejlesztése, az itt élő lakosság életkörülményeinek javításához.

A fejlesztések irányát meghatározni csak úgy lehet, ha reálisan felmérjük a jelenlegi helyzetünket, és folyamatosan segítjük a fejlesztések megvalósítását, értékeljük a fejlődést

akadályozó körülményeket, és megtegyük a szükséges intézkedéseket a dinamikus fejlesztés segítése érdekében.

Derecske fejlesztésére nagy lehetőségeket rejt a két gyorsan fejlődő nagyváros, Debrecen és Nagyvárad közelsége.

Célkitűzések:

- Rövid távon 2-3 éves célként megfogalmazandó:

A pályázati források folyamatos nyomon követése, megszerzése és felhasználása az egyik legfontosabb feladat. Az Európai Unió programozási ciklusa óriási lehetőségeket rejt a felhasználható források miatt. Az Európai Unió kínálta esélyek, lehetőségek és pénzügyi alapok felhasználásával csak akkor lesz képes városunk élni, ha megfelelő programmal rendelkezünk és a gazdasági projektjeink kész tervekkel, pályázható, megvalósításra előkészített formában rendelkezésre állnak, ehhez az anyagi forrásainkat mellé tudjuk rendelni.

Fontos cél a településen kijelölt elvárások és kívánatos változások, fejlődést kijelölő célok koherens, egymásra épülő rendszerének kialakítása, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és egyéb kapcsolatait, összefüggéseit, és amelyek elemei az átfogó célok és a részcélok.

Az elérendő célok mellett kerüljenek meghatározásra a célok elérését segítő feladatok és a megvalósítást szolgáló lehetséges eszközök. A megvalósítást segítő menedzsment létrehozása/támogatása.

A célok eléréséhez a megvalósítást segítő menedzsment létrehozása/támogatása.

A város lakossága legyen befogadó, nyitott, környezettudatos.

- Középtávon:

A helyi gazdasági-társadalmi adottságok feltérképezése, a kedvező adottságok ösztönzése a fejlesztésre. Az önkormányzat – mint döntéshozó – segítse elő a városunk dinamikus fejlesztését.

Javuljon a város bel-és külterületi útjainak, közlekedési létesítményeinek állapota, a város és környéke partner kapcsolata erősödjön.

- Hosszú távon:

A lakosság életkörülménye, komfortérzete folyamatosan javuljon. A lakosság száma növekedjen, munkanélküliség tovább csökkenjen, és egyéb mutatók javuljanak. A helyi

gazdaság versenyképessége javuljon, a városi közösségi szolgáltatások javuljanak, bővüljenek, a mezőgazdasági és ipari vállalkozások fejlődjenek, a helyben foglalkoztatás növekedjen. A település arculata továbbra is városiasodjon, szépüljön.

Városunk fejlesztési programja nem vonatkoztható el az Európai Unió és hazai programoktól és a Hajdú-Bihar Vármegyei Integrált Területfejlesztési Program célkitűzéseitől, azok célkitűzései be kell, hogy kerüljenek saját tervünkbe is.

Erősíteni kell Derecske regionális-térségi szerepét a térséghez tartozó települések önkormányzataival megvalósuló földrajzi, kulturális, gazdasági együttműködéssel is.

A gazdasági programot a lakosság megtekintheti a www.derecske.hu városi honlapon, a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatalban és a Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtárban.

1. Derecske Város gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

1.1. A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A Kormány a magyar gazdaság fejlesztésének sikeressége érdekében, a magyar gazdaság adottságainak figyelembevételével hosszú távú fejlesztési és gazdaságpolitikai célokat határozott meg, amelyek alapvetően meghatározzák az önkormányzat lehetőségeit.

Az önkormányzatok helyzete, feladatrendszere, belső működése az elmúlt évek kormányzati politikája miatt megváltozott. Feladatok, hatáskörök kerültek át más szintre, a közigazgatás rendszerébe bekerültek a kormányhivatalok, járási hivatalok, az iskolarendszerű közoktatás, köznevelés területén a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK).

A Kormány gazdaságpolitikájának kitüntetett céljai között szerepelt korábbi években egyértelműen a világméretű járvány elleni védekezés és a gazdaság újraindítása. Mindezek mellett különös figyelmet kapott a családok jövedelembiztonságának megőrzése, a munkahelyek védelme és a vállalkozások támogatása is.

Az önkormányzat feladata, hogy helyi, térségi sajátosságokat kihasználva minél több pályázaton induljon ezeken a területeken, szem előtt tartva, hogy a megnyert fejlesztések rövid idő belül önfenntartóak legyenek azért, hogy a város saját bevételeiből ezek fenntartására ne – vagy csak minimális mértékben – kelljen költeni.

2020-ban a Kormány azt szerette volna elérni, hogy a magyar gazdaság addig elért eredményeit megvédje, azonban már akkor érezhetővé vált a gazdasági bővülés lassulása a kormány ezért kidolgozta a gazdaságvédelmi akciótervet. A gazdaságvédelmi akciótervvel a Kormány célja az volt, hogy megvédje a magyar gazdaság addigi eredményeit, valamint a lassuló európai és világgazdasági környezetben is megtartsa az uniós átlag fölötti növekedési ütemet.

A 2020. évi költségvetés fókuszában a családvédelmi akcióterv végrehajtása állt, ennek jegyében 2020-ban 2228 milliárd forint állt rendelkezésre a családok támogatására, ami csaknem 224 milliárd forinttal több volt a 2019. évinél. A költségvetés másik hangsúlyos eleme a gazdaságvédelmi akcióterv volt, amely mintegy 500 milliárd forintos segítséget jelentett a gazdaság szereplőinek.

A gazdaságvédelmi akcióterv egyik első lépéseként a szociális hozzájárulási adó 2019. július 1-től 2 százalékponttal, 19,5 százalékról 17,5 százalékra csökkent. Ez az intézkedés 2019-ben 144 milliárd forintot, 2020-ban 156 milliárd forintot hagyott a gazdaság szereplőinél. A kiva mértéke 13 százalékról 12 százalékra csökkent 2020. január elsejétől, ezzel az adózási formával

mintegy 40 ezer vállalkozás adózott.

A parlament döntése alapján 2020. január 1-jétől élethosszig mentesültek a – munkával szerzett jövedelmek utáni – személyijövedelemadó-fizetés alól azok az anyák, akik négy gyermeket szültek vagy fogadtak örökbe, és őket saját háztartásukban nevelték legalább 12 évig.

5 százalékra csökkent a szálláshely-szolgáltatások áfája, a kistelepeleéseken épülő lakásoknál pedig 5 millió forintig visszatérítették az áfát.

Az adóelőleg feltöltés eltörlését is kezdeményezte a kormány, a korábbiakhoz képest öt hónappal később, a májusi adóbevallással együtt rendezhetik a vállalkozások az adókötelezettségeiket.

A 2020-as költségvetésben otthonteremtésre majdnem 300 milliárd forintot biztosítottak, a magyar vidék fejlesztését, életminőségének javítását célzó Magyar falu programra pedig 150 milliárd forintot különítettek el.

Jelentősen bővült a foglalkoztatás, meg kellett őrizni a munkahelyteremtés elért eredményeit.

A turisztikai ágazat további fejlesztése érdekében a szálláshely-szolgáltatások áfája 18 százalékról 5 százalékra csökkent 2020 évben. A kis- és középvállalkozásokra vonatkozó fejlesztési adókedvezmény értékhatárát fokozatosan, három év alatt csökkentették 500 millió forintról a beruházások további ösztönzése érdekében. A kisvállalatok esetében 2020-tól évente 300, 100, majd 50 millió forintra, míg a középvállalkozásoknál 400 millió forintról előbb 200 millió, 2022-ben pedig 100 millió forintra mérséklődött az adókedvezmény igénybevételének alsó határa. Az adókedvezmény kibővítése mintegy 7 ezer vállalkozást érintett.

A hitelezést támogató garanciarendszert is megerősítette a kormány, mind a Garantiqa Hitelgarancia, mind az Agrár-vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány jelentős tőkeemelésben részesült.

A magyarországi öntözési rendszer kiterjesztésére 10 éves programot irányzott elő a kormány, ennek során 2020-2030 között évente 17 milliárd forintot fordítana a hazai öntözési rendszer fejlesztésére.

A kutatás-fejlesztés támogatására a 2020-as költségvetésben 32 milliárd forinttal többet, 157 milliárd forintot szánt a kormány.

Az elindított új állampapír, a nagyon kedvező kamatozású magyar államkötvény plusz értékesítése nagyon sikeres volt, ezzel is az ország államadosságának finanszírozását akarta biztonságosabbá tenni a Kormány.

A magyar sportszervezetek munkavállalóihoz hasonlóan lehetővé tették a nemzetközi sportszervezetek munkavállalóinak az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (ekho)

alkalmazását. Emellett a sportdiplomácia keretében adott juttatások adómentességét is biztosították.

A gazdasági helyzetet nehezítette, így a 2020. évi gazdaságvédelmi akciótervre is jelentős hatást gyakorolt először a COVID világméretű járvány, majd a szomszédos országban 2022. évben kitört háború, majd az azt követően kialakult energiaválság, amely magában foglalja az energia- és alapanyagár emelkedést és a nemzetközi ellátási láncok problémáit is.

2021-ben is a középpontban maradt a még soha nem tapasztalt, világméretű koronavírus-járvány elleni védekezés, továbbra is elsőrendű feladat volt az egészség védelmé mellett a gazdaságvédelem és a gazdaság újraindítása. Ezzel párhuzamosan meg kellett őrizni a kormányzati politika kiemelt elemeit, programjait, a családvédelmet és otthonteremtést, valamint a munkahelyvédelmet. A 2022-es központi költségvetés tovább erősítette az elmúlt évek kormányzati politikájának meghatározó elemeit, kiemelten a család- és nyugdíjpolitikát, valamint az otthonteremtési- és felújítási programját. Továbbá a Kormány kiemelt célja volt, hogy a családokat megvédje az áremelkedési folyamatoktól, ezt szolgálta a rezsicsökkentés politikája, az üzemanyagárak rögzítése, a lakossági kamatstop, valamint egyes élelmiszerek árának rögzítése is. Azonban a költségvetésre is hatással volt a szomszédos országban kitört háború. Azonnali feladatként az Ukrajnából érkező menekültekről való gondoskodás merült fel, akik a háború miatt otthonaikat elhagyni kényszerültek.

A 2023. évben a Kormány célkitűzéseinek 3 fő alappillére továbbra is a biztonság, a rezsivédelem és a családvédelem.

2023-ban is kiemelt és lényeges célkitűzés, hogy Magyarország kimaradjon a háborúból. Azonban a Kormány programja szerint megindult a haderő fejlesztése. Felállításra került egy teljesen új, csak a határvédelemmel foglalkozó testület, a határvadászok.

A legfontosabb feladatok közül is elsőnek a munkahelyek védelme került megjelölésre, a munkaalapú társadalom megőrzése, amely keretében segítik az energiaintenzív kis- és középvállalkozások fennmaradását az európai energiaválság idején, gyármentő programok kerülnek meghirdetésre, illetve, hitelprogramok kerülnek megindításra a vállalkozások megsegítésére, és működtetik az árstopok rendszerét is.

A Kormány a rezsivédelmi alap segítségével védi meg a családokat az európai energiakrízis idején. A családtámogatási rendszert sem szűkítik, hanem bővítik: január elsejétől a fiataloknak

25 éves korig járó adómentességet a gyermeket vállaló nők esetében 30 évre emelték. A 30 év alatti nők diákhitelének elengedése, a súlyosan beteg vagy fogyatékos gyereket nevelők nettó 10 ezer forintos családi adókedvezménye is már 2023. évi új intézkedés.

2024 végéig meghosszabbításra kerül, és továbbra is változatlan feltételekkel igénybe vehető a babaváró támogatás, szintén két évvel meghosszabbításra került a falusi csok igénybevételi lehetősége.

A Kormány fontos célja, hogy Magyarország kimaradjon az európai recesszióból, és elérje az egyszámjegyű inflációt az esztendő végére. Az idei költségvetést ezért folyamatosan a felmerülő kihívásokhoz igazítják. A Kormány programja, álláspontja szerint a 4% feletti éves gazdasági növekedés mellett az utóbbi években megnőtt költségvetési hiány és államadósság mérséklésére is sor kerülne.

1.2. A Kormány fejlesztési irányai

A Kormány fejlesztési programja a foglalkoztatás dinamikus bővítésével, a pénzügyi stabilitás fenntartásával, a gazdasági növekedés feltételeinek megteremtésével, valamint hazánk versenyképességének javításával hosszú távon fenntartható növekedést kíván biztosítani.

A kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseire is. A kormányprogram szerint, a fejlődés húzóágazatai a modern ipar, az innovatív ágazatok, az üzleti és kereskedelmi szolgáltatás és az idegenforgalom. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése során, cél az ország egységének megteremtése, az életformában létező csoportok elszigeteltségének csökkentése, ezért bővíteni kell a közúthálózatot, korszerűsíteni kell a vasútközlekedést. A kormány fejleszteni kívánja az építőipart, és meg kívánja teremteni a tisztább és egészségesebb környezetet.

A Kormány álláspontja az európai uniós források felhasználásáról, hogy nem szabad centralizáltan kezelni azokat, hanem ki kell emelni a vármegyék szerepét a fejlesztéspolitikában, meg kell adni a lehetőséget a vármegyéknek ahhoz, hogy beleszóljanak a fejlesztéspolitikába már a tervezésnél is. Az uniótól várható 2500 milliárd forintos helyreállítási és újjáépítési forrás keretösszeg fele energetikai beruházásokat fog fedezni, negyedét a digitális átállás, a digitális infrastruktúra fejlesztését segítő projektekre fordítják. A vármegyékre jutó

pályázatok három téma köré csoportosulnak, az aktív turizmus fejlesztésére, a köznevelési infrastruktúra fejlesztésére, illetve a helyi humánfejlesztésekre.

2. A település rövid története

1291-ből származik a település létezését bizonyító első írásos emlék, a váradi püspökség tizedösszeírása. A régészeti leletek szerint ez a vidék már a hönfoglalás előtt is lakott hely volt. A tatárjárás után a legnagyobb mezőváros volt a környéken.

Jelentős országos esemény helyszíne, mikor Fráter György, hogy ellensúlyozza Ferdinánd híveinek szervezkedését, 1543. augusztus 1-jére összehívta a tiszántúli rendek részországygyűlését Derecske városába. A derecskei részországygyűlés fontos állomása volt a Keleti Magyar Királyságból meginduló önálló erdélyi fejedelemség kialakulásának.

Derecske kora újkori történetében új korszak kezdődött, mikor a falu részbirtokát Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1608 nyarán Nagy András hajdú főkapitánynak adományozta. Az ő néhány éves birtokossága alatt került kapcsolatba a falu a hajdúkkal.

A XVI. században szabad hajdúváros, melynek Bocskai fejedelem ad kiváltságokat, melyeket 1631-ben I. Rákóczi György erősít meg. Egy időre Esterházy-birtokká válik, de a XVIII-XIX. századnak köszönhető dinamikus fejlődés következményeként ismét mezővárosi rangot kap.

Magyarországon a 16. század végéig nagyjából megmaradt a középkori településhálózat, de a tizenöt éves háború jelentős pusztulást okozott elsősorban a hódoltságban és annak peremvidékén, kiváltképp jelentős volt a tatár pusztítás a Debrecentől délre eső bihari területeken: ezeknek szinte a középpontjában fekszik Derecske. Később Esterházy Pál az elmaradt nádori fizetés fejében kapja meg birtokul Derecskét. A törökök 1659-ben és 1693-ban feldúlták.

A Debreceni Református Kollégium partikulájaként, iskoláztatási hagyományai a XVII. századig vezethetők vissza, a XIX. században algimnázium is működött a településen. Vendégeskedett itt Csokonai Vitéz Mihály, népszámlálási biztosként tevékenykedett Kazinczy Ferenc, s itt állomásozott egy ideig Széchenyi István.

A II. világháború igazi megpróbáltatásai 1944 októberében érték el a községet. A 60-as évektől átalakul a település képe, a régi, jellegzetes, méltóságot sugárzó klasszicista tornácos, módos parasztházak eltűntek Derecske utcáiból. Átalakult a település centruma is, megjelennek az emeletes házak, bérházak, társasházak.

Rendkívül kevés a műemléki vagy műemlék jellegű épület. Ezek közé tartozik a város főterén álló református templom, a későbarokk stílusú katolikus templom, a katolikus parókia 17. századi épülete, a két évszázadon át a református egyház fiúiskolájaként működött emeletes épület.

Az 1990-es években épült a város mentőállomása, valamint a sport- és városi rendezvényeknek helyszínt adó sportcsarnok. Pár évtizedig tartó visszaesés után 1991-ben ismét városi rangot kap, lassanként visszanyeri térségi szerepét, fejlődésében nagy szerepet játszik Debrecen, Hajdúszoboszló és a Bihar-Bihar együttműködésnek köszönhetően, Nagyvárad húzóereje.

A rendszerváltást követően rohamos fejlődésnek indultak az egyéni vállalkozások, különösen a szolgáltatások: kereskedelem, vendéglátás és a mezőgazdaság területén. Az ipari vállalkozások közül a bútorgyártás, a famegmunkálás, valamint a fémszerkezet gyártása jelentős, de a lakosság fő megélhetési forrása a mezőgazdaság.

A település 2013-ban ismét járási székhellyé vált. Van bölcsődéje, óvodája, általános és középiskolája, valamint művészeti iskolája.

Kulturális és hagyományőrző rendezvényei, gazdag sportélete, középiskolája, művészeti iskolája, a közszolgáltatások magas színvonala élhető, fejlődő kisváros képét mutatják, mely rugalmasan alkalmazkodik a XXI. század kihívásaihoz. Köszönhetően az Európai Unió által finanszírozott beruházásoknak, Derecske városában számos fejlesztés valósult meg az utóbbi években.

Az elmúlt években megerősödtek a város külkapcsolatai, határon átnyúló szerepvállalásai. Szoros együttműködést alakított ki testvérvárosaival Mátraderesckével, Székelykeresztúrral, Nagyszalontával, Bánffyhunyaddal, a felvidéki Dereskkal, Koszycevel, míg Pápadereskével erősíteni kell a testvérvárosi kapcsolatot.

3. Helyzetelemzés

3.1. A település mutatói

Az Önkormányzat neve:

Derecske Város Önkormányzata

Az Önkormányzat címe, elérhetősége:

4130 Derecske, Köztársaság út 87.

Telefon: 54/410-078

Fax: 54/548-089

Hivatalos honlap: www.derecske.hu

Hivatalos Facebook oldal: Derecske Város

Hivatalos Oldala

www.facebook.com/derecske.hu

A Képviselő-testület tagjainak száma: 9 fő

A Képviselő-testület állandó bizottságai:

2019. október – 2022. október:

- Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság
- Kulturális, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság
- Szociális Bizottság

2022. október:

- Városfejlesztési és Pénzügyi Bizottság
- Humánpolitikai Bizottság
- Családügyi és Esélyteremtési Bizottság

Derecskei Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjainak száma: 3 fő

Az Önkormányzat irányítása, felügyelete vagy ellenőrzése alatt álló vagy alárendeltségben működő más költségvetési szerv:

- Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal
  - polgármesteri hivatal
- Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde
  - óvoda
  - bölcsőde
- Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár
  - művelődési központ
  - könyvtár

Személygépkocsik száma (2020-ban):	2786 db
Óvodai férőhely (Alapító okirat szerint):	360 fő
Óvodai létszám (statisztikai adatok alapján):	324 fő
Bölcsődei férőhely (Alapító okirat szerint):	
Városház utca 3.	26 fő
Köztársaság út 93.	28 fő
Bölcsődei létszám (Városház utca 3.):	26 fő
Általános iskolába felvehető tanulói létszám (Alapító okirat szerint):	920 fő
Általános iskolai létszám (2022-es statisztikai adatok alapján):	906 fő
Középiskolába felvehető tanulói létszám (Alapító okirat szerint):	622 fő
Középiskolai létszám (2022-es statisztikai adatok alapján):	318 fő
Szociális bentlakásos gondozott (2020 márciusában):	154 fő
Kórház:	15 km-re
Tűzoltóság:	15 km-re
Hotel-motel:	15 km-re
Gyógyfürdő:	20 km-re
Repülőtér:	22 km-re

3.2. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele

A. településen működő gazdasági szervezetek száma, tevékenységük végzése alapján 2019 évben (egy vállalkozás több tevékenységnél szerepelhet):

növénytermesztés, állattenyésztés	mezőgazdaság	feldolgozóipar	építőipar	kereskedelem
975	990	89	124	170

Egyéni vállalkozások száma 2020. évben: 1059 db

2021. évben: 1085 db

Gazdasági társaságok száma 2020. évben: 304 db

2021. évben: 312 db

Nagyobb gazdálkodó szervezetek (derecskei székhellyel rendelkezők):

Gazdasági társaság neve:	Fő tevékenysége:
BOLD AGRO KFT.	sertésenyésztés
KÉSZ-GÉP KFT.	szerszámgyártás
KASZ-FARM KFT.	szarvasmarha tenyésztés
OPTIMIT HUNGÁRIA KFT.	gépjárműalkatrész-nagykereskedelem
GENERÁLÉP-3 KFT.	építőipari tevékenység
HÉKA MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐ ÉS KERESKEDELMI KFT.	mezőgazdasági termelés
DERECSKE PÉTŐFI MG. KFT.	mezőgazdasági termelés
KISS ISKOLABÚTOR KFT.	bútorgyártás
FÉMIXO KFT.	fém szerkezet gyártása
DERECSKE-COOP ZRT.	kereskedelem
AGRO-SZIKA Kft.	építési terület előkészítése
KASZ-MOBIL KFT.	egyéb gépjármű-kereskedelem
DERECSKEI VÁROSGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KFT.	városüzemeltetés
SZÉPLAKI KFT.	közúti áruszállítás
HAVITA-TÉSZ SZÖVETKEZET	zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem
AGRO-STEYR KFT.	növénytermesztési szolgáltatás
HAJDÚ-GLAS KFT.	üvegmegmunkálás
IL-GENERÁL 86 KFT.	építőipari tevékenység
BAUER KFT.	tetőfedés, tetőszerkezet-építés
„DERECSKEI AGORA” MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET	növénytermesztési szolgáltatás
„VIOLA ODORATA” BT.	gyógyszer kiskereskedelem
„RANUNCULUS” BT.	gyógyszer kiskereskedelem
PERFECT GENERÁL KFT.	építőipari tevékenység
„HOLLIK ÉS TÁRSA” BT.	áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása
CS-4 KFT.	gabonafélék termesztése
ERŐGÉP-SZERVIZ KFT.	gépjármű kereskedelem
ZÁKÁNY SZERSZÁMHÁZ KFT.	vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelem

GITTER BT.	fémszerkezet gyártása
KATA-FROST KFT.	zöldség- és gyümölcsfeldolgozás
STIM-FIX Kft.	szennyazódésmentesítés, egyéb hulladékkezelés
BL VAS ÉS ÉPÍTŐIPARI BT.	fémszerkezet gyártása
DER-AGRO KFT.	mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme
„DERBÉTA” KFT.	tésztafélék gyártása

A településen a családok megélhetését elsősorban a mezőgazdaságból származó bevételek biztosítják. Derecske termőhelyi adottságai révén kiválóan alkalmas az intenzív növénytermesztésre. Ezt az adottságot a derecskei mezőgazdászok mindig is kihasználták, így a magas színvonalú növénytermelésben jelentős mértékű a kertészeti tevékenység részaránya. Ez a termelési technológia jelentős számú munkavállalónak tud munkát biztosítani.

Jelentős számú munkavállaló jár el Debrecenbe, Hajdúszoboszlóra, Berettyóújfaluba. A népi iparművészeti és kézműves tevékenység továbbra is fellendülőben van, országos hírű képviselői vannak a városunkban.

Ipar

Debrecen és Nagyvárad közelségének köszönhetően a város területén sokféle kis volumenű ipari vállalkozás működik.

A város Helyi Építési Szabályzatában „Gip” jelzéssel nagyobb ipari terület került kijelölésre Derecske északi részén. Ipari területek találhatóak a Köztársaság út mellett, a Konyári út és a Szováti út mellett is. Derecske Város Önkormányzata fontosnak tartja a vállalkozók támogatását.

A Debrecenben terjeszkedő ipari parkok több munkahelyet és vállalkozói lehetőségeket biztosítanak, azonban az autópálya megépült szakaszának köszönhetően 15 perc alatt elérhetővé váltak Debrecen ipari területei.

Mezőgazdaság

A város adottságai miatt hosszú távon is várható a mezőgazdaság jelentőségének megmaradása, a gazdasági programban, a fejlesztések során az agrárgazdaságot kiemelten kell kezelni. Derecske jó talajtani adottságokkal rendelkezik.

Az aszályos évjáratok hatásainak kivédése érdekében a helyi gazdák összefogtak és kb. 4,2 milliárd forint nagyságrendű beruházást valósítottak meg. A fejlesztés hatására Derecske nyugati felén lévő termőterületek öntözhetőek és ezáltal intenzív gyümölcs, paprika, paradicsom stb. termelésére van lehetőség.

A két ütemre bontott fejlesztés során 2021-re először 4600 hektárnyi földterület vált öntözhetővé hárommilliárd forintból, a korábbi terület csaknem négyszerese. A második ütemben a legjobb adottságú termőföldeken is elérhetővé válik az öntözés, több mint 9000 hektáron.

Városunkban fejlett a történelmi hagyományokra épülő sertés és szarvasmarha tenyésztés. A feldolgozóipar jelentős fejlesztésére van szükség, több vállalkozás is jó például szolgálhat.

Feltétlenül törekedni szükséges, hogy a helyben megtermelt termékek minél nagyobb arányban helyben találjanak vásárlóra, például a közétkeztetésben helyi nyersanyagot kell használni és a piac fejlesztése is ezt a célt szolgálja.

3.3. Főbb demográfiai jellemzők

Születések, halálozások számának alakulása 2007 – 2022 között:

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes fogyás
2007.	104	128	24
2008.	93	103	10
2009.	93	108	15
2010.	85	104	19
2011.	80	113	33
2012.	78	107	29
2013.	92	111	19
2014.	87	106	19
2015.	88	108	20
2016.	89	107	18
2017.	72	126	54
2018.	92	97	5
2019.	96	120	24
2020.	102	111	9

2021.	86	127	41
2022.	112	114	2

A népesség kor szerinti megoszlása 2023. január 1-jén:

Állandó lakosság kor szerinti csoportosítása:	Fő:
0-2	312
3-5	285
6-13	691
14	90
15-17	105
18-59	4920
60-	2065
Összesen:	8651

Lakónépesség korcsoport szerinti megoszlása:	Fő:	Megoszlás %-a:
Gyermek és fiatalkorú	1382	16 %
Munkaképes korú	5668	66 %
Időskorú	1530	18 %
Összesen:	8580	100 %

Lakosság

A város lakossága 1960 és 1980 évek között volt a legmagasabb, azóta lassú csökkenést mutat. Lakosság számával a település a megye kis- és középvárosainak körébe tartozik. A lakosság jelentős része, a megyeközpont közelsége miatt Debrecenben talál magának munkalehetőséget.

3.4. A település fekvése, kapcsolatai

Derecske Hajdú-Bihar megye középső-délkeleti részén helyezkedik el, a Dél-Hajdúság kistáj részeként. A város a Bihar tájegység peremvidékének része, de területének nagy hányada a hajdúsági löszháton fekszik.

A települést észak-déli irányban a Debrecen-Berettyóújfaluvá összekötő 47. sz. főút szeli ketté. Az autópálya új szakaszának köszönhetően városunk forgalma csökkent.

A település jelentős szerepet tölt be a megyében közúti kapcsolata révén. Ez a város társadalmi-gazdasági, valamint környezeti kapcsolatait tekintve lehet előnyös és előnytelen adottság is. A város nyugati irányban Hajdúszovát, Kaba és Földes, keleten pedig Konyár felé rendelkezik közúti kapcsolatokkal. A település vasúti kapcsolattal is rendelkezik Debrecen-Nagykerek irányában:

A település a megyeközpont és Berettyóújfalu között az egyik legjelentősebb vonzóerővel rendelkező település. Domináns vonzása a közvetlen környékén fekvő településekre terjed ki, így Sárádra, Hajdúbagosra, Konyárra, valamint Tépére.

A belső úthálózat szabálytalan, az utcák szűkek, rendszerint egyirányúak, a település megtartotta eredeti formáját, a városközpont kis utcáiban a beépítés zárt sorú, utcára néző házakkal.

A belső településmag körül egy lazább szerkezetű, nagyobb telkeken kialakult szerkezet fejlődött és fejlődik napjainkban is.

A külterületen több nagyobb majort is találunk, ezek többségében állattartással foglalkoznak. A mezőgazdasági területeket több nagyüzem, családi gazdaság és nagyobb számú kis gazdaság hasznosítja. A gyepterületek jelentős része értékes élőhely, többségük védett. Az erdőterületek kiterjedése nem jelentős a településen.

Derecske város területének kimutatása (2023. március 1-jei állapot)

Művelési ágak	Fekvések területe ha/m ²			Összesen
	Belterület	Külterület	Zártkert	
szántó		6046.3625	190.8084	6237.1709
rét		610.1850	4.3157	614.5007
szőlő			47.7626	47.7626
kert		83.4025	131.1871	214.5896
gyümölcsös		89.1000	2.8483	91.9483
legelő		1468.4661	0.4604	1468.9265
nádas		81.3523		81.3523
erdő		222.1257	0.8144	222.9401
kivett	520.8218	783.2318	58.0595	1362.1131
halastó				0
fásított terület		12.0921	5.7370	17.8291
Összesen	520.8218	9396.3180	441.9934	10359.1332

Földrészletek darabszáma:

- belterület: 4087

- külterület: 3025

- zártkert: 3639

Összesen: 10751

A város kapcsolatrendszere:

a.) Gazdasági kapcsolatok:

- Derecske-Létavértesi Kistérség Többcélú Kistérségi Társulás

- Derecskei járás települései

A kistérségi településekkel való szoros együttműködés, az egyes területeken való közös feladatellátás fontos elemét képezi a város kapcsolatrendszerének.

b.) Szakmai szervezeti és egyesületi kapcsolatok:

- Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége
- Városok, Falvak Szövetsége
- Debreceni Régió Együttműködési Tanácsa
- Európa-Kapu Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás

c.) Hazai és nemzetközi kapcsolatok:

- Mátraderecske (Magyarország) (2007)
- Székelykeresztúr (Románia) (2004)
- Nagyszalonta (Románia) (2008)
- Déresk (Szlovákia) (2010)
- Koszyce (Lengyelország) (2012)
- Bánffyhunyard (Románia) (2013)
- Pápadereske (Magyarország) (2022)

A testvérvárosi kapcsolatokban különösen fontos, hogy a szereplők között megvalósuljon a szakemberek közötti tapasztalatcsere. A jövőben továbbra is folytatni kell a közös társadalmi, kulturális, sport és közösségi szabadidős tevékenységeket, közösen ápolni kell a történelmi hagyományokat.

3.5. Az infrastruktúra helyzete

Úthálózat

Derecskét a 47-es számú közlekedési út szeli ketté, közúthálózatának gerincét is ez az út képezi, mely nagy forgalmat bonyolít le. Az út a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Hajdú-Bihar Vármegyei Igazgatóság kezelésében van. Az átkelő szakasz rekonstrukciója és a burkolat 11,5 t tengelyterhelésre történő megerősítése 2006-ban kezdődött el, és az azt követő évben fejeződött be. A közlekedés biztonságát javította a Dózsa György – Kossuth utca – 47 –es főút kereszteződésében kialakított körforgalom, valamint a Rákóczi út kereszteződésében kialakított jelzőlámpás, kanyarodósávval bővített csomópont.

A város belső úthálózata szabálytalan, hálós szerkezetű, a belső részekben keskeny utcákkal átszőtt. Az Önkormányzat tulajdonában lévő belterületi utak egy része burkolatlan, ami a száraz, poros, valamint az esős időszakban nagy terhelést jelent a lakosságnak. Az utcák egy részében nincs kiépítve megfelelő csapadékvíz elvezető hálózat, esős időben ezek az utcák sártengerré válhatnak.

A közigazgatási terület teljes úthálózata mintegy 275 km, melyből az önkormányzat kezelésében 267,6 km van, a többi a megyei közútkezelő, illetve egyéb (pl. Hortobágyi Nemzeti Park) fenntartású. A településen a külterületi dűlőutak önkormányzati tulajdonba és kezelésbe történő átvezetése megtörtént. A külterületi földutak állapota nagyrészt kedvezőtlen, a vízelvezető árkok sok helyütt betemetésre kerültek, gyakori probléma az egyébként is keskeny dűlőutak elszántása is.

A VP-7.2.1-7.4.1.2-16 kódszámú Külterületi helyi közutak fejlesztése Derecskén című projekt keretében felújításra került a „Kabai” és „Földesi” közutakat összekötő, erősen kátyúsodott 5,5 méter széles 1094 méter hosszú beton burkolatú mezőgazdasági út. Felújításra került a pályaszerkezet, az út új aszfalt burkolatot kapott és új padka épült. Megtörtént a 0327/5 és 0383 helyrajzszámon lévő mezőgazdasági földút mechanikai stabilizációja is 1370 méter hosszon.

Közlekedés:		Teljes hálózathoz viszonyítva:
Közigazgatási terület teljes úthálózata (nem csak önkormányzati)	~ 275 km	—
Állami közutak hossza (km)	7,4 km	2,7%
Állami közutak területe (1000 m ²)	52,621	-
Belterületi úthálózat	57,8 km	21 %
Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km), ebből	238 km	86,5 %
– szilárd burkolatú út (2018. évi adat alapján)	38,8 km	16,3 % (önkormányzatihoz viszonyítva)
– burkolatlan (2018. évi adat alapján)	199,2 km	83,7% (önkormányzatihoz viszonyítva)
Önkormányzati kiépített járda hossza (km) (2018. évi adat alapján)	64,9 km	-

2018. évben átadták a forgalomnak az M35 autópálya 4. sz. főút – 481. sz. főút közötti szakaszát, valamint a 481. sz. főutat. A város határát átszelő, összességében 23 kilométer hosszú autópálya a 47-es főútvonalon kiépített körforgalomig járható, melyre a Kossuth utcán haladva, Hajdúszovát felé közlekedve hajthatunk fel Berettyóújfalu és Debrecen felé.

A Derecske déli közigazgatási határán megépült M35-ös gyorsforgalmi csomópont lehetőséget biztosított a Derecske-Berettyóújfalu-Nagykerekai autópályán történő megközelítésére.

Az M4-M35 csomópont, mely az M4 folytatása nyugatra, Derecske közigazgatási területének déli részét érinti, az M4-M35 csomópont folytatása nyugati irányba Püspökladány felé.

A településrendezési terv módosítása folyamatban van, az útas tervek elkészültek, jelenleg a tervezés szakasza zajlik.

Folyamatban vannak a Berettyóújfalu 2*2 sávós elkerülő tervezési munkái. Az autópálya az M35-M4 csomópontjának folytatása déli irányba 2*2 sávon. A nyomvonal tervezése jelenleg folyamatban van.

Debrecen-Derecske között nemcsak kilométerben, hanem időben is csökkent a távolság. Szűk tíz perc autópályán elérni a megyeközpont lehajtóit. Fellélegezhet a város, mert a 47-es főút forgalma normalizálódott, csökkent a zaj- és környezeti terhelés, a légszennyezettség, mely már-már az elviselhetőség határát súrolta.

Kerékpárút épült Kisderecskétől a Bold Agro Kft.-ig, mely megkönnyíti a Csemetekert dolgozóinak munkahelyre való eljutását is. A kerékpárút 145 millió forintból készült el, 2005 méter hosszan.

A Debrecen-Nagyvárad közötti kerékpárutat kétirányban is fejlesztették. A Sáránd-Mikepércs, illetve Tépe-Berettyóújfalu közötti szakaszok elkészültével a Debrecen-Nagyvárad kerékpárút teljessé válik.

Debrecen – Sáránd – Derecske – Nagykerekai vasútvonal az 1940-es években még Nagyváradig összeköttetést teremtett. A romániai Nagyváradig történő megépítése jelentős fellendülést indukálhatna.

A vasúti közlekedésnél gondot jelent, hogy a vonatok ritkán járnak. A vasútállomások egy része igen leromlott állapotban van, a vonatok koszosak, a vasúti közlekedés színvonala alacsony.

Amennyiben a Debrecen elővárosi vasúthálózata megépül, abban városunkat is érdemes bekapcsolni.

Közművek

Villamosenergia: a város ellátása biztosított. Gyakoriak az áramkimaradások, ezek mind a lakosságot, mind a gazdálkodó szervezeteket érintik, ezért az áramszolgáltató részéről kisebb fejlesztések indokoltak.

Gázhálózat: a város utcáinak 95 %-án van gázvezeték. (A csőhálózat hossza 2018. évi adat alapján: 81,7 km).

Ivóvíz hálózat: a település vízelosztó hálózatának hossza körülbelül 51.900 fm. A vezetékrendszer acél, azbesztcement, KM-PVC csőanyagból épül fel, NA 80-as, NA 100-as, NA 125-ös, NA 150-es átmérőjű vezetékekből.

Szennyvízcsatorna hálózat: a korábbi években történt fejlesztésnek köszönhetően a település utcáinak körülbelül 95%-a rendelkezik szennyvízcsatorna hálózattal.

Telefonhálózat: az egyre csökkenő igényt folyamatosan ki tudják elégíteni.

A szélessávú internet elérhetősége: városunkban ma már mindenütt biztosított, a főtéren szabad WIFI-t biztosít az önkormányzat a lakosságnak. (2018. évben az internet-előfizetések száma: 1953 db.)

Kábeltelevízió: a hálózat kiépítése a település jelentős részén 2004. évben megtörtént.

Helyi TV sugárzás 2006. év végén bevezetésre került.

Környezetvédelmi program

Külön tanulmányban elkészült 2002. évben, mely felülvizsgálata 2009-ben történt meg.

Helyi védett értékek

2018 évben Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta Derecske Város településképeinek védelméről szóló 7/2018. (III. 2.) önkormányzati rendeletét.

Villamosenergia

A villamosenergia felhasználását az alábbi táblázat mutatja be (2014-2018):

Mutató	Év				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Villamosenergia-fogyasztók száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	3 976	3 996	3 994	3 991	4 004

Háztartási villamosenergia fogyasztók száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	3 677	3 686	3 682	3 660	3 652
Szolgáltatót összes villamosenergia mennyisége [1000 kWh] (T-STAR, BP-STAR)	18 712	19 431	19 695	20 057	21 012
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége [1000 kWh] (T-STAR, BP-STAR)	8 954	9 298	9 307	9 271	9 324
A kiefeszültségű villamosenergia-elosztóhálózat hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	57,30	57,30	57,30	57,90	58,10

A riport a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 'Településstatisztikai adatainak' (T-STAR, BP-STAR) azon villamosenergia-fogyasztással kapcsolatos főbb adatait tartalmazza, melyek által lehetőség nyílik a villamosenergia fogyasztók összesített számának és a háztartási villamosenergia fogyasztók számának, valamint a szolgáltatott villamosenergia összesített mennyiségének és a háztartásoknak szolgáltatott villamosenergia mennyiségének összehasonlítására. A riport továbbá külön rekordként tartalmazza a kiefeszültségű villamosenergia-elosztóhálózat km-ben megadott hosszát.

Vízgazdálkodás

A vízellátás a felszíni vízkészlet mellett a felszínalatti vízkészletre épül. A mezőgazdasági vízigénynél az állattartásra szakosodott telepek a vízellátást saját mélyfúrású kútból biztosítják. A város alatt nagyobb mélységben jelentős hévízkészletek húzódnak, amely a Hajdúszoboszló-Debrecen térségben található készletnek része.

A település térségében a talajvízszintek a terepszinthez közel 1-2 méter mélységben találhatók, a talajvíz mennyisége jelentős a város teljes területén, csapadékos években a talajvízszint akár 0-1 m mélységben is elhelyezkedhet tartósan. A mélyfekvésű területen fekvő település vízelvezetése nem kielégítő, a város belvízveszélyes térség része.

A belvízveszély továbbra is fennálló probléma. A csapadékvíz elvezetési problémák megoldására az önkormányzat két projektet valósított meg, melyeknek köszönhetően sokat javultak a település csapadék- és belvízelvezetési gondjai.

Ivóvízellátás

A településen lévő 3407 háztartás (beleértve a közületeket) közel 100 %-a rá van kötve a vízhálózatra. (2018. évi KSH alapján). A víziközmű szolgáltatást 2017. január 1-től a Debreceni Vízmű Zrt. üzemelteti.

A KEOP-1.3.0/09-11-2011-0010 kódszámú Hajdú-Bihari Ivóvízminőség-javító projekt keretén belül 2014-2015 évben végezték el az ivóvízhálózat rekonstrukcióját, mely magába foglalta a tolózárok cseréjét, végvezetékek összekötését, víztisztítás technológiájának korszerűsítését.

Ivóvízellátás	
Ivóvízhálózatba kötött lakások száma	3406
Nem bekötött lakások száma	1
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³) (2018. évben)	321,59
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³) (2018. évben)	279,41
Ivóvíz szolgáltató neve	Debreceni Vízmű Zrt.
A vízműtelep mértékadó kapacitása	2.400 m ³ /d
Közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza	51,9 km
Üzemelő közkifolyók száma a településen	25 db

Potenciális szennyező források

Elsősorban a bel- és külterületen, a majorokban tartott állatállomány jelent ilyen forrást. A nagy állattartó telepek technológiai korszerűek, a szennyezések megakadályozására nagy figyelmet fordítanak. A majorok rendezési terve komoly környezetvédelmi előírásokat tartalmaz az állattartó telepek számára. Környezetvédelmi szempontból veszélyt a két nagy sertéstelep jelent.

A városban és környékén további jelentős szennyezőforrást jelentenek a háztartások még meglévő szennyvíz szikkasztói. Sok helyen találunk nyílt szikkasztókat, de a zárt rendszerű szikkasztók egy része is szivárog.

Az elszivárogtatott szennyvíz szennyezi a talajvizet. A sertéstelepek szennyvize bűzt áraszt a város lakóira.

Felszíni vízhasználat

Derecske felszíni vizeinek meghatározója a Kálló vízrendszere. A város közigazgatási területén a Kálló két ága halad át, melyek az öntöző csatornákat is táplálják. A nagyobb csatornák a Keleti-főcsatornából is szállítanak vizet. A csatornarendszerekhez horgásztó és kisebb víztározók is kapcsolódnak, melyek egy részét szabadidős célra (horgászat) is hasznosítják. A növénytermesztéssel foglalkozó helyi gazdák az öntözőhálózat bővítését kezdeményezték, melyhez pályázatot nyújtottak be.

Csapadécsatorna		
Csapadékelvezetés módja:	Nyílt, felszíni 80 km	Zárt, felszín alatti 10,7 km
Állapota:	megfelelő	

Szennyvíztisztítás

A város történetének legnagyobb beruházása a 4.012.123.000 forintba kerülő szennyvízcsatorna-hálózat és tisztítóüzem megépítése, mely az előkészítéstől számítva közel nyolc évig tartott. A nemcsak anyagi, hanem műszaki-szakmai szempontból is összetett, a település egészét érintő projekt során a korszerű tisztítótelep mellett összesen hetven kilométer gravitációs vezeték és hat kilométer nyomóvezeték épült meg. A projekt keretében megvalósuló 10.000 lakos egyenértékű kapacitás mellett, a mai követelményeknek megfelelő technológiával működő szennyvíztelep épült meg.

A kivitelezést megelőzően a város háztartásainak 11 %-a volt bekötve a szennyvízhálózatba, azonban a kivitelezés folyamán, az elkészült öblözetek ingatlanjai folyamatosan kötöttek rá a hálózatra. A településen a kiépítettség kb. 95%. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza: 67,8 kilométer.

A régi szennyvíztisztító telep rekultivációja az új tisztítótelep építésével párhuzamosan

Mutató	Év				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	858	2 802	2 804	2 932	2 950
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	73,30	79,90	340,53	355,55	390,67
Háztartásokból a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	54,60	59,20	271,98	251,21	247,26
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) tisztítás nélkül elvezetett szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	n.a.	n.a.	n.a.	0,00	0,00
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) tisztítottan elvezetett összes szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	73,30	79,90	340,53	355,55	390,67
Közvetlenül a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	3,40	3,40	6,18	5,84	7,66
Lakásállomány [darab] (T-STAR, BP-STAR)	3 407	3 401	3 397	3 404	3 407

megtörtént.

Közmunális szennyvíztisztítás	
A településen összegyűjtött szennyvíz befogadó szennyvíztelepe:	Derecske, szennyvíztelep 0393 hrsz, 7393 hrsz
A telep kapacitása (m ³ /d):	1.000
A telep kapacitása (LE):	10.000
A telepről elfolyó tisztított szennyvíz befogadjának megnevezése:	A tisztított szennyvíz vegetációs időszakban több hektáros energiaerdőt öntöz, vegetációs időszakon kívül pedig a Kálló csatornába folyik.

A riport a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 'Településstatisztikai adatainak' (T-STAR, BP-STAR) azon közüzemi szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos főbb adatait tartalmazza, melyek a lakásállomány összesített számán belül bemutatják a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások számát, valamint a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett szennyvíz összesített mennyiségén belül a háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyiségét, illetve a tisztított és a tisztítás nélkül elvezetett szennyvíz mennyiségét. A riport továbbá a közvetlenül a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék köbméterben megadott mennyiségét is tartalmazza.

3.6. Környezetvédelem

Barnamezős beruházásként a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. Köztársaság út 36. szám alatti telephelyén, a meglévő 2 épület elbontását követően, gazdaságélénkítésre, közösségi tevékenységek kiszolgálására alkalmas nettó 485,89 m² alapterületű acél vázszerkezetű csarnoképület és közösségi tér került megépítésre, melyben vállalkozási tevékenységnek helyet biztosító műhelyek, valamint közösségi célú helyiségek kerültek kialakításra, a szükséges kiegészítő helyiségekkel, parkolókkal, valamint az elektromos járművek használatához szükséges töltő infrastruktúra kiépítésével.

Hulladékgazdálkodás

Derecske Város területén működő szilárd hulladéklerakó nincs, a korábbi hulladéklerakó bezárásra került. A lakosságnál, közületeknél, vállalkozásoknál és önkormányzati intézményeknél keletkező közmunális hulladékot a hulladékszállítási közszolgáltatás teljesítésére Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft. (4031 Debrecen, István u. 136.) jogosult és köteles. A közszolgáltató a Bihari Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (4100

Berettyóújfalu, Oláh Zs. ú. 1-1.) közszolgáltatói alvállalkozót bízta meg a hulladékgazdálkodási tevékenység végzésével.

A „sárga zsákos” szelektív hulladékgyűjtési rendszert az „edényzetes” rendszer váltotta fel 2019 évtől, valamint a lakosoknak lehetősége nyílt komposztáló edényzetek igénybevételére is.

Városunkban éveken keresztül 2 alkalommal volt lehetőség lomtalanításra, 2021. évtől viszont évente csak egyszeri alkalommal kerül sor rá.

Az állati hulla elszállítását a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. (4130 Derecske, Köztársaság út 90.) szervezi.

Hulladékgazdálkodás	
Szolgáltató:	Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft. (4031 Debrecen, István u. 136.)
Gyakoriság:	Hetente 1 x
Lefedettség:	100 %
Gyűjtött hulladék mennyisége tonna/év (2018):	2432,9 t/év
A lakosságtól elszállított települési hulladék tonna/év (2018)	2066,6 t/év
-ebből lakosságtól hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége (tonna)	1890,2 t/év
- és a Lakosságtól lomtalanítással elszállított hulladék mennyisége (tonna)	116,4 t/év
A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési hulladék (2018)	38 t/év
Közterületen elkülönítetten gyűjtött hulladék mennyisége (2018)	3,8 t/év
Hulladékfeldolgozás (van/nincs)	nincs
Lomtalanítás	2 alkalom/év (2021-től 1 alkalom/év)

Szelektíven begyűjtött hulladék összetétele (2018):						
Elkülönítetten gyűjtött papír mennyisége (tonna)	Elkülönítetten gyűjtött műanyag mennyisége (tonna)	Elkülönítetten gyűjtött üveg mennyisége (tonna)	Elkülönítetten gyűjtött fém mennyiség (tonna)	Elkülönítetten gyűjtött biohulladék mennyisége (tonna)	Elkülönítetten gyűjtött összes mennyisége (tonna)	Utóválogatásból maradt nem hasznosítható hulladék (tonna)
10,9	9,3	0,6	0,5	3,2	41,8	17

Levegőminőség

A településen alapvető problémát jelent a város szélén lévő állattartó telepek (sertéstelepek) közelsége. A Rákóczi út végén lévő erdőirtással a település nyugati részén lakóknak problémát jelent a sertéstelepen keletkező szag.

A település környezetében a mezőgazdasági terület kb. 5%-a áll parlagon, ezekről származhat pollen probléma, valamint a kivezető fő- és mellékutak szegély területein elszaporodott parlagfű okozhat allergiás problémákat. Sokan foglalkoznak seprűcirok termesztéssel és feldolgozással. A cirok feldolgozása során szűrős por keletkezik, mely a környező lakóknak okozhat kellemetlenséget.

A településen elég magas a gáz felhasználása a háztartások esetében, így a téli fűtések idején nem jelentős a füst, mint légszennyező tényező.

Gázfogyasztás

A gázfogyasztással kapcsolatos számokat az alábbi táblázat mutatja be:

Mutató	Év				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Összes gázfogyasztók száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	2 527	2 531	2 525	2 549	2 564
Háztartási gázfogyasztók száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	2 460	2 361	2 361	2 377	2 389

A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	2 351	2 361	2 361	2 377	2 374
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) [1000 m3] (T-STAR, BP-STAR)	3 485,20	4 026,20	4 099,40	5 051,50	4 451,30
Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) [1000 m3] (T-STAR, BP-STAR)	2 287,00	2 736,30	2 544,50	3 714,30	3 165,40
Az összes gázcsőhálózat hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	81,40	81,40	81,40	81,50	81,70

A riport a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 'Településstatisztikai adatainak' (T-STAR, BP-STAR) azon gázfogyasztással kapcsolatos főbb adatait tartalmazza, melyek a gázfogyasztók összesített számán belül bemutatják a háztartási gázfogyasztók számát, azon belül pedig a fűtési fogyasztók számát. A riport emellett lehetőséget ad a szolgáltatott vezetékes gáz összesített mennyiségének és a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyiségének összehasonlítására is, továbbá külön rekordként tartalmazza az összes gázcsőhálózat km-ben megadott hosszát.

A közutak állapotáról és terheléséről, valamint a településen tapasztalható levegőszennyezésekről és terhelésekről az alábbi táblázatok nyújtanak tájékoztatást. A városban sok a még burkolatlan utca, melyekről száraz időben jelentős porterhelés éri a lakosságot.

A közutak terhelése	
Milyen a burkolat állapota?	változó
Biztonságos-e a gyalogosközlekedés?	részben
Mekkora az átmenő forgalom?	jelentős
Mekkora a teherforgalom?	jelentős
Van-e tömegközlekedés?	van: helyközi
Van-e mezőgazdasági forgalom?	jelentős

Van-e ipari forgalom?	nem jellemző
Mekkora a zajterhelés?	átlagos
Milyen a levegőszennyezettség?	átlagos
Van-e meglévő elkerülő út?	van
Mekkora az éjszakai forgalom?	átlagos

Energiagazdálkodás

A város közvilágítását 2001-ben korszerűsítették energiatakarékos lámpatestek és izzók felszerelésével. Az újabb korszerűsítés 2020-ban történt energiatakarékos, LED-es lámpatestek beszerzésével. A közvilágítás korszerűsítésének eredményeképpen mindösszesen 1581 db lámpatest került felszerelésre, amely azt jelenti, hogy városunkban az összes kisfeszültségű oszlopon a jelenleg legkorszerűbb LED-es elem került kihelyezésre. a korszerűsítés hosszú távon, minimum 25 év időtartamra biztosítja a város megfelelő közvilágítását.

A városi közvilágítási hálózat aktív elemeinek üzemeltetője a Mezei-Vill Kft.

Az Önkormányzat az elmúlt években törekedett arra, hogy az intézményeiben a magas energiaköltségeket csökkentse, ezért több intézményben, így a Mese-Vár Óvoda és Bölcsődében, az általános iskola Lengyel utcai telephelyén, valamint az Egészségház épületén pályázat keretében napelemes rendszert épített ki. Ugyancsak projekt keretében a Sároston Napelempark került kialakításra.

A polgármesteri hivatal, valamint a művészeti iskola táncművészeti színházának energetikai korszerűsítése szervesen kapcsolódik nemcsak a megyei és országos célokhoz, hanem az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés céljához. A megvalósulással teljesült az önkormányzati intézmények hatékonyabb energiafelhasználásának, racionális energiagazdálkodásnak az elősegítése, a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentése, a hazai megújuló energiaforrások fokozottabb felhasználása, a megújuló energiaforrások használata.

A táncművészeti táncszínház esetében csökkentek a fenntartási költségek, a megújuló energia hasznosításával a primerenergia fogyasztása 218.789 kilowattórával, a széndioxidkibocsátás évente 62,9 tonnával csökkent.

A Derecske Város Településképet meghatározó épület külső rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése projekt keretében a Köztársaság út 99. szám alatti iskolaépület külső felújítására és energetikai korszerűsítésére került sor. Az energiahatékonyság 57 %-al javult.

A Zöld város projekt keretében a Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár energiahatékony felújítása történt meg.

Költségmegtakarítás érdekében a Polgármesteri Hivatalban, az általános iskola Lengyel utcai telephelyén, valamint a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft.-nél környezetbarát tüzelőanyagot felhasználó faapríték tüzelésű kazánok is üzemelnek.

Zöldfelületek és természeti környezet

A város külterülete ápoltnak tekinthető, amit az intenzív mezőgazdasági tevékenységet végzők száma is jelez. A belterületen lévő közparkok és utcák fasorai mellett legjelentősebb zöldfelület a lakó ingatlanokon lévő udvarok, kertek növényzete.

A város egyik legjelentősebb zöldfelülete a Sárosító és környéke. A jelenleg elvadult, rendezetlen és feliszapolódott vízfelület potenciális élő- és rekreációs lehetőséget jelent a településnek. A településrendezési terv szintén rekreációs célokat javasol erre a területre. A sportcsarnok épülete 1383 négyzetmétert, sporttelep: 117:775 négyzetméter.

2018. június 22-én megtörtént a derecskei tanuszoda ünnepélyes átadása. Az úszásoktatás elősegítésére, a testnevelési órák körülményeinek javítására a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretein belül épült a tanuszoda. A Derecske Városi Tanuszoda elsődleges feladata a kötelező testnevelés órák keretében végzett úszásoktatás kiszolgálása. A tanuszoda célja a minél szélesebb felhasználói kör elérése. A létesítményben egy 25 méteres, hatpályás úszómedence (1.90 méter mély), melynek vízhőfoka 26-28 °C és egy 10*6 méteres tanmedence (0.80 méter mély), melynek vízhőfoka 30-32 °C, áll a sportolók szolgálatában.

Másik nagy zöldfelület a Kiserdei Víztorozó és környéke, mely jelenleg horgásztóként üzemel.

A város keleti részén nagy kiterjedésű természetvédelmi terület található, mely a Bihari Sík Tájvédelmi Körzet része.

Nagyobb kiterjedésű erdőterületet a település környékén nem találunk, kisebb erdők is csak elszórva helyezkednek el.

Települési zöldfelületek			
	Zöldfelület neve	Növényzet és köztéri bútorok állapota	Védett (igen/nem; helyi vagy országos)
1.	Szent István park (1352 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
2.	Rákóczi úti közpark (1560 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
3.	Sárostói sportpálya és a mellette lévő zöldterület (834 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
4.	Emlékpark (1355 hrsz)	rendszeresen gondozott	igen, védett fák
5.	A várost kettészelő 47. sz. főút mentén található egynyári és füves zöldterületek	rendszeresen gondozott	nem
6.	Vasvári Pál utca vége (907/71 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
7.	Akácfa – Bacsó B. utca sarok (907/2, 907/4 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
8.	Református temető melletti közterület (907/70 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
9.	Téglás utcai vízállásos terület (1848 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
10.	Budai Nagy Antal utcai vízállásos terület (1881 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
11.	Bercsényi u. – Rákóczi út közterület (2106/3 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
12.	Bajcsy-Zs. utca Vadászház felőli végén található közterület (2416 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
13.	Lórántffy utca Lakodalmas ház mögötti vízállásos terület (2353/2 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
14.	Szaszar patak part – Bihari tér (4143 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
15.	Makkay János tér (74 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem

16.	Kisderecske – Vasúti sín és a Vasút utca közötti terület (3419/10, 3419/11 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
17.	Polgármesteri Hivatal hátsó udvara (7 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
18.	Sátorkerti utcák utolsó telkei (3017/81, /83, /85, /87, /89, /91 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
19.	Szaszar – Kállló átemelő és szivattyú és környéke (0411/15 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
20.	Városközponti buszmegálló körül található zöldterület	rendszeresen gondozott	nem
21.	Köztársaság úti volt Óvoda udvara (4 hrsz)	rendszeresen gondozott	nem
22.	Hajnal utca	rendszeresen gondozott	nem
23.	Nyugati utca (1936 hrsz.)	rendszeresen gondozott	nem
24.	Móricz Zsigmond utca	rendszeresen gondozott	nem
25.	Csuklya utca kapu	rendszeresen gondozott	nem
26.	Kandia	rendszeresen gondozott	nem
27.	AranyJános utca árok, fásított terület	rendszeresen gondozott	nem
28.	Nagyszőlő melletti csatorna	rendszeresen gondozott	nem

Vízfelületek belterületen; név	Területe	Állapota	Védett (igen/nem; helyi vagy országos)
1. Sárostó	2 ha	feliszaposodott, nádas, elvadult	nem

A Zöld város projekt keretében Fórum került kialakításra a Köztársaság út és Nap utca közötti területen: a fejlesztés keretében kialakításra kerülő központ közel 1 hektáros területén zöld terület rekonstrukció került megvalósításra. A Városház utca - Szováti út keresztezésénél is felújításra került a zöld terület.

3.7. Az önkormányzat által ellátott feladatok és az általa működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

Nevelési- oktatási rendszer:

A nevelési és oktatási intézmények fenntartásában, működtetésében és irányításában a korábbi időszakban változás következett be településünkön is. A Derecskei I. Rákóczi György Gimnázium, Technikum és Kollégium működtetője és fenntartója a Berettyóújfalui Tankerületi Központ. A Tankerületi Központ részére vagyonkezelési szerződés keretén belül a középfokú intézmény és a kollégium épülete átadásra került.

A Derecskei Bocskai István Általános Iskola és Művészeti Iskola, mint általános iskola működtetését az Önkormányzattól az állam átvállalta. Az általános iskola fenntartója szintén a Berettyóújfalui Tankerületi Központ. Az általános iskola és a művészeti iskola 2021. szeptember 1-től különvált és önálló intézményként folytatják tevékenységüket.

A Mese- Vár Óvoda és Bölcsőde fenntartója Derecske Város Önkormányzata.

Óvodai és bölcsődei nevelés:

A Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde több, mint 100 éves múltra tekint vissza, az eltelt évek alatt több szervezeti és névváltozáson ment keresztül. 2008-ban bölcsődei intézményegységgel bővült és vált többcélú közös igazgatású intézménnyé. 2010-ben készült el az Európai Unió támogatásával a felújított és bővített akadálymentes és környezetbarát üzemeltetésű óvoda, amelyben már bölcsődei rész is kialakításra került. Az épületben 14 esztétikusan, otthonosan kialakított csoportszoba, tornaterem, logopédiai foglalkoztató, fejlesztőszoba, sószoba várja a gyerekeket. A 3 részre tagolt, jól felszerelt udvaron a biztonsági előírásoknak megfelelő udvari játékok, füves terület, közlekedési pálya teszi lehetővé a gyermek mozgásfejlődését.

A TOP-1.4.1-19-HB1-2019-00027 azonosító számú „Bölcsődei férőhelyek kialakítása Derecskén” című projektnek köszönhetően megépítésre került a Derecske, Köztársaság út 93. szám alatti ingatlanon az új bölcsőde épülete. A telephelyként működtetni kívánt Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéséről szóló határozat 2023. április 5. napján érkezett meg az önkormányzathoz, mely ezen a napon véglegessé vált. A tervek szerint 2023. április végén nyitja ki kapuit az új intézmény.

Közoktatás

Derecske város óvodai és iskolai hálózata az ellátottság tekintetében megfelel a kívánalmaknak. Oktatási rendszere nagy történelmi múlttal rendelkezik, a XVII. századra nyúlnak vissza az elemi oktatás gyökerei.

Az elmúlt években lezajlott változások után az intézmények megmaradtak, és jelenleg egy bölcsőde, egy óvoda, egy általános iskola, egy alapfokú művészeti iskola és egy többcélú közép fokú iskola, valamint kollégium működik a településen

1-8. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatása

A Derecskei Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola két telephelyen működik. Az iskola működtetésével kapcsolatos feladatok 2017. január 1-jétől az önkormányzattól elkerültek, az intézmény fenntartója és működtetője a Berettyóújfalui Tankerületi Központ lett. A többcélú közös igazgatású intézményben 906 gyermek tanul a Lengyel utcai telephelyen és a Szováti úti főépületben. A kiválóra minősített művészeti iskolában közel 400 növendék ismerkedik évről évre a zene-, és mozgásművészettel.

2008-ban kiépítésre került az intézményen belül az integrációs pedagógiai rendszer. A lemaradók, lassabban haladók segítése mellett kiemelt figyelmet fordítanak a tehetségsegítésre. Emelt szinten tanítják az angol nyelvet, emelt óraszámban a matematikát. Az intézmény szervezi a Zrínyi Matematikaverseny megyei fordulóját, a Bolyai anyanyelvi, matematika és természettudományos csapatversenyek területi döntőit.

Az iskola tanítványainak versenyeredményei a megyéhatáron túl is ismertté tették az iskola nevét.

2013 óta intézmény a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által akkreditált Kiváló Tehetségpont, 2014 óta pedig „Mentoráló Intézmény”.

2016-ban az Ökoiskola címmel gazdagodott intézményük.

A 2017/2018. tanévben két osztályuk bekapcsolódott a Boldog Iskola programba.

2007-ben a ROP 2.3.1-2004-08-0073/37 projekt keretében a Derecske Szováti út 2-szám alatti székhely felújításra került, és új tornateremmel bővült.

2014 nyarán az ÉAOP-4.1.1/A-12-2012-0009 projekt keretében teljes körű felújításra került sor a Lengyel utcai telephelyen. Az épület fűtési rendszerét apríték kazán működteti, az elektromos energia termelését napelemes rendszer segíti. A projekt keretében új szabvány gumiburkolatú

sportpálya, fedett szabadtéri kondipark és játszótér is épült az iskola udvarán. Az eszköz ellátottságunk jónak minősíthető. A TIOP-1.1.1-07/1-2008-0533 projekt eredményeként a tantermek 45 %-ában található interaktív tábla.

A nevelő-oktató munka során folyamatosan keresik a pedagógusok az új és hatékony módszereket, megoldásokat.

9-12. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatása

A Derecskei I. Rákóczi György Gimnázium, Szakgimnázium Technikum és Kollégium közös igazgatású köznevelési intézmény.

Az iskolát 1963-ban alapította a Hajdú-Bihar Megyei Tanács. Az eredeti Tótfalusi Sándor nevet 1989-ig viselte. Ekkor vette fel a Derecskéhez kötődő erdélyi fejedelem, I. Rákóczi György nevét.

A szakközépiskolai képzés 2001 szeptemberétől indult el, négy szakmát szerezhetnek meg az érettségi után ide jelentkező fiatalok: középfokú szakképesítést kaphatnak az idegenforgalmi ügyszervezők, a számítástechnikai szoftverüzemeltetők és a számítástechnikai programozók.

A 2002/2003-as tanévben megjelent a rendvédelmi képzés, amelynek máig töretlen a népszerűsége.

A szakközépiskolai képzés mellett továbbra is meghatározó az iskolában a gimnáziumi oktatás, 2007. évben ezekben az osztályokban is beindult a rendvédelmi fakultáció. Az intézmény a megyében elsőként kötött megállapodást a Debreceni V. Bocskai Lövészdandárral, hogy a honvédelmi pályára előkészítő képzést is kialakíthassák mindkét oktatási típusban: a gimnáziumban és a szakközépiskolában is. 2006 és 2011 között csak az intézmény szervezhetett érettségi vizsgát katonai alapismeretek tantárgyból az egész országban. A 2013/2014-es tanévtől a honvédelmi képzést csak gimnáziumi osztályokban folytathatták.

A tanulólétszám az elmúlt években követte a demográfiai változásokat. A jelentkezők arányát tekintve népszerű az iskola, különösen a rendvédelmi és a honvédelmi tagozatuk. Ezekre a szakokra fizikális szintfelmérővel lehet bejutni, valamint a pontszámításnál a tanulmányi eredményt veszik döntő módon figyelembe.

Tanulóik a mindennapos testnevelés keretein belül hetente 2 órában úszásfoglalkozáson vesznek részt, valamint heti két speciális gyakorlatot is tartanak nekik (kung-fu és judo óra heti váltásban). Lehetőséget biztosítunk a lövészet gyakorlására is.

A rendvédelmi, honvédelmi osztályokban tanulók jelentős jogi alapképzést kapnak, mely felkészíti őket a jogi tanulmányok folytatására. A szakmai tantárgyakat aktív és szolgálati nyugdíjban levő rendőrök tanítják magas színvonalon.

Az Országos Középiskolai Rendészeti Tanulmányi Versenyen már több éve sikeresen szerepelnek diákjaik. Minden évben iskolájuk diákja nyeri el a legeredményesebb Hajdú-Bihar megyei versenyző különdíját, és minden tanulójuk döntős az országos versenyen. 2013-ban iskolájuk csapata nyerte meg az Országos Rendészeti Csapatversenyt. 2016-ban ezüstérmesek lettek, 2017-ben ötödik, 2018-ban hatodik helyezettek.

Diákjaik rendszeresen részt vesznek helyi, megyei és regionális szintű szavalóversenyeken, ahol szinte mindig dobogós helyezést érnek el.

Ezen kívül részt vesznek még lövészversenyeken, sport diákolimpiákon, közlekedésbiztonsági kupán, járőrversenyeken, határon túli történelmi versenyeken, komplex természettudományos vetélkedőkön, katasztrófavédelmi versenyeken, idegen nyelvi versenyeken, OKTV-n.

Intézményünk regisztrált tehetségpont. A sportban tehetséges fiatalokat kiemelkedően támogatják. Intézményünk alapító tagja az Észak-magyarországi Rendészeti Tehetségsegítő Tanácsnak.

Intézményünkben gimnáziumi, szakgimnáziumi és technikumi képzés zajlik.

Jelenleg futó gimnáziumi képzéseik:

- 4 évfolyamos emelt angol nyelvi óraszámú, általános tantervű és 4 évfolyamos emelt angol nyelvi óraszámú rendvédelmi orientációjú gimnázium osztály,
- 4 évfolyamos humán orientációjú osztály,
- 4 évfolyamos honvédelmi orientációjú osztály,
- 4 évfolyamos rendvédelmi orientációjú osztály

Technikum:

- 5 évfolyamos rendészeti pályára előkészítő közszolgálati technikusi képzés,

Jelenleg futó szakgimnáziumi képzéseink:

- XXXVIII. Rendészet és közszolgálat ágazathoz tartozó közszolgálati ügyintéző szakképesítéssel,
- XXXVIII. Rendészet és közszolgálat ágazathoz tartozó közszolgálati ügykezelő mellékszakképesítéssel.

Kollégiumuk a Derecskei I. Rákóczi György Gimnázium, Technikum és Kollégium intézményegységeként működik, diákjaik az iskola tanulói közül kerülnek ki. Az 1989-ben

épült kollégiumi épület az iskola közelében, a Köztársaság út 99. szám alatt található. A 100 fő elhelyezésére alkalmas, kétemeletes épületben 4-5 fős szobákban helyezik el a tanulókat.

A délutáni szilenciumok alkalmával a diákok tanári felügyelet és segítségnyújtás mellett készülnek fel másnapra. Szabadidejükben lehetőségük van az érdeklődési körüknek megfelelő foglalkozások látogatására, tévézésre, filmnézésre, internetezésre és sportolásra is. A kollégium alagsorában kialakított klubteremben kondi gépek, biliárdasztal és csocsó áll a tanulók rendelkezésére. Ezen felül szülői kérésre lehetőség van helyben és a környező településeken edzések látogatására. Tanulóik közül sokan járnak heti rendszerességgel kézilabda, foci, bokszt, kung-fu, kosárlabda foglalkozásokra. A sportolás kiemelt, de nem egyetlen terület számunkra, mellette rendszeresen jelen vannak a város kulturális rendezvényein is.

A létesítmény 2019 évben önkormányzati és tankerületi beruházások folyamán újult meg. Ennek az egyik leglátványosabb része az utcafronti rekonstrukció: a homlokzat és a főbejárat régi pompájában tündököl, megőrizve az épület eredeti jellegzetességét. Az intézmény belsejében egy új, aulyszerű térbe jut a látogató, amely kisebb ünnepségeknek adhat helyet.

A minőségi oktatás alapvető feltétele a megfelelő infrastrukturális háttér, valamint a tehetséggondozás. Ezen két tényező biztosítása érdekében az önkormányzat a jövőben is támogatja a tehetséggondozó programokat, illetve a Bursa Hungarica ösztöndíj rendszert.

Művészeti iskola

Hivatalosan 1994. szeptember 1. óta van iskolarendszerű művészetoktatás a városban. Több éves előkészítő munka után Csik István akkori iskolaigazgató, Pethő Károly zenetanár közreműködésével hozta létre a Bocskai István Általános Iskola részeként a zeneiskolát, mely a környező településekre is kiterjesztette szárnyait. A derecskei zenetanárok segítségével Tépén, Konyáron és Sárádon, majd Mikepércsen is elindult a zeneoktatás. A befektetett energia hamar megtérült, szólistáik és művészeti csoportjaik által az iskolának néhány év alatt meghatározó szerepe lett a város, a megye és az ország kulturális életében. Büszkén mondhatják, hogy Derecskén nem nagyon van olyan rendezvény, ahol ne lenne képviselve iskolájuk valamilyen műsorszámmal, de Tépén és Konyáron is gyakran lépnek fel növendékeik, főként néptáncos produkciókkal. Országos és nemzetközi versenyeken, külföldi fesztiválokon (Németország, Lengyelország, Szlovákia, Olaszország, Franciaország és Székelyföld) hangszereseik, modern és néptáncosaik öregbítik a derecskei művészetoktatás hírnevét.

Hangszeres tanszakaikon az idők folyamán együttesek és kamaracsoportok alakultak: fuvolazenekar, gitárzenekar, vonós kamarazenekar és fúvós együttesek. Őket leginkább iskolai,

városi és megyei rendezvényeken lehet hallani és látni, de országos versenyeken is szereztek már elismeréseket, I-II-III. Díjakat, Különdíjakat, Nívódíjakat.

Kiváló hangszeres növendékeikből 1995-ben, a második tanévben megalakult a fúvószenekar és Szúnyogh József, későbbi igazgatóhelyettes vezetésével néhány év alatt komoly rangot vívtak ki szakmai körökben is. 2002-től az együttest Fazakas Árpád vezeti. Bel- és külföldi meghívásoknak eleget téve, az elmúlt években sok elismerést, értékes díjakat és visszahívást kaptak fesztiválokon és találkozókön.

A néptánc tanszak alapját az 1975-ben Csik Istvánné vezetésével megalakult és azóta országos és nemzetközi hírnévre szert tett két néptánc csoport (Cibri és a Szivárvány).

1996. szeptemberben a modern tánc tanszak is elindult. A tanszak növendékeiből alakult majorette csoportok sok évig a fúvószenekari fellépések látványos és elmaradhatatlan szereplői voltak.

1997-98-as tanévben Hajdúbagost is bekapcsolták az akkor már jó hírű derecskei zeneoktatásba.

2002. február óta évente rendezik meg a zeneiskolás kürtösök találkozóját.

2002. májustól a Zeneiskola új szakmai vezetője Krucsó Zoltán intézményegység-vezető.

2003. szeptemberben Buka Imréné Porkoláb Magdolna irányításával beindult a festészet tanszak, teret nyitva a rajzolni, festegetni szerető tanulóknak.

2007. szeptembertől a kistérségi társulás keretében ismét elindították Sáránd és Tépe, 2008. szeptembertől pedig Konyár művészetoktatását is.

A 2007. év sokáig emlékezetes marad számukra, ekkor ugyanis a szakmai munkájukat hivatalosan is elismerve iskolájuk az Országos Minősítő Testülettől a „Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet kapta meg!

2009. június 30. iskolájuk történetének eddigi legjelentősebb mérföldköve. Ekkor páratlan fenntartói támogatás jeléül az általános iskola főépületének tetőterében a zeneművészeti ág új, saját, állandó helyre költözhetett, ahol gyönyörű, barátságos kis alkotóműhelyekben folytathat tovább az eddig is sok sikert hozó munka.

2021. szeptember 1-jén átszervezésen esett át az iskola, e tanévtől Derecskei Alapfokú Művészeti Iskola néven folytatódik az eddigi lelkes és nagyon sikeres alkotó munka. Új telephelyeik lettek: Esztár, Létavértes és Mikepércs.

A rászoruló tanulóknak a Derecskei Művészeti Alapoktatásért Alapítvány nyújt rendszeresen segítséget a táborozások és a versenyek költségeinek enyhítésében. Programtervük évek óta egyedülállóan gazdag. Évi 10-15 növendékhangverseny, iskolai és városi ünnepi műsorok, volt

növendékek hangversenye, tanári hangversenyek, adventi-, karácsonyi- és virágvasárnapi hangversenyek, fűvószenekari és táncos gálaelőadások, táncházak és néptáncos családi napok, kürtösök regionális találkozója, megyei fuvolástalálkozó, cserekapcsolatok rendezvényei, az év hangszerese és táncosai tanulmányi versenyek, szolfézs és népdaléneklési verseny, kiállítások és az év végi bolondos évvárógála által nagyon színes palettát tudnak kínálni az irántuk érdeklődőknek.

Egészségügyi ellátás

Az Möt. 13. § (1) bekezdés 4. pontja alapján helyben biztosítható közfeladatok közül a helyi önkormányzat feladata törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogászati alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői és az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzatunk az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi alapellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi alapellátások körzeteit helyi önkormányzati rendelet határozza meg.

2023. január 1-től a praxiskezelő jogszabályban meghatározott szempontok alapján, a települési önkormányzatok bevonásával alakítja ki az egészségügyi alapellátások körzeteit. A körzetek megállapítása és kialakítása során a praxiskezelő kikéri a működési engedély kiadására hatáskörrel rendelkező egészségügyi államigazgatási szerv és az egészségbiztosítási szerv véleményét is, amelyet szükség szerint figyelembe vesz.

Háziiorvosi, házi gyermekorvosi alapellátás

Településünkön a háziiorvosi ellátás biztosítása négy felnőtt háziiorvosi körzetben valósul meg, az Önkormányzat és az egyéni, illetve társas vállalkozás formájában tevékenykedő háziiorvosok között létrejött megállapodás alapján. A házi gyermekorvosi ellátás két gyermekorvosi

körzetben biztosított, két fő, egyéni és társas vállalkozást folytató házi gyermekorvossal kötött megállapodás útján.

2020. szeptember 1. napjától 2023. március 31. napjáig a derecskei II. számú házi gyermekorvosi körzet helyettesítéssel történő ellátását kellett biztosítani az önkormányzatnak, amely megbízást a derecskei I. számú házi gyermekorvosi körzet gyermekorvosa vállalta a házi gyermekorvosi állás betöltéséig. 2023. április 1. napjától a gyermekorvosi álláshely betöltésre került.

A feladat-ellátási megállapodások szerint az Önkormányzat a 3 házi orvos által használt rendelő felszerelési tárgyával együtt térítésmentesen az orvosok rendelkezésére bocsátotta. A korábbiakban átadott felszerelési tárgyak karbantartása állagmegóvása az orvos feladata, míg a rendelő épületének karbantartása, működtetése továbbra is az Önkormányzat feladata. Az Önkormányzat az orvosokkal kötött megállapodásban egyéb támogatásokat is biztosít: a rendelő és a váróhelyiség megfelelő hőmérsékleten tartása, villamosenergia, hideg-meleg folyóvíz, csatorna biztosítása, a helyiségek festése-mázolása, a keletkezett veszélyes hulladék tárolása, elszállíttatása, megsemmisítéséről való gondoskodás. A 4. vállalkozó házi orvos a saját tulajdonát képező rendelőben végzi a házi orvosi alapellátási feladatok biztosítását. A rendelő fenntartásával kapcsolatosan felmerülő összes költségből az Önkormányzat – a központi orvosi rendelőben jelentkező, egy házi orvosra jutó költséget alapul véve – egy bizonyos költséghányadot átvállal.

A házi orvosokkal és házi gyermekorvosokkal megkötött megállapodások felülvizsgálata szükség szerint történik. Az egészségügyi törvény változásai, valamint a hazánkban zajló szankciós energiaválság és kedvezőtlen gazdasági hatások következtében 2023 évben a szerződések felülvizsgálata esedékessé válik.

A házi orvosok, illetve házi gyermekorvosok az egészségügyi ellátás folyamatos biztosítása érdekében a munkavégzés helyszínén kívül szervezett készenléti szolgálatot teljesítettek az új ügyeleti rendszer megjelenéséig.

A központi orvosi rendelő felújítása valósult meg 2006 évben a Derecske-Létavértesi Kistérség Többcélú Kistérségi Társulás által végzett – a központi orvosi rendelő ügyeleti részének felújítására irányuló – beruházás és ezzel párhuzamosan három vállalkozó házi orvos által a rendelkezésére bocsátott rendelőhelyiségben végeztetett munkálatok révén.

A 2014 évben elnyert Európai Unió forrásból sor került a Derecskei Egészségház teljes körű felújítására és korszerűsítésére, illetve a Központi Orvosi Rendelő épületében történő javítási munkálatok elvégzésére. A közel 90 millió forint összegű támogatásból a felújítási munkálatok

során a Központi Orvosi Rendelő épülete összeépítésre került a Rákóczi út 3.-5. szám alatt lévő Egészségház épületével. Biztosítva ezáltal a betegek jobb átjárási lehetőségét a rendelők között, továbbá beépítésre került a két épület közé egy személyhordó lift, mely megkönnyíti a lakosok számára az emeleten lévő orvosi rendelők megközelítését. A felnőtt orvosi rendelők ajtaja a XXI. századi előírásoknak megfelelően kicserélésre került, így egy kerekesszékkal közlekedő mozgáskorlátozott vagy egy babakocsival érkező beteg is biztonságosan be tud lépni közvetlenül a rendelőbe. Minden rendelő, illetve folyosó, vizesblokk és kiszolgáló helyiség kifestésre került. Az elvégzett beruházást követően az egészségügyi alapellátás is méltó járási székhelyi szerepet betöltő városunkhoz.

Fogorvosi alapellátás

A fogorvosi alapellátást a településen kialakított két körzetben két fő fogorvos látja el, egyéni vállalkozás keretében az Önkormányzattal kötött szerződés alapján. A felnőtt fogászat orvosai látják el az iskolafogászati feladatokat is.

Az épület karbantartása és működtetése a házi orvosoktól eltérően kisebb önkormányzati támogatással történik. Az 1. számú fogorvosi körzet rendelője 2004 évben, míg a 2. számú fogorvosi körzet rendelője 2003 évben került felújításra. A rendelőhelyiségek és a hozzájuk tartozó mellékhelyiségek és folyosó legalább két évenkénti tisztasági festése szükséges. A 2014 évben elvégzett Derecskei Egészségház projekt felújítási munkálatai a fogorvosi rendelőket is érintették. Felújításra és átalakításra kerültek a váróhelyiségek, a vizesblokkok, kiszolgáló helyiség. Új burkolatot, festést kaptak a helyiségek. A fogorvosi rendelők és a hozzájuk tartozó mellékhelyiségek burkolására és festésére került sor. Továbbá a pályázati előírásoknak megfelelően történik a betegek tájékoztatása, eligazító táblák, feliratok segítségével. Az építkezés folyamatát végig kísérték a fogorvosaink is, saját ízlésük szerint alakították ki rendelőikét. Ezáltal igyekeztek olyan barátságos környezetet kialakítani, mely segíti a fogorvosi kezeléstől féltő, szorongó páciensek feloldódását.

Alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás

2002. november hó 01. napjától kezdődően az ügyeleti ellátás az Önkormányzat és az akkori Orvosi Ügyelet Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Társaság között létrejött feladat-ellátási szerződés alapján volt biztosítva.

Ezt követően a Kht. jogutódja az Országos Orvosi Ügyelet Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. (4024 Debrecen, István utca 6.) a 2018. november 30-án kelt feladat

átadás-átvállalási szerződés alapján biztosította a központi háziorvosi ügyeletet Derecske város lakossága részére.

A központi ügyelet kialakításával az ügyeleti ellátásnak a korábbinál egy magasabb szintű formája került megvalósításra, a szakmai minimumfeltételek megteremtődtek, a tárgyeszköz-ellátottság javult.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 232/D. §-a a következő (4)-(5) bekezdéssel egészült ki:

„(4) Egészségügyi válsághelyzetben vagy a járványügyi készültség esetén a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szerinti, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról (a továbbiakban: ügyeleti ellátás) – az (5) bekezdésben foglaltak figyelembe vételével – az állami mentőszolgálat útján is gondoskodhat.

(5) A települési önkormányzat az ügyeleti ellátásra megállapodást köt az állami mentőszolgálattal, ha az erre irányuló kezdeményezését az állami mentőszolgálat elfogadja.”

A megváltozott jogszabályi környezetben önkormányzatunk megállapodást kötött az Országos Mentőszolgálattal az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás 2021. július 1-jétől – Pilot modellprogram keretében – történő biztosítására. Ezzel párhuzamosan az Országos Orvosi Ügyelet Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. egészségügyi szolgáltatása szüneteltetésre került.

Ezt követően az önkormányzat Derecske Város Önkormányzatának 1/1 arányú tulajdonát képező derecskei 158/5 helyrajzi számú, a valóságban a 4130 Derecske, Rákóczi út 3-5. szám alatti ingatlanban lévő, összesen 60,27 m² hasznos alapterületű, készenléti orvosi rendelő, orvosi ügyeleti pihenő, pihenő és vizesblokk helyiségekből álló ingatlanrészeket térítésmentesen az Országos Mentőszolgálat rendelkezésére bocsájtotta az orvosi ügyeleti feladatok ellátására.

A kísérleti jellegű programot országosan is kiterjesztették és 2023. január 1-jétől immár törvényi szabályozás alapján az állam feladatává vált az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról való gondoskodás, amelyet az állam az állami mentőszolgálat útján biztosítja. Így településünkön az Országos Mentőszolgálat biztosítja továbbra is az ügyeleti ellátást és az Önkormányzat haszonkölcsön-szerződés keretében továbbra is átengedi az Egészségház épületében lévő ügyeleti rész használati jogát a

mentőszolgálat részére. Jelenleg az ügyeleti épületrész használatával kapcsolatban felmerülő valamennyi közüzemi díjat az Önkormányzat fizet, azonban az energiaváltságra is figyelemmel törekedni kell a felmerülő költségeknek az Egészségházat használó egészségügyi szolgáltatók közötti megosztására.

Az ügyeleti ellátást két elemből álló, betegközpontú rendszerrel (háziorvosi ügyeleti rendelés és sürgősségi ügyelet) biztosítják a rászorulóknak számára.

Háziorvosi ügyeleti rendelés azokat szolgálja, akik a háziorvosi vizsgálatot, ellátást ügyeleti időben vennék igénybe. Számukra hétköznap 16:00-22:00 óra között, hétfőn és ünnepnapokon pedig 08:00-14:00 óra között háziorvosi ügyeleti rendelést biztosítanak.

A második elem az ügyeleti időben hirtelen jelentkező, illetve súlyos egészségügyi problémák esetére nyújt magas szakmai színvonalú és biztonságos megoldást hétköznap 22:00-08:00 óra, hétfőn és ünnepnapokon 14:00-08:00 óra között. Az egységes ügyeleti telefonszám: 1830.

A beteg a központi telefonszám hívásával szakszerű tanácsot kap, szükség esetén a tartózkodási helyére sürgősségi ügyeleti autót, vagy – életveszély esetén – azonnal mentőt küldenek.

Azok számára, akik személyesen keresnek fel az ügyeletet, a vármegye öt pontján 22:00-08:00 óra között van erre lehetőségük. (Debrecen, Berettyóújfalu, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás, Hajdúböszörmény).

Védőnői ellátás

Településünkön a területi védőnői ellátás jelenleg négy védőnői körzet működtetésével valósul meg, négy fő védőnő korábban közalkalmazotti, 2021. március 1-től egészségügyi szolgálati jogviszony keretében történő alkalmazásával. Az egyes körzetekben tevékenykedő védőnő a területi ellátási kötelezettséggel járó anya- és gyermekvédelmi védőnői feladatokon felül az iskola-egészségügyi védőnői feladatokat is ellátja.

A Védőnői Szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenységet végez, valamint a betegségek kialakulásának, az egészségtromlásnak a megelőzése érdekében egészségnevelést lát el. E tevékenységek keretében egészségmegőrző előadásokat, továbbá lakossági szinten szűrővizsgálatokat, véradást szerveznek.

A jövőben az egészségügyi alapellátás területén továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a Szolgálatnál végzendő prevenciók tevékenységeire.

A négy védőnői körzet határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik.

Az egyes védőnői körzetben időlegesen fellépő személyi hiányosságok 2011. év elejére megszűntek, azonban a jövőben is nagy figyelmet kell fordítani a folyamatos feladatellátás biztosítására.

A már korábbiakban említett Egészségház felújításának munkálatai jelentős mértékben érintették a Védőnői Szolgálat működésére szolgáló helyiségeket is. Az épületegyüttes teljes körű szigetelést, új nyílászárókat kapott, a beépített korszerű energiaellátást biztosító rendszer pedig energiatakarékos, olcsóbb üzemeltetést tesz lehetővé.

A XXI. századi követelményeknek megfelelő új, korszerű rendelő- és váróhelyiségek kerültek kialakításra, részben a korábbiak felújításával részben új helyiségek létesítésével. Az épület minden mai követelményeknek megfelel (mozgáskorlátozott feljáró, szociális helyiségek felszerelése stb.) Az épület felújításán túlmenően a projekt keretein belül sor került a Védőnői Szolgálat részére egy nagy összegű eszközbeszerzésre is. Az eszközök beszerzése mellett irodabútorokat is kapott a Szolgálat.

Az egészségügyi alapellátásról szóló törvény 2023. július 1-jétől történő módosulása a védőnői alapellátás biztosítása területén is változásokat eredményez. Ettől az időponttól kezdődően a védőnői ellátás biztosításáért a Kormány által rendeletben kijelölt állami intézményfenntartó szerv – az irányító vármegyei intézmény útján – felelős azzal, hogy az ellátás jogszabályban előírt tárgyi feltételeit az állam a települési önkormányzattal kötött megállapodás útján is biztosíthatja. Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő és a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátás a két házi gyermekorvossal kötött megállapodás, valamint a négy fő védőnő közreműködésével biztosított.

Az ellátás biztosítása keretében a szolgáltatók kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek és az ifjúság egészségének megőrzésére, egészséges életmódra való nevelésükre, az egészségügyi felvilágosító és tanácsadó munkára, a betegségmegelőző és szűrő programokra.

Járóbeteg-szakellátás (laboratórium)

2012. szeptember 20-án került aláírásra a Gróf Tisza István Kórház és az Önkormányzat között a Derecske, Rákóczi út 5. szám alatti Orvosi Rendelő épületének emeleti rendelőhelyiségében lévő J0-s laboratórium működtetésére vonatkozó Egészségügyi Feladat-ellátási Szerződés. Jelenleg a hétfői és pénteki napokon délelőtt 7.30 – 10.30 időtartamban J0-ás laboratórium üzemeltetése.

A település lakossága számára a jövőben is helyben biztosított ezen szakellátás elérhetősége, hozzájárulva az egészségügyi ellátáshoz való közvetlen hozzájutáshoz.

A laboratórium a központi orvosi rendelőben fellelhető, első emeleti 2. számú megüresedett rendelőhelyiségben került kialakításra, megteremtve ezzel a működtetéshez szükséges tárgyi minimumfeltételeket.

Gyógyszertári ellátás

A településen két, magántulajdonban levő gyógyszertár működik, amely a biztonságos ellátáshoz elegendő. A gyógyszertárak nyitvatartása a lakosság igényeihez igazodik, az ügyeleti ellátás biztosított. Az Önkormányzat a gyógyszertárak működtetéséhez anyagi támogatást nem nyújt.

Mentőszolgálat

A településen 1992 óta az Országos Mentőszolgálat szervezetéhez tartozó mentőállomás működik. Az Önkormányzat a tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiséget és garázs helyiséget (két kocsiallásos garázs, fertőtlenítő, javító sarok) térítésmentesen biztosítja a Mentőszolgálat részére. Az OMSZ a használt alapterület arányában felmerülő közüzemi díjakat megfizeti.

A Mentőszolgálat elhelyezését biztosító épületrész is érintett volt a Derecskei Egészségház felújításával kapcsolatban. Minden helyiség, a mai kor követelményeinek megfelelően került átalakításra, felújításra. Az építkezés befejezésével egy időben kapott teljesen új infotechnológiai berendezéseket és új bútort a Mentőszolgálat, mely 5 településre kiterjedően végzi feladatát. Megújult az épületen belül a munkatársak számára nappali és éjszakai tartózkodó helyet biztosító helyiség, teakonyha, étkező, öltözőhelyiség, zuhanyzó és az irodai rész is.

Környezet- és település-egészségügyi feladatok

Az Önkormányzat e tevékenységek körében köztisztasági és településtisztasági feladatokat lát el, külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását, és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

Szociális igazgatás, szociális ellátás

Az Önkormányzat szociális igazgatási feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint ezen törvény végrehajtására alkotott kormányrendeletek és Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátásokról és a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokról szóló 8/2013. (II. 28.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: helyi rendelet) alapján végzi. Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A helyi önkormányzatok a törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Az önkormányzat a települési támogatásokról helyi rendeletet alkotott és az ott felsorolt támogatásokat részben állami normatívából, részben saját költségvetése terhére biztosítja. A szociális kiadások fedezete az éves költségvetésben kerül meghatározásra.

Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújt, továbbá intézményein keresztül látja el kötelező feladatait.

Az önkormányzat rendelkezik szolgáltatástervezési koncepcióval, helyi esélyegyenlőségi programmal, és szociálpolitikai kerekasztal működik.

Települési Önkormányzatunk szociális rászorultság esetén – szociális alapellátás keretében – a jogosult számára pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat biztosít.

Az Önkormányzat által biztosított szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások:

Rendkívüli települési támogatás

A rendkívüli települési támogatással kapcsolatos hatáskört a Családügyi és Esélyteremtési Bizottság gyakorolja. A helyi rendeletben meghatározottak szerint rendkívüli települési támogatás állapítható meg a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére, elsősorban az Szt. 45. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben, amely alapján: "Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. "

Fentiekén túl a rendelet szerint létfenntartást veszélyeztető élethelyzetnek minősül: ha a kérelmező lakásában rendkívüli esemény miatt súlyos kár keletkezett, betöréssel, lopással jelentős kárt okoztak számára, esetenként egy-egy betegség miatt magas gyógyszer vagy gyógyászati segédeszköz költsége jelentkezik, súlyos közlekedési balesetet szenvedett, a lakhatáshoz kapcsolódó költségeinek (villanydíj, fűtés költsége (gázdíj, vegyes tüzelés esetén tűzifa, szén), vízdíj, lakáshitel) megfizetése a kérelmező vagy családjának létfenntartását veszélyezteti.

Rendkívüli települési támogatás igényelhető:

- a) átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe került személy vagy család kiadásainak mérséklésére, vagy
- b) eseti gyógyszerkiadás mérséklésére (gyógyszersegély) azon személyek vagy családok támogatására, akiknek az eseti gyógyszer vagy gyógyászati segédeszköz költségük olyan magas, hogy azt nem képesek viselni, vagy
- c) gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel nyújtott pénzbeli támogatásra, vagy
- d) elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként.

Rendkívüli települési támogatás iránti kérelem elbírálásakor, amennyiben hivatalos tudomás, vagy környezettanulmány lefolytatása alapján kétséges a rendkívüli települési támogatás rendeltetésszerű felhasználása, vagy kérelmező azt kéri, a rendkívüli települési támogatást természetben kell megállapítani.

Az élelmiszerre, tüzelősegélyre, gyógyszersegélyre, tankönyv- és tanszervásárlás támogatására vagy közüzemi díjak kifizetéséhez igényelt rendkívüli települési támogatást természetben nyújtott szociális ellátásként kell megállapítani. Az élelmiszer- és gyógyszersegély kizárólag szociális utalvány formájában állapítható meg. A szociális utalvány Derecske Város közigazgatási területén működő azon élelmiszerüzletekben és gyógyszerárakban használható fel, melyekkel az önkormányzat erre előzetesen megállapodást kötött.

A tüzelősegélyre, tankönyv- és tanszervásárlás támogatására vagy a közüzemi díjak kifizetéséhez igényelt rendkívüli települési támogatást közvetlenül a szolgáltató vagy a közüzemi szolgáltató felé kell átutalni.

- Hulladékszállítási díjkedvezmény:

A polgármester a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjának 50%-a erejéig települési támogatást állapít meg annak a 65. életévét betöltött, egyedül élő személynek, aki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 60 liter űrmértékű hulladékgyűjtő edényzet (a továbbiakban: gyűjtőedény) használatával veszi igénybe.

A polgármester 50%-os hulladékszállítási díjkedvezményt (a továbbiakban: díjkedvezmény) állapít meg annak a 65. életévét betöltött, egyedül élő személynek, aki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 60 liter űrmértékű hulladékgyűjtő edényzet használatával veszi igénybe.

A díjkedvezmény megilleti azt a 65. életévét betöltött személyt is, aki legfeljebb egy közeli hozzátartozójával él együtt és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 80 liter űrtartalmú gyűjtőedény használatával veszi igénybe.

A díjkedvezmény csak egy ingatlan vonatkozásában illeti meg a kedvezményezettet, ahol a kérelmező bejelentett lakóhellyel rendelkezik.

- Köztemetés:

A polgármester az elhunyt személy eltemettetésére köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítése alól mentesíti, amennyiben

- a) egyedül élő és havi jövedelme a nyugdíjminimum 120%-át nem éri el, vagy
- b) családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 100%-át nem éri el és kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

A polgármester az elhunyt személy eltemettetésére köteles személyt a megtérítendő összeg 50%-ának megfizetése alól mentesíti, amennyiben

- a) egyedül élő és havi jövedelmé a nyugdíjminimum 200%-át nem éri el, vagy
- b) családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át nem éri el, és kiskorú gyermek ellátásáról gondoskodik.

Rászorultságtól függetlenül, alanyi jogon biztosított természetbeni támogatások:

Babaköszöntő csomag, beiskolázási támogatás:

Az önkormányzat 2023 évtől a Derecskén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermekekre tekintettel rászorultságtól függetlenül, alanyi jogon, természetbeni támogatásként biztosítja a babaköszöntő csomagot és a beiskolázási támogatást az alanyi jogon nyújtott önkormányzati támogatásokról szóló 2/2023. (II. 15.) önkormányzati rendeletében meghatározottak szerint.

A babaköszöntő csomag a gyermek megszületésével kapcsolatos járul hozzá, kifejezve ezzel is, hogy a gyermek érkezése fontos esemény városunk számára.

A polgármester az általános iskolában a tanulmányait az 1-8. évfolyamon kezdő tanuló szülőjének vagy törvényes képviselőjének kérelmére beiskolázási támogatást nyújt.

Gyermekjóléti szolgáltatások

Az Önkormányzat a gyermekjóléti alapellátást a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), valamint ezen törvény végrehajtására alkotott kormányrendeletek és Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény végrehajtásáról szóló 34/2009. (VII. 31.) önkormányzati rendelete alapján végzi.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, a megfelelő feltételek mellett, a szünidei gyermekétkeztetésnek, az évente két alkalommal nyújtott pénzbeli támogatásnak, valamint a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – a jegyző megállapítja a gyermekvédelmi gondoskodás keretében a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alápokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek:

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előbbiekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Szociális szolgáltatások

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Személyes gondoskodás körébe tartozó ellátások

Derecske Város Önkormányzata a város közigazgatási területén a következő személyes gondoskodás körébe tartozó szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

- a) étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri, meleg étkeztetéséről gondoskodik, akik 62. életévüket betöltötték és vagy egészségi állapotuk vagy fogyatékoságuk vagy pszichiátriai betegségük vagy szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt azt önmaguk, illetve ellátottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani,
- b) házi segítségnyújtás: azon szociálisan rászorultak részére, akik rendelkeznek az illetékes szakértői bizottság gondozási szükségletet megállapító szakvéleményével,
- c) nappali ellátást idősek részére,
- d) nappali ellátás pszichiátriai betegek részére,
- e) nappali ellátás fogyatékos személyek részére,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) családsegítést.

Derecske Város Önkormányzata ezen alapszolgáltatásokat – a családsegítés kivételével – a Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ útján biztosítja.

Az étkeztetés a Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központon keresztül, intézményen kívüli szervezet igénybevételével – a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság útján – biztosított.

Derecske Város Önkormányzata a város közigazgatási területén személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásként biztosítja a hajléktalanok éjjeli menedékhelye, mint átmeneti elhelyezést nyújtó intézményt.

A családsegítést és a hajléktalanok éjjeli menedékhelyét az önkormányzat a Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés útján látja el, illetve biztosítja.

Kedvezményes gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a bölcsődében, mini bölcsődében,
- az óvodában,

- a nyári napközis otthonban,
- az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében,
- a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és az évközi szünetek (őszi, téli, tavaszi szünet) időtartama alatt (szünidei gyermekétkeztetést).

A Gyvt. 21/B §. (1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a. az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b. az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c. az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-jétől megváltoztak a szünidőben biztosított ingyenes gyermekétkeztetés szabályai (a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet 13. § – 13/B. §). Az új szabályok szerint 2016. január 1-től a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja értelmében Derecske Város Önkormányzata szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést ingyenesen biztosította a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a tavaszi, nyári, őszi és téli szünidőben munkanapokon.

Az étkeztetés megkezdése előtt a hatóság vizsgálta a jogosultsági feltételek meglétét (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállása). Ha a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete az érintett szünidei gyermekétkeztetés megkezdését megelőző 30. napon fennállt, a gyermek jogosult volt az ingyenes étkeztetésre a 18. életévének betöltéséig.

Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel kötött megállapodás útján biztosítja.

Gyermekek napközbeni ellátása

A Gyvt. 41. § (1) bekezdése értelmében „a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását

és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.”

A bölcsődei nevelés alapellátásként tartozik a gyermekvédelmi törvény hatálya alá, mely a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja.

Az Önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátását bölcsődei ellátás szervezésével biztosítja az általa fenntartott Mező-Vár Óvoda és Bölcsőde intézményen keresztül. Az intézmény a Városház utca 3. szám alatti székhelyén túl a Köztársaság út 93. szám alatti telephelyén is biztosítja a bölcsődei ellátást 2023. tavaszától.

A veszélyeztetettség megelőzésében nagy szerepet játszanak ezen intézmények dolgozói oktató- nevelő munkájukkal, a gyermekek szabadidejének megfelelő kihasználására irányuló programok szervezésével.

A szociális terület intézményei

Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ:

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 21.§ -a iktatta be a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítását, melynek következtében minden járásszékhely települési önkormányzat kötelező feladata 2016. január 1. napjától a család- és gyermekjóléti központ működtetése, illetve annak létrehozása.

Az intézmény létrehozását, és annak feladatait *Gyvt., az Szt.*, illetve a végrehajtásukra kiadott rendeletek és jogszabályok határozzák meg.

Ezen jogszabályi előírásoknak megfelelően országosan összesen 198 gyermekjóléti központ jött létre, melyek közül a derecskei az egyedüli, ahol járási székhelyű településen önállóan működik gyermekjóléti központ, külön a gyermekjóléti szolgáltatótól, mely az alapellátást végzi.

A központok létrehozásával a gyermekvédelem rendszerének a megerősítése, a hátrányos települések segítése, az eltérő alapszolgáltatások minőségi javítása, mint cél valósul meg.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően Derecske Város Önkormányzata 2016. január 1. napjával hozta létre a Derecskei Család- és Gyermekjóléti Központot. 2017. január 1-től az intézmény szociális alapszolgáltatási feladatokat is ellát, ezért az intézmény elnevezése Derecskei, Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ megnevezésre változott.

Az általános segítő tevékenységeken kívül speciális feladatokat is ellát a Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ. A Központ járási szinten lát el feladatokat, 13 település tekintetében: Derecske, Esztár, Kismarja, Kokad, Konyár, Létavértes, Mikepércs, Monostorpályi, Hajdúbagos, Hosszúpályi, Sáránd, Tépe, Pocsaj.

Az intézmény jelenleg már két szakmai egységből áll:

- Gondozási Központ
- Gyermekjóléti Központ

Gondozási Központ szakmai egység:

2017. január 1-től az intézmény látja el a szociális alapszolgáltatások közül az alábbi feladatokat is:

- házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás (idős, fogyatékos, pszichiátriai betegek),
- étkeztetés,
- támogató szolgálat,

Gyermekjóléti Központ szakmai egység:

A gyermekjóléti központ intézményegység biztosít speciális szolgáltatásokat (pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, jelzőrendszeri tanácsadó, óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység, szociális diagnózis felvétele), a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység, szakmai támogatás nyújtása az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvány

Az Alapítvány 1993 óta végez szociális és gyermekvédelemmel összefüggő – mint az önkormányzat által kötelezően ellátandó, alapellátásként jelentkező gyermekjóléti szolgáltatási és családsegítési – feladatokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés biztosítása valamennyi települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladata. Ennek értelmében Derecske Város Önkormányzata a vonatkozó jogszabályok alapján, a személyes gondoskodás keretébe tartozó ezen alapfeladatát a Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvánnyal kötött ellátási szerződéssel biztosítja a törvény életbe lépése, 1997 óta.

Az önkormányzat kötelező feladatainak sorába tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekjóléti alapellátás.

A jogszabályi változásoknak köszönhetően 2016. évben a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg. A feladatellátás több szintűvé vált, melynek első szintje a család- és gyermekjóléti szolgálat. A szolgálat ellátja a Gyvt. 39.§ és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64.§ (4) bekezdése szerinti feladatait.

Jelenleg az Alapítvány - ellátási szerződés alapján – Derecske, Mikepércs és Tépe településen működteti a család- és gyermekjóléti szolgálatot.

Az alapszolgáltatások alapvető célja, az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a prevenció, a krízishelyzetek megszüntetése, elősegítve ezzel társadalmi és munka világába történő (re)integrációjukat.

Szervezeti egységei:

- a. Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- b. Éjjeli Menedékhely

A családsegítés, a hajléktalan-ellátás és a gyermekjóléti tevékenységgel kapcsolatos alapfeladatok mellett, számtalan kiegészítő programot is megvalósított működése során a szervezet. Kiegészítő programokkal mind a családok, mind a gyermekek helyben érhetnek el olyan szolgáltatásokat, melyek segítik a mindennapok problémáinak megoldását. Az

Alapítvány az önkormányzatoktól ellátási szerződés alapján térítést kap a szolgáltató tevékenységért. Az alaptevékenységen túli programokra pályázatokból igyekszik forrást találni. Ez irányú tevékenysége a szervezetnek igen intenzív.

Közművelődés, kultúra, sport, média

Derecskén a kötelező önkormányzati közművelődési feladatokat a Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár látja el.

A Művelődési Központ alaptevékenysége: a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismerése, a helyi művelődési szokások gondozása.

A Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár a város és környéke kulturális és közösségi életének egyik legfontosabb színtere. Rendszeresen a felnőtt- és gyermekszínházi előadások, hangversenyek, alkotó- és képzőművészeti kiállítások, különféle táncos alkalmak: a tánccháztól a bálig. Az intézmény szervezi a nemzeti- és városi ünnepeket, a városi nagyrendezvényeket. Otthont ad fesztiváloknak, találkozóknak. Konferenciákat, tanácskozásokat, szervez és fogad be úgy a partnerszervezeteknek mint a külső megrendelőknek a sport, a kultúra, a vállalkozások tekintetében egyaránt. Az intézmény egyik fő erőssége a tartós közösségek viszonylag nagy száma és aktív tevékenysége. A művészeti csoportok mindegyike (néptánc együttesek, zenekarok, színjátszó kör, alkotókörök stb.) szervesen részt vesz a város kulturális életében, rendszeres szereplője a különféle művelődési alkalmaknak. A klubok és baráti körök igazi talajt jelentenek az ismeretterjesztés számára, hiszen az egészséges életmódra neveléstől a honismereten keresztül a speciális gazdasági tanfolyamokon át igen széles spektrumot fognak át.

A Könyvtár alaptevékenysége: biztosítja az információhoz való szabad hozzáférést. Ennek érdekében a könyvtár gyűjteményét és szolgáltatásait hozzáférhetővé teszi, gyűjteményét a helyi igényeknek megfelelően alakítja, folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja. Tevékenységével hozzájárul az egyetemes, a nemzeti és a helyi kulturális értékek közvetítéséhez.

A hagyományos nagy rendezvények köre bővült, különösen sikeres rendezvénynek bizonyult az elmúlt években a város napi rendezvények, a disznótor, és a szintén hagyományteremtő szándékkal létrehozott elszármazottak találkozójával kapcsolatos események, illetve a bérletes színházi előadások. Ugyanakkor továbbra is nagy érdeklődésnek örvendenek a majálisok, bálók, az adventi kiállítás, a grafikai alkotótelep.

Elmondható, hogy a művelődési központ helyiségei maximális kihasználtsággal működnek. A könyvtár kínálja szolgáltatások a lakosság megelégedésére szolgálnak. A Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár épületének energiahatékony és akadálymentes felújítása a "Zöld Város Kialakítása Derecskén" TOP-2.1.2-15-HB1-2016-00007 pályázat keretében valósult meg. Inkubátorház került kialakítása a Művelődési Ház emeletén, ezzel új funkció települ be a városba, növelve ezzel az itt élő emberek és vállalkozások szolgáltatásokhoz való hozzáférését és piacra jutását.

2023 júniustól a Művelődési Központ feladatköre bővülni fog, az intézmény fogja ellátni a Derecskei Hírek, mint önkormányzati havilap működtetésével, előállításával, kiadói jogának gyakorlásával kapcsolatos feladatokat.

2013. szeptemberében Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Derecskei Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról, melynek célja Derecske város közigazgatási területén fellelhető helyi nemzeti értékek azonosításának szervezése, a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó települési értéktár létrehozása, gondozása, illetve a helyi értékek körének meghatározása, védelme és megőrzése.

Derecskei Települési Értéktárba felvett értékek listája

Érték besorolása	Egyéb megjegyzés	
1. Hagymafesztivál a derecskei Jóbarátok Nyugdíjas Klubban	Agrár-és élelmiszer-gazdaság	
2. A hagymatermesztés története Derecskén	Agrár-és élelmiszer-gazdaság	
3. Derecskei rátétes szűr és szűr rátétes (Porkoláb Ferenc népi iparművész munkássága)	Kulturális örökség	Ezen két helyi értéket egyként kezelve a Hajdú-Bihar Megyei Értéktár felvette a megyei értékek közé Derecskei szűr rátét néven.
4. Derecskei szűr rátét - készíti Sárközi Béla Józsefné sz. Kovács Margit - aki ennek továbbítója (Sárközi Béla Józsefné népi iparművész munkássága)	Kulturális örökség	
5. Szatmári Ferenc kosárfonó népi iparművész munkássága	Kulturális örökség	

	6. Barta József fafaragó népi iparművész munkássága	Kulturális örökség	
7. Csécsi Lajos könyve	Derecske népi építészeti emlékei címmel	Épített környezet	
	8. Derecskei női kisbunda	Kulturális örökség	
	9. Derecskei Aranyak	Sport	
	10. Derecskei betlehemes játék	Kulturális örökség	
	11. Derecskei disznótör	Agrár- és élelmiszer- gazdaság, Kulturális örökség és turizmus kategóriák	
12. Országosan kiemelt minősítést kapott derecskei gyermektánc koreográfiák (Csik Istvánné munkássága)		Kulturális örökség	
13. Fejfás temetkezés a 19-20. századi derecskei református temetőkből		Kulturális örökség	
14. A Derecskei Gyümölcsös 100%-ban natúr, környezettudatos, ősi magyar hagyományokra épülő kertgazdálkodásból származó népszerű termékcsalád.		Agrár- és élelmiszer- gazdaság	A Hajdú-Bihar Megyei Értéktár felvette a megyei értékek közé.
15. A több száz éves múlttal bíró derecskei kertgazdálkodás Bold Agro által képviselt hagyományörző innovációja		Agrár- és élelmiszer- gazdaság	
16. A hazai szinten elismert, kézi leengedési és csomagolási technológiával készült, hagyományos magyar tészták, az ESGÉ' 97 Kft. által előállított és forgalmazott derecskei Esge Száraztészták		Agrár-és élelmiszer- gazdaság	
	17. Derecskei Kék-Kálló Citerazenekar	Kulturális örökség	
18. A hajdúsági funkcionális fafaragó művészet és díszített kemencekészítés - helyi, országos és nemzetközi szintű népszerűsítését - képviselő Kabai Sándor népi iparművész munkássága		Kulturális örökség	
	19. Derecske védett fái	Természeti környezet	
20. Kiss Lajos lakatos, díszműkovács mester munkássága		Ipari és műszaki megoldások,	

	Kulturális örökség	
21. A Derecskei Református és Katolikus templomok	Épített környezet, Kulturális örökség, Turizmus	
22. Dóra Béla derecskei fafaragó munkássága	Kulturális örökség	
23. Dr. Lannert Keresztély munkássága	Kulturális örökség	
24. Artézi kút felépítménye	Épített környezet	
25. Derecskei emlékművek	Kulturális örökség	
26. Derecskei-kiserdő és a Kiserdei víztározó (horgásztó)	Természeti környezet	
27. Derecskei kispadok	Kulturális örökség	
28. Közvágóhíd	Épített környezet	
29. Nagy-nyomás puszta	Természeti környezet	
30. Derecskei Járási Hivatal épülete	Épített környezet	
31. Zsidótemető	Kulturális örökség	
32. Tájház	Épített környezet	
33. Derecske Anno helytörténeti honlap	Kulturális örökség	
34. Derecskei hagyományos paraszti tánc kultúra	Kulturális örökség	
35. Derecskei kunhalmok	Természeti környezet	
36. Szél Gábor Wing Tsun Kung Fu mester munkássága	Sport	
37. Kóka Zoltán sport sikerei	Sport	
38. A régi katolikus iskola	Épített környezet	
39. Régi emeletes iskola	Épített környezet	
40. Bocskai István Általános Iskola épülete	Épített környezet	

A derecskei civil szervezetek továbbra is erősen kötődnek a művelődési ház nyújtotta szolgáltatásokhoz. A civil szervezetek évről évre pályázhatnak önkormányzati támogatásért, ennek a belső pályázati rendszernek köszönhető, hogy szervezeti kultúrájuk olyan szintre

emelkedett, hogy más civil pályázatokon is részt tudnak venni. E szervezetek nagyobb része kulturális, hagyományőrző tevékenységet folytat, szervezettségüknek köszönhetően taglétszámuk nőtt, anyagi lehetőségeik javultak az elmúlt ciklus során. A civil szervezetek támogatásának odaítélésében segítséget nyújt javaslatlétellel az önkormányzati támogatásra pályázó szervezetek delegáltjaiból alakuló Civil Fórum.

Az önkormányzat ezen kívül a nagyobb szervezeteket (Derecskei Labdarúgók Sportegyesülete, Derecskei Szivárvány Hagyományőrző Egyesület, Derecskei Ifjúsági Fúvószenekar, Derecskei Polgárőrség Egyesület, Derecske Ifjúságáért Egyesület, Debreceni Aquasport Egyesület és a Hajdú Speciális Kutató-Mentő Egyesület) az éves költségvetésében betervezett támogatással segíti.

A táncszínház a volt moziépületben működik, 2015. január 1-től az önkormányzat szerződés keretében hasznosításra adta 2023. szeptemberig a KLIK részére, amely intézmény a közoktatás keretein belül táncművészeti oktatásra használja.

Derecske Város Önkormányzata támogatásból valósította meg az épület felújítását, amely állagmegóvást és a működtetési költségek csökkentését jelentette. Az épület külső szigetelést kapott, nyílászárók cseréje és napelemes rendszer kiépítése történt. A közfeladatot ellátó intézmény épületének korszerűsítése 2017. augusztus 1-jén kezdődött, befejezésének napja pedig 2018. október 31.

A nagy hagyományokkal rendelkező derecskei táncmozgalom, a művészeti iskola néptánc tanszaka, valamint a hagyományőrző néptánc egyesületek és civil szervezetek egyaránt megfelelő kihasználtsággal működtetik a 47-es főútvonal mellett található patinás épületet, így annak korszerűsítése nemcsak egy megbecsült darabja a város épített örökségének, hanem jelentős közösségformáló tér is.

A város kulturális életének szervezésében és támogatásában jelentős szerepet vállaltak a történelmi egyházak képviselői. A református templomban évente több alkalommal szervezendő zenei estéknek, hangversenyeknek mára kialakult törzsközönsége van. Mostanra hagyománnyá vált, hogy az egyházak vezetői közreműködésükkel hozzájárulnak a városi ünnepek magas színvonalú szervezéséhez, lebonyolításához.

Derecske Város Önkormányzatának hivatalos kommunikációs eszköze a Derecskei Hírek. A havi lap az önkormányzat működésével kapcsolatos információk, a városban történt események elsődleges hírforrásának tekinthető.

A www.derecske.hu nevű hivatalos városi honlap és a helyi kábeltávközlési sugárzó Kék-Kálló Televízió egyre inkább jelentős szerepet tölt be az információk átadása területén.

A sajtótermékek alapítója Derecske Város Önkormányzata, azonban a kiadói jogokat jelenleg még a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el, 2023. június 1-től a Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár fogja a feladatot biztosítani.

Derecske testvérvárosi kapcsolatai

A testvérvárosi kapcsolat a két település önkormányzatai közötti szerződésen alapul. Hivatalosan a testvérvárosi megállapodás aláírásának ünnepélyes ceremóniája hívja életre, de általában már ezt megelőzően is intenzív az együttműködés a városok polgárai, egyesületei, iskolái között. Nem ritkán épp a civil szféra kezdeményezi a már meglévő kapcsolatokat intézményesítését.

A partnertelepülés kiválasztása a testvérvárosi kapcsolat motivációinak megfelelően történik. Az együttműködés alapja általában a két város kulturális és sportéletének vagy helyi egyesületeik és vállalkozásaik tevékenységének kapcsolódása, de gyakori szempont a földrajzi elhelyezkedés, a hasonló méret, a történelmi vagy nyelvi összefüggés is.

A testvérvárosi szerződésben a felek kifejezik azon szándékukat, hogy továbbfejlesszék és elmélyítsék településeik között a baráti kapcsolatokat, hozzájáruljanak állampolgáraik közeledéséhez, a kulturális és gazdasági ismeretek szabad áramlásához.

A megállapodásban megfogalmazódnak az együttműködés konkrét területei is, így például együttműködés a kultúra, oktatás, sport területén, tapasztalatok átadása, közös részvétel nemzetközi pályázatokon, szakembercsere, kedvező befektetői környezet megteremtése.

A kapcsolatot formálisan a két város önkormányzata hozza létre, de valóban tartalmassá a lakosság aktív részvétele teszi. Csak azok a kapcsolatok bizonyulnak életképesnek, amelyek a lakosok, a civil szervezetek, a vállalkozások magukénak érzik, és amelyek képesek mozgósítani a fiatalságot is.

Az együttműködési lehetőségek száma gyakorlatilag korlátlan. Bármelyik fél szabadon kezdeményezhet, tehet új javaslatokat. Az oktatási, kulturális és sportesemények közös szervezése a leggyakoribb, de a helyi igények, a helyi közösségek szükségleteinek

figyelembevételével más tevékenységekre is kiterjeszhetik együttműködésüket a testvérvárosok.

A kapcsolatok legnagyobb része kulturális alapokon nyugszik. Ezek a programok nemcsak a partnerváros kultúráját ismertetik meg és a testvérvárosi kötődéseket erősítik, hanem egyúttal felhívják a figyelmet a saját kulturális értékekre is.

Nem véletlen, hogy mindig is jelentős szerepet játszottak a testvérvárosi kapcsolatokban a sportesemények. Jelentős számú embert képesek megmozgatni népszerűek mind a saját lakosság, mind a testvérvárosból érkező vendégek körében. A kultúrához hasonlóan a sport sem ismer nyelvi korlátokat.

A testvér – és partnervárosokkal a kapcsolat leginkább a kultúra, az oktatás és a sport területén jelentős, de Derecske próbál ezeken kívül gazdasági együttműködésre és szakmai tapasztalatcserére is törekedni.

A kulturális és sportesemények a leginkább alkalmasak testvérvárosi kapcsolat elmélyítésére, hiszen a lakosság nagy részéhez szólnak. Sikeresek továbbá a testvérvárosok kultúráját bemutató kiállítások is. A kultúra és a sport mellett, az oktatás területén való együttműködés, az oktatási intézmények közötti kapcsolatok is jelentősek.

Derecske az alábbi városokkal kötött testvérvárosi megállapodást:

2004 Székelykeresztúr (Románia)

2007 Mátraderecske (Magyarország)

2008 Nagyszalonta (Románia)

2010 Deresk (Szlovákia)

2012 Koszyce (Lengyelország)

2013 Bánffyhunyadi (Románia)

2022 Pápadereske (Magyarország)

Derecske és Székelykeresztúr testvérvárosi kapcsolata

Derecske és Székelykeresztúr abban a meggyőződésben kötött testvérvárosi megállapodást, hogy a két település közti kapcsolat hozzájárul közös nemzeti értékeinek ápolásához, a városok és polgáraik közötti barátságok fenntartásához, új kapcsolatok létrehozásához, valamint olyan hidak építéséhez, amelyek összekötik a magyarországi és a határon túli magyarokat.

A testvérvárosi kapcsolat nem volt előzmény nélküli, hiszen a 70-es években élénk sport – és baráti kapcsolatok voltak derecskei és keresztúri családok között. 2004-ben a Derecskei

Bocskai István Általános Iskola fúvószenekara és a keresztúri polgári fúvószenekar között megállapodás jött létre.

Derecske és Mátraderecske testvérvárosi kapcsolata

2006. során Derecske második testvérvárosi megállapodását kötötte meg Mátraderecskével. A hagyományteremtő Palóc Párnafesztiválon több alkalommal is vendégeskedtek a város lakói. Ezenkívül a Derecskei Labdarúgó, Sportegyesület téli felkészülését rendszerint Mátraderecskén tartja, mely a helyi csapattal történő barátságos mérkőzéssel zárul.

Derecske és Nagyszalonta testvérvárosi kapcsolata

2007. év végén kapcsolatfelvételt került sor a romániai Nagyszalonta Város Önkormányzatával. A felvetődött az a gondolat, hogy az Európai Unió által nyújtott lehetőségek maradéktalan kihasználása érdekében testvérvárosi együttműködést létesítsen Derecske, mivel ez a gazdasági, kulturális kapcsolatokon túl előnyt jelenthet számos pályázati forrás elnyerése esetén.

2008. június 21-én testvérvárosi találkozó keretében került sor a testvérvárosi megállapodás megkötésére. A két település közötti kapcsolatot leginkább kulturális alapokon nyugszik.

2011. szeptemberében ott mutatták be a derecskei grafikai művésztelep alkotásait, illetve az 56 – os megemlékezés kapcsán pedig nagyszalontai művész kiállításának megnyitóján vehettek részt a derecskei érdeklődők. Minden évben megrendezésre kerül Nagyszalontán az Arany János szavalóverseny, ahol a derecskei tanulók szép eredményeket érnek el. 2012-ben közel száz derecskei diák utazott Nagyszalontára, hogy Arany János szülővárosának nevezetességeivel ismerkedjenek meg. Nagyszalonta rendszerint elfogadja a meghívást és versenyzőként részt vesz a derecskei disznótoros rendezvényen.

Derecske és Deresk testvérvárosi kapcsolata

2010. májusi képviselő-testületi ülésen felvetődött, hogy Derecske kössön testvérvárosi megállapodást a szlovákiai Deresk településsel. A dereskiek számára fontos, hogy egy anyaországi település egy határon túli településsel tartja a kapcsolatot. A derecskei Város Napon, 2010. június 19-én megtörtént a megállapodás aláírása.

Másfél évtizede indította útjára a derecskei, akkor még József Attila Általános Iskola a nagy magyar költő emlékére meghirdetett szavalóversenyt, mely mára Kárpát – medenceivé nőtte ki magát.

A felvidéki Deresken kölcsönös együttműködési szerződést írt alá a dereski Magyar Tannyelvű Alapiskola és a derecskei Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 2010. augusztus 21-én. Ez az esemény egy újabb állomása azon a megkezdett úton, amely összekötheti Derecske várost és testvértelepülését, Deresket. Az aláírók a megállapodásban megerősítették, hogy a jövőben minden erejükkel támogatják a két tanintézmény közötti együttműködést, a diák – tanárcserét, valamint a meglévő emberi kapcsolatok és barátságok elmélyítését. Szorgalmazzák a tanulók és a tantestületek személyes találkozásait, melynek célja egymás közelebbi megismerése, a szakmai ismeretek és a pedagógiai tapasztalatok cseréje, nemzetünk kulturális és történelmi örökségének, hagyományainak ápolása, amely gazdagítja az iskolák arculatát, szélesíti a tanulók és a nevelők látókörét. Egyben a magyar nyelvet anyanyelvként beszélők és szeretők előtt szélesre tárja az Európai Unió kapuit.

A kulturális kapcsolatok mellett a két település vadásztársasága is szoros kapcsolatot ápol egymással, és rendszeresen látogatják egymást.

Derecske és Koszyce testvérvárosi kapcsolata

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete testvérvárosi megállapodás megkötését határozta el a lengyelországi Koszyce településsel, melynek aláírására a derecskei Kistérségi Szent István Napi Újkenyér Ünnepen, 2012. augusztus 19-én került sor.

A két város közötti testvérvárosi kapcsolat elmélyítésének első lépése az volt, amikor Koszyce meghívására 2012. októberében tizenhat felsős tanuló elutazhatott öt napra Lengyelországba. A közös történelmi múltban gyökerező lengyel – magyar barátság ékes bizonyítéka volt az a szeretet, amivel a vendéglátók fogadták a derecskei gyerekeket és kísérőtanáraikat. Viszonzásul 2013. májusában pedig a lengyel gyerekek tettek látogatást Derecskén.

A két település labdarúgó egyesülete között is kialakult az együttműködés. 2014. nyarán a derecskei csapat a lengyelek labdarúgó csapatát fogadta, ezt követően pedig a derecskeiek játszhattak barátságos mérkőzést Lengyelországban. 2015. őszén a két település művészeti iskoláinak együttműködésére is sor került.

2023. májusában Koszyce meghívását elfogadva újabb találkozóra kerül sor.

Derecske és Bánffyhunyard testvérvárosi kapcsolata

A derecskei öregfiúk labdarúgó csapat régi kapcsolatot tart fenn a bánffyhunyadiakkal. 2013. nyarán került sor Derecske és Bánffyhunyard testvérvárosi megállapodásának aláírására. A

testvérvárosi megállapodás aláírása mellett a pályázatírás és egymás közigazgatásának megismerése a cél. A partnerkapcsolat fiatalsága miatt az együttműködés, a közös célok még körvonalazódnak.

Különösen fontos ez a kapcsolat amiatt a harminc százaléknyi magyar miatt, akik még ma is a városban élnek. Lényeges továbbá, hogy a kisebbségben lévő magyarokkal kapcsolatot tartsunk, de a város közelsége kiváló gazdasági lehetőség is vállalkozói és pályázati együttműködésekre.

Derecske és Pápadereske testvérvárosi kapcsolata

Derecske Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2020 februárjában döntött arról, hogy Pápadereske községgel testvértelepülési kapcsolatok kialakítását kívánja kezdeményezni. A koronavírus világjárvány miatt a személyes találkozóra két évet kellett várni. 2022 februárjában került sor a testvérvárosi megállapodás aláírására a Derecske testvérvárosi kapcsolatainak elmélyítésére, illetve újabb kapcsolatok létrehozására szolgáló immár hagyománnyá vált disznótoros versenyen.

Derecske testvérvárosi kapcsolatainak elmélyítésére, illetve újabb kapcsolatok létrehozására szolgál az immár éves szinten hagyománnyá váló disznótoros verseny. Mikepércs és Derecske 2007-ben látta először vendégül testvérvárosait: Galambfalvát és Székelykeresztúrt. Akkor Mikepércs vállalta a házigazda szerepét. 2009 óta a hagyományörző rendezvénynek Derecske városa volt a házigazdája. A települések köre azóta tovább bővült: a disznótoros versenyben részt vett Mátraderecske, Nagyszalonta, Deresk, Debrecen, Nagyvárad, Székelykeresztúr, Karcag, Hajdúböszörmény, Pápadereske. A cél nemcsak a kihalóban lévő disznótoros hagyományok felelevenítése, hanem a határon innen és túl élő magyarok testvéri közösségének megerősítése, a közös kulturális örökség ápolása. Az együttlét során jó alkalom nyílt baráti kapcsolatok kialakítására, a közös jövőkép tovább gondolására.

Településüzemeltetés – Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft.

A Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. (a továbbiakban: DEVAG Kft.) jogelődje a Közhasznú Társaság 1998. április 15-én került bejegyzésre. A Társaság kiemelten közhasznú szervezetként működik. Az egyszemélyes Nonprofit Kft.-t Derecske Város Önkormányzatának Képviselő-testülete alapította.

Az Möt. 13. § (1) bekezdése alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. törvényben meghatározott kivételekkel az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtár ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;

21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

A DEVAG Kft. által végzett feladatok:

1. Az önkormányzat külön szolgáltatási szerződés alapján a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésével kapcsolatos önkormányzati közfeladat ellátására; a gyermek- és diákétkeztetés ellátására, valamint a Derecske közigazgatási területén lévő közvilágítási aktív berendezések teljes körű üzemeltetésére és karbantartására a DEVAG Kft-t bízta meg.

2. Ezen kívüli a DEVAG Kft. látja az alábbi közfeladatokat:

- Derecske közigazgatási területén lévő belterületi csapadékvíz – elvezető rendszer működőképességének biztosítása, valamint a szükséges fejlesztések elvégzése és a hozzá tartozó szivattyútelepek üzemeltetési, karbantartási feladatainak elvégzése.
- Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának, valamint elidegenítésének feltételeiről szóló 34/2018. (XII. 21.) önkormányzati rendelet értelmében látja el feladatát az önkormányzat tulajdonát képező és az önkormányzat által bére adott lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek kezelésével kapcsolatban.
- Elvégzi a Derecske belterületén lévő közparkok, közterületi játszóterek, az útkorona területén található kiemelt szegéllyel elválasztott – részben vagy egészben növényzettel borított – valamint az egyéb közhasználatú zöldterületek fenntartását.
- Az önkormányzat tulajdonában lévő bel- és külterületi utakat üzemelteti. Gondoskodik a város belterületén lévő, nem lakóingatlanok (kivéve a közületi ingatlanok és a közintézmények) előtt lévő járdák tisztán tartásáról, síktalanításáról, télen a közlekedési létesítmények síktalanításáról.
- Ellátja az önkormányzat tulajdonában álló sportcsarnok és sporttelep teljes körű, folyamatos és szakszerű üzemeltetésével és működtetésével kapcsolatos feladatokat.
- Ellátja a közfoglalkoztatás szervezésével kapcsolatos feladatokat.

A közfeladatok ellátása mellett az Önkormányzat az önként vállalt feladatai egy részével is a DEVAG Kft-t bízta meg az alábbiak szerint:

- Elvégzi különösen a kóbor ebek begyűjtését és őrzését, illetőleg gondoskodik az állati hulla elszállításának megszervezéséről.

- Igény szerint, eseti megbízás alapján munkálatokat végez az önkormányzat közfeladatai ellátására használt épületek karbantartása, állagvédelme érdekében.
- 2023. május 31-ig végzi a Derecskei Hírek működtetésével, előállításával kiadói jogának gyakorlásával kapcsolatos feladatokat.

Közbiztonság

Derecske Város Önkormányzata a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitánysággal 2013. november. 5. napján megállapodást kötött, amelynek célja az önkormányzat szervezeti egységeként működő mezőri tevékenységgel összefüggésben egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvényben, továbbá a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló törvényben és a kapcsolódó végrehajtási rendeletekben foglaltaknak megfelelően

1. – a közszolgálati, vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló, rendészeti feladatokat ellátó személyek (a továbbiakban: foglalkoztatottak) ellenőrzése, törvényben meghatározott tevékenységük felügyelete;
2. – a feladatellátás összehangolása;
3. – a kapcsolattartás és tájékoztatás rendjének megállapítása;
4. – a szakmai felügyelet és ellenőrzés gyakorlása

érdekében szükséges előírások meghatározása.

Az önkormányzat vállalta, hogy a Berettyóújfalui Rendőrkapitányságot – az adatvédelemre vonatkozó előírások megtartásával – havi rendszerességgel, elektronikus levél útján tájékoztatja a foglalkoztatottak szolgálatellátásának rendjéről, a tevékenysége ellátása egyéb körülményeiről és minden olyan további tényről, adatról, információról, amely a foglalkoztatottak szolgálatellátását, a napi tevékenységet érinti.

Valamint az önkormányzat soron kívül tájékoztatja a helyi rendőri szervet, amennyiben súlyos, rendkívüli esemény bekövetkezése miatt intézkedésre került sor vagy ilyen helyzet bekövetkezése fenyeget.

Derecske Város Önkormányzata és a Berettyóújfalui Rendőrkapitányság a közöttük kötött külön együttműködési megállapodása alapján Derecske közbiztonságának javítása érdekében az eddig kialakított térfigyelő rendszer működtetéséről közösen gondoskodik. A térfigyelő

rendszer működésének a Berettyóújfalui Rendőrkapitányság a személyes adatkezelője. Az azzal készített álló- és mozgókép felvételek rögzítésére, törlésére, felhasználására, továbbítására, valamint bármely más adatkezelésre kizárólag a rendőrségről szóló, 1994. évi XXXIV. törvényben foglaltak szerint, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben foglaltak szerint jogosult.

Derecske közigazgatási területén megvalósuló térfigyelő rendszer az alábbi 23 helyen került kiépítésre:

1. Derecske, Köztársaság út – Kandia u. sarok 1 db. kamera oszlopon rögzítve,
2. Derecske, Köztársaság út – Szőlő u. sarok 1 db. kamera oszlopon rögzítve,
3. Derecske, Köztársaság út – Dózsa Gy. u. sarok 1 db. kamera oszlopon rögzítve,
4. Derecske, Köztársaság út – Kossuth u. sarok 1 db. kamera oszlopon rögzítve,
5. Derecske, Köztársaság út 132. sz. 1 db. kamera épületen rögzítve.
6. Derecske, Dózsa Gy. u. – Vágóhid u. sarok, 1 db. kamera oszlopon rögzítve,
7. Derecske, Rákóczi út – Nyugati utca sarok 1 db. Kamera oszlopon rögzítve,
8. Derecske, Vasút u. 10. sz. előtt 1 db. Kamera oszlopon rögzítve,
9. Derecske, Köztársaság út 126. sz. 1 db. Kamera oszlopon rögzítve,
10. Derecske, Akácfa u. – Ady E. u. sarok 1 db. Kamera oszlopon rögzítve,
11. Derecske, Szováti út – Meggyfa u. sarok 1 db. Kamera oszlopon rögzítve,
12. Derecske, Malom u. – Köztársaság út sarok 1 db. Kamera oszlopon rögzítve.
13. Derecske, Köztársaság út 126. sz. Épület északi homlokzat 2 db. kamera épületen rögzítve.
14. Derecske, Köztársaság út 126. sz. Épület nyugati homlokzat 1 db. kamera épületen rögzítve.
15. Derecske, Szováti út 2. sz. Épület északi homlokzat 1 db. kamera épületen rögzítve.
16. Derecske, Szováti út 2. sz. Épület keleti homlokzat 1 db. kamera épületen rögzítve.
17. Derecskei Református templom előtti kandelláber, 1 db. kamera kandelláberen elhelyezve
18. Derecskei Református templom épülete, 1 db. kamera épületen elhelyezve 1
19. Derecske, Vágóhid utcán elhelyezett önkormányzati tulajdonú oszlopon 2 db. kamera elhelyezve.
20. Derecske, Makkay János téren 3 db. Kamera fém kandelláberen elhelyezve.

- 21. Derecske, Meggyfa u., Akácfa u. Összekötő út sarkán 2 db. Kamera oszlopon elhelyezve.
- 22. Derecske, Meggyfa u, Csuklyakert felőli sarkán, 2 db. Kamera oszlopon elhelyezve.
- 23. Derecske, Arany János u. és Legelő u. Sarok, 1 db kamera, oszlopon elhelyezve.

Derecske biztonságos település, amelyhez nagyban hozzájárul a rendőrség munkája, a közterületi térfigyelő rendszer üzemeltetése, a gazdasági fejlődés. Polgárőrség működik a városban és két mezőőr is foglalkoztatva van, amely nagyban hozzájárul az állampolgárok biztonságérzetének növeléséhez, a közterületek általános rendjének elősegítéséhez.

3.8. Megvalósult fejlesztések

adatok ezer Ft-ban

<i>Felújítások</i>	<i>2017. évi teljesítés</i>	<i>2018. évi teljesítés</i>
Ivóvíz közművagyron felújítása		1 062
Járda felújítása	1 741	72
Szennyvíz közművagyron felújítása	305	525
Járási hivatal épület felújítása	16 156	605
Útfelújítások	18 875	2 278
Rendőrség ablaksere	2 098	2 246
Csuklya u. ingatlan villanykiépítése	270	
Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár	1 098	277
TOP-4.3.1-16-HB1-2017-00006 Leromlott városi területek rehabilitációja Derecskén	3 493	0
EFOP-4.1.7-16 Művelődési Központ infra	635	
VP-6.7.4.1.1-16 Köztársaság út 99. épület „Derecske Város Településképet meghatározó épület külső rekonstrukciója és energetikai korszerűsítése”	902	48 509
VP-7.2.1-7.4.1.2-16 „Külterületi helyi közutak fejlesztése Derecskén”	500	107 347

EFOP-1.2.11-16-2017-00057 „Esély Derecskén”	3 493	0
EFOP-4.1.8.16 Könyvtár infra	1 000	
Közmunkából gyakorlókert épület+mosoda kialakítás miatti felújítás	2 969	
Bocskai iskola parketta felújítás	6 547	
Egészségház ajtók felújítása	251	
Mentőállomás felújítási terv	381	
Polgármesteri Hivatal bádogos munka	330	
Autóbuszvárók felújítása	973	
Huszár u.14. Felújítás	279	
Templomkert 3. épület fűtésfelújítás	248	120
EFOP-2.1.2-16-2017-00019 „Gyerekesély programok infrastrukturális hátterének biztosítása a Derecskei Járásban”		26 811
Belterületi utak felújítása Arany János utca		20 316
Önkormányzati lakások felújítása		1 852
Óvoda fűtéskorszerűsítése		1 795
Összesen:	62 544	213 815

<i>Beruházások</i>	<i>2017. évi teljesítés</i>	<i>2018. évi teljesítés</i>
Polgármesteri Hivatal épület építése		8 016
Polgármesteri Hivatal fűtéskorszerűsítése		
Útépítések	2 885	
Parkoló építése	80	
Településrendezési terv módosítása	1 905	5 461
Beruházási tervek, tanulmányok készítése	159	
Kamerarendszer bővítése	2 393	

Ingyenvásárlás	36 267	3 572
Uzsoda önéreje	30 243	
Játszóterei illemhely építése	2 093	
Patak utcai közvilágítása	3 305	
Arany J. u.1. Ingatlan vásárlás	5 800	
Védőnők eszközbeszerzés	107	129
Közmunkaprogram bevételeiből kötő	10 160	5 617
Derecskei Szociális, Család- és Gyermekejélési Központ eszközbeszerzés	7 043	567
Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde eszközbeszerzés	686	872
Művelődési Központ eszközbeszerzés	5 584	5 208
Polgármesteri Hivatal eszközbeszerzése	303	1 426
Közmunkaprogramból tárgyi eszközök	23 159	
Üzletrész vásárlása	40	
TOP-2.1.2-15-HB1-2016-00007 „Zöld város kialakítása Derecskén”	62 072	63 879
TOP-3.2.1-15-HB1-2016-00039 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Derecske településen”		11 731
Szennyvízbekötések, Átemelő korszerűsítés	1 596	
ASP pályázat eszközbeszerzés KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00784 „Derecske Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása”	3 150	
TOP-2.1.1.16-HB1-2017-00002 „Barnamezős területek rehabilitációja Derecskén”	825	3 490
EFOP-2.1.2-16-2017-00019 „Gyerekesély programok infrastrukturális hátterének	1 000	17 399

biztosítása a Derecskei Járásban”			
Kondiparknál világítás	343		
Termálkút engedélyes kiviteli terv	800		
Egyéb tárgyi eszköz beszerzés	1 070		
Kerékpártároló	472		
Apríték tároló hivatal udvarán	1 009		
Jármű beszerzés (pótkocsi, beépített GPS)	4 355		
2017. évi útépitések befejezés			16 136
Informatikai eszközbeszerzés			24
Ivóvíz közművagyron felújítása			10 594
Szennyvíz közművagyron felújítása			506
Csapadékvízvezetés			130
Hivatali épület klíma beépítés			1 870
TOP-4.3.1-16-HB1-2017-00006 „Leromlott város területek rehabilitációja Derecskén”			2 000
EFOP-3.3.2-16-2016-00336 „Derecske a köznevelés eredményességéért”			895
EFOP-3.9.2-16-2017-00033 „Mindentől messze, a szívhez közel Humán kapacitásfejlesztés a Derecskei mikrotérségben”			7 817
EFOP-1.2.11-16-2017-00057 „Esély Derecskén”			22 259
EFOP-1.8.2-17-2017-00004 „Praxisközösség Derecskén”			5 118
EFOP-1.4.2-16-2016-00027 „Élhetőbb gyermekkor a Derecskei Járásban”			7 559
TOP-3.2.2-15-HB1-2016-00011 „Derecske Város Önkormányzata Által Vezérelt megújuló energiaforrások			99 410

hasznosítására irányuló komplex program”		
VP-7.2.1-7.4.1.2-16 „Külterületi helyi közutak fejlesztése Derecskén”		9 994
TOP-5.2.1-15-HB1-2016-00010 „Közösségi Innovációval és Társadalmi Összefogással a Rehabilitált városrészerő-Komplex fejlesztés az Ürgésben”		305
Közút forgalmi tükör		178
Önkormányzati lakásba fűtőpanel		188
Kocsibeálló		113
VP6-7.2.1-7.4.1.3-17 „Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális fejlesztése, közétkeztetés fejlesztése		
Összesen:	208 904	312 463

4. ÖSSZEGZÉS

A település jelenlegi állapotában meglévő erős és gyenge pontok, lehetőségek és veszélyek:

(SWOT analízis)

A helyzetértékelésben leírtak szintéziseként az alábbiakban összefoglaljuk Derecske erősségeit és gyengeségeit, valamint kitekintést teszünk az adottságokból és külső tényezőkből fakadó lehetőségekre és a városfejlődést veszélyeztető tényezőkre.

Az alábbi négy területet a SWOT elemzés 2 külön kategóriába rendezi:

Belső tényezők – ezekre van ráhatásunk. Ide tartoznak az erősségek (S) és a gyengeségek (W).

Külső tényezők – ezekre nincs közvetlen ráhatásunk, mert a hatáskörünkön kívül esnek. Ilyenek a lehetőségek (O) és a veszélyek (T).

ERŐSSÉGEK (S)	GYENGESÉGEK (W)
- Kedvező térbeli elhelyezkedés és közlekedési feltételek, jó közúti és vasúti megközelíthetőség	- Munkanélküliség aránya

- Erős regionális kapcsolat Debrecen, Berettyóújfalu irányában, Tépe községig húzódó kerékpárút	- Munkanélküliek körében a nem piaci igényeknek megfelelő végzettségűek magas aránya
- Repülőtér közelsége	- Megjelent a „több generációs” munkanélküliség, sok családban ez a létforma jelent „mintát” a gyermekek számára
- Megépült és épülő autópályák Derecske közigazgatási területén való áthaladása	- Kedvezőtlen demográfiai folyamatok: előregedés növekedése, születések számának stagnálása
- Rendezett településkép	- Migráció: a fiatalok körében magas az elvándorlás aránya
- A város központi szerepe, járásközpont	- Még mindig nagy a településen átmenő forgalom
- Nyitott, jól szervezett, stabil gazdálkodású önkormányzat	- Ipari park, betelepült vállalkozói övezet alacsony száma
- Hagyományokkal rendelkező és színvonalas közoktatási intézmények	- Sok a rendezetlen vízelvezető árok
- Jó egészségügyi és szociális ellátó hálózat	- Aránylag magas a belvízzel veszélyeztetett területek aránya
- Vállalkozások magas száma, széleskörű vállalkozási tevékenységi spektrum	- Szilárd burkolatú belterületi utak kiépítettségének hiánya
- Mezőgazdasági vállalkozók, őstermelők magas aránya	- A kiépített utak kifogásolható minősége
- Fejlett öntözéses gazdálkodás magas aránya	- Egyes pályázatokhoz a saját forrás hiánya
- Jelentős természeti erőforrások megléte (jó minőségű termőföldek, agyag)	- Minimális turisztikai szolgáltatások, történeti vonzerők hiánya
- Kistérségi szintű szolgáltatások	- Idegenforgalmi infrastruktúra (pl. étterem, szálláshely) hiánya
- Magas színvonalú zöldség- és gyümölcsstermesztési kultúra	- Kevés a nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozás
- Magas színvonalú sertés és szarvasmarha tenyésztés	- Fiatalok számára szórakozási lehetőségek hiánya

- Exportra is termelő fémmegmunkálás	- Sportolási célra alkalmas épületek hiánya
- A település 95 %-án kiépített szennyvízcsatorna-hálózat, új, korszerű szennyvíztisztító telep	- Részben még korszerűtlen munkakörülmények, feltételek
- Erős civil szféra	- Korlátozott önkormányzati ingatlanvagyon
- Közbiztonság erősödése, rendőrség, polgárőrség, térfigyelő kamerák felügyelik a biztonságot	
- Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés	
- Nyitott, befogadó lakosság	
- Települési applikáció működtetése	
LEHETŐSÉGEK (O)	VESZÉLYEK (T)
- Kistérségi kapcsolatok további erősítése a gazdálkodás, a közigazgatás és kultúra széles területein	- Állami források csökkenése
- Ipari-vállalkozási területek létrehozása a települési bekötőutak mentén	- Központilag elrendelt racionalizálási folyamatok
- Idegenforgalom növelése, turisztikai látványossággal, infrastruktúra fejlesztéssel a település vonzóvá tétele	- Közigazgatási rendszer átalakítása
- Határmenti helyzet kiaknázása	- A talaj és a rétegvizek elszennyeződése, magas talajvízállás esetén
- Debrecen és Nagyvárad településekkel a kapcsolatok erősítése	- A még meglévő szakképzett munkaerő elvándorlása megfelelő munkahelyek hiányában
- Európai Unió fejlesztési pályázati források elnyerése, a támogatások hatékony felhasználása	- F fiatal pályakezdő diplomások elvándorlása
- Befektetői, beruházói érdeklődések, a vállalkozói és magántőke bevonásával a városfejlesztés önkormányzatra nehezedő terheinek csökkentése	- Környékbeli nagyobb települések „elszívó” hatása

- Autópályák építésével a magas átmenő forgalom csökkentése a településen	- A városban növekszik a megyeszékhelyből érkező leszakadó rétegek aránya
- A település környezeti állapotának (levegőminőség, zajterhelés) javulása az átmenő forgalom csökkenése miatt	- A vállalkozásokat sújtó adók, járulékok mértéke
- A belső piacok feltárása	
- Városon belüli együttműködések, összefogások fejlesztése	
- Termálfürdő építésének lehetősége	
- Logisztikai központ kialakítása a vasútra és a 47-es számú főútra alapozva	
- A települési zöldfelületek arányának növelése	
- Feldolgozható mezőgazdasági termékek, helyi termékek	
- Geotermikus energiaforrások kihasználása	
- Környezettudatos szemlélet elterjedése	
- Munkanélküliek részére átképzési programok	
- Humán-erőforrás gazdálkodás javítása	
- Fiatalok letelepedése	
- Munkásszálló építése	
- Termálvíz hasznosítás	
- Erdőtelepítés	
- Zárportározó kialakítása	
- Sportközpont (szórakoztató sportcentrum) létrehozása	

Helyzetértékelés

Derecske gazdasági helyzetének élénkítése érdekében a lehetőségek kiaknázására az eddiginél is fokozottabb figyelmet kell fordítani:

- Derecske alapvetően mezőgazdasági termelésre alkalmas termőhelyi és szakmai adottságokkal rendelkezik. A termelés területén és különösen a feldolgozás, vagy részbeni feldolgozás területén az adottságokat ki kell használni.
- A Derecskén élő vállalkozók, őstermelők által készített termékek vagy szolgáltatások piacképességének a növelésével, termékeik akár országos szintű terjesztése is elképzelhető. Értékeink, termékeink országos elismertetésére kell törekedni (népi iparművészet, akácméz, lekvárok, tészták, almalé, derecskei hagyma, stb.)
- A helyben megtermelt élelmiszerek helyben történő kereskedelmét is fejleszteni kell.
- Lehetőség van ipari nyersanyagok, energiahordozók termelésére (pld. repce, napraforgó olajból készített biodízel, vagy kukoricából, illetve búzából előállított bioetanol, energia ültetvényekből nyerhető fűtőanyag).
- Tovább kell folytatni az önkormányzati pályázati tevékenységet az infrastruktúra fejlődése, a turizmus fellendülése érdekében.
- A potenciálisan szóba kerülő befektetők részére az önkormányzatnak segítséget kell nyújtania a munkaerő felkutatásában, képzésének, átképzésének megszervezésében.
- Ki kell használni a megújuló energiaforrások adta lehetőségeket (nap, szél, geotermikus energia, energia erdők).

A veszélyeket a lehetőségek irányába kell eltolni, majd fokozatosan erősségeket kell azokból kovácsolni:

- Ahhoz, hogy a munkahelyteremtésben eredményeket mutathasson fel a város, az önkormányzatnak elsősorban a helyi vállalkozásokat, cégeket kell segítenie, mivel elsősorban tőlük várhatjuk a nyomasztó munkanélküliség enyhítését.
- Széleskörű települési marketinget kell kidolgozni és megvalósítani, ezáltal a környező nagyobb települések „elszívó” hatása csökkenthető. Cél kell, hogy legyen a befektető szükségletének keresletté formálása a települési kínálat megismertetésével, és a befektetők megnyerése. Információforrások lehetnek: a város honlapja (www.derecske.hu), a helyi újság, esetenként szórólapok, prospektusok, amelyekbe minden befektetési lehetőségről szóló információk megjelenítésre kerülnek.

A gyengeségeket fel kell ismerni, majd tudatosan lehetőségekké kell alakítani, amelyekből idővel szintén erősség válhat:

- Az önkormányzati utak, járdák minőségének javítása érdekében keresni kell a pályázati lehetőségeket.
- A piaci igényeknek nem megfelelő végzettségű személyek átképzésére, továbbképzésére fokozottabb figyelmet kell fordítani. Ennek érdekében az önkormányzatnak együtt kell működnie a munkaügyi kirendeltséggel és a potenciális befektetőkkel.

5. Derecske Város gazdasági helyzete és a várható változások

5.1. A vagyoni helyzet

Az önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyonelem megnevezése	Ingatlan száma (db)	Az összes vagyomból a vagyonelem részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, gazdasági társaságba apportként nem vihető be, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	572	67%
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (kezelésbe vagy üzemeltetésre átadhatók más szervnek, szervezetnek, apportként hasznosíthatók).	25	3%
Egyéb forgalomképes vagyon (elidegeníthetők, más módon hasznosíthatók)	261	30%

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: helyi közutak, műtárgyak, terek, parkok, csatornák, vízlétesítmények stb.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: közművek, intézmények, középületek stb.

Egyéb, forgalomképes vagyon körébe tartozó ingatlanok: irodaház, lakóház, udvar, garázs, beépítetlen terület, termőföldek stb.

Az önkormányzati ingatlanvagyon vagyonelemek szerinti megoszlása viszonylag kedvező, ugyanis az összes vagyonelem közel 1/3-ad részét a forgalomképes vagyontárgyak képezik. A

forgalomképes vagyonelemek hasznosításuk esetén az egyes önkormányzati célkitűzések megvalósításakor anyagi forrásként figyelembe vehető vagyontárgyak.

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2022 decemberében fogadta el a 2023-2032. évekre vonatkozó közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervét, melyet a rendeltetésszerű vagyongazdálkodás és vagyonhasznosítás érdekében hozott meg.

A vagyongazdálkodási terv tartalmazza az Önkormányzat vagyonának kezelésére, hasznosítására, ezen belül értékesítésére, gyarapítására vonatkozó közép- és hosszú távú célkitűzéseit a vagyon forgalomképességének megfelelően:

- A forgalomképtelen vagyoni körben: az előrelátható (tervezhető) hasznosítás fő célját, módját, időtartamát, esetleges ellenértékét.
- A korlátozottan forgalomképes vagyoni körben: az érintett vagyonnal vagy vagyonelemmel kapcsolatos új távlati terveket, a hasznosítás módját és célját. A hasznosítás esetén meg kell határozni, hogy ideiglenesen vagy véglegesen történik és milyen fontos (várospolitikai, környezetvédelmi stb.) szempontokat kell érvényesíteni.
- A forgalomképes vagyoni körben: meg kell határozni az üzleti vagyon körét, a hasznosításnál figyelembe veendő (városépítészeti, környezetvédelmi stb.) szempontokat, azon vagyonelemeket, amelyek értékesítése indokolt.

A vagyongazdálkodási terv rögzíti, hogy a vagyontárgyak értékesítéséből, más irányú hasznosításából származó bevétel milyen arányban fordítható újabb befektetésre, értéknövelő beruházásra.

Az önkormányzat vagyoni helyzete az elmúlt nyolc évben a zárómérleg alapján a következők szerint alakult:

Az önkormányzat zárszámadásaiban megmutatkozó vagyoni helyzet az elmúlt nyolc évben stabilnak mondható, melynek – a vizsgált időszakban – több mint 90%-át a tárgyi eszközök teszik ki. Ezen belül azonban az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok összes tárgyi eszközhöz viszonyított aránya folyamatosan növekedett, amit az önkormányzat vagyongazdálkodási politikája, valamint a sikeres pályázati források és saját erő bevonásával megvalósuló fejlesztések eredményeztek.

A vagyongazdálkodás területén nyílt és következetes vagyonhasznosítást kell megvalósítani a hosszú és rövid távú koncepciókban kifejezett fejlesztési igények figyelembevételével. Törekedni kell a törzsvagyon megóvására, az ingatlanok állapotának (értékének) megőrzésére, karbantartására, biztosítani kell a forgalomképes vagyontárgyak folyamatos hasznosítását (bérbeadás, használatba adás, értékesítés stb.) a bevételek realizálása érdekében. Bővíteni kell a lakáscélú, az ipari, a kereskedelmi célú hasznosítások számát. A szigorú vagyongazdálkodásnak fontos szerepe lehet abban, hogy a még mobilizálható, önkormányzati feladatellátáshoz nem szükséges, kevésbé vagy nem hasznosított vagyontárgyakból az önkormányzat többletfejlesztési forrásra tegyen szert.

Az önkormányzati feladatellátásban funkció nélküli, kihasználatlan, magas üzemeltetési költségű ingatlanokra vonatkozóan hasznosítási tervet indokolt készíteni, mely során különös figyelemmel kell lenni az önkormányzat stratégiai célkitűzéseire. A hasznosítási terv tartalmazná az ingatlanok főbb jellemzőit, állapotát, valamint a hasznosításra vonatkozó

lehetséges alternatívákat, melyet évente minimum egy alkalommal felülvizsgálni, és aktualizálni kell.

Az ellátandó feladatok függvényében indokolt esetben módosítani szükséges a törzsvagyon, illetőleg az egyéb vagyon szerkezetét, összetételét.

Az önkormányzati vagyon további gyarapítása érdekében – kizárólag pályázati forrás felhasználásával – indokolt lenne önkormányzati bérlakást építeni, amely nemcsak a vagyon növekedéséhez járulna hozzá, de népességmegtartó erővel is bírna. Érdemes továbbá azt is szem előtt tartani, hogy mindig lesznek olyan társadalmi csoportok, amelyek önállóan nem tudnak lakáshoz jutni, de a gazdasági változások hatása is a bérlakás felé orientálhatja azokat, akik nem kívánják tőkéjüket lekötöni.

Az ingatlanvagyon gyarapításánál azonban fontos az egyensúly szem előtt tartása, hiszen azok egyrészt a bevételek forrásait jelenthetik, de mindenképpen mérlegelni kell a tulajdonlás, a fenntartás költségeit, terheit is.

Az önkormányzat – vagyongazdálkodást érintő – elképzelései között szerepel az ipari park létesítése, a termálvíz gazdasági alapokon történő hasznosítása, szórakoztató sportcentrum, illetve rendezvényház létrehozása.

5.2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetének javításához, működőképességének megőrzéséhez kapcsolódóan az elmúlt nyolc évben az alábbi kiegészítő támogatásra irányuló pályázatokat nyújtotta be, rendkívüli önkormányzati támogatásként:

Pályázat éve	Pályázott összeg	Elnyert támogatás
2015	20.299.782 Ft	15.000.000 Ft
2016	18.046.667 Ft	1.000.000 Ft
2017	0 Ft	0 Ft
2018	4.974.585 Ft	2.000.000 Ft
2019	1.407.293 Ft	600.000 Ft
2020	21.765.503 Ft	5.268.156 Ft
2021	21.375.686 Ft	11.380.730 Ft
2022	9.254.405 Ft	7.403.524 Ft

A 2013. évben elkezdődött, az önkormányzati feladatellátást, ezzel együtt a finanszírozási rendszert is alapjaiban megváltoztató (a gimnázium működtetésének, illetve általános iskola fenntartásának az Intézményfenntartó Központ feladatai közé való átsorolásával, továbbá az önkormányzati, szabálysértési, gyámhatósági és egyes szociális ügyek közigazgatási szervezetrendszerbe történő illesztésével járó) átalakulások 2020 márciusában tovább folytatódtak, mely kapcsán az építésügyi igazgatási feladatok ellátása is átkerült a jegyző hatásköréből a megyei kormányhivatalhoz. A feladat átadásával kapcsolatban az önkormányzatnak bevétel kiesése nem keletkezett.

Derecske Város Önkormányzata az adóssághozzájárulás I. ütemének köszönhetően (mely során az állam átvállalta az önkormányzatok 2012. december 31. napján fennálló adósságállományának 60%-át) 136.644 ezer Ft (felhalmozási célú) adósságállománnyal zárta a 2013. évet. Az adóssághozzájárulás II. ütemében, 2014-ben az állam a megmaradt tőketartozást és a járulékos kiadásokat is átvállalta, melynek következményeképpen az önkormányzat 2014. évben hitelállomány nélkül zárta az évet.

A TOP-2.1.2-15 azonosító számú, „Zöld Város kialakítása Derecskén” című projekt költségvetésének finanszírozására Derecske Város Önkormányzata 200.000 ezer Ft beruházásra fordítható fejlesztési kölcsönt igényelt, melyhez megkapta a kormányzati hozzájárulást. A szerződés aláírása 2018. augusztus 31-én történt meg, melyben rögzítésre került, hogy a kölcsön lehívása szakaszosan, a beruházás előrehaladásának függvényében történik. Az első lehívást (amely a kölcsönösszeg 57%-át teszi ki) 2019 decemberében kezdeményezte az önkormányzat, melyet a bank 2020. január 8-án folyósított. A törlesztés negyedéves ütemezésű, kezdésének időpontja 2020. december 31. napja, míg az utolsó részlet levonására 2028. december 29-én kerül sor.

Évközi likviditási egyensúly kezelésére, biztosítására szolgáló folyószámla-hitelkerettel az önkormányzat nem rendelkezik.

5.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Kiadások

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakul:

KIADÁSOK	2018. évi teljesítés	2019. évi teljesítés	2020. évi teljesítés	2021. évi teljesítés	2022. évi teljesítés	2023. évi eredeti előirányzat
Személyi jellegű kiadások	22 %	19 %	17 %	26 %	22 %	12 %
Munkaadókat terhelő járulékok	3 %	3 %	2 %	3 %	3 %	1 %
Dologi jellegű kiadások	36 %	31 %	34 %	46 %	47 %	35 %
Ellátottak pénzbeli juttatásai	1 %	2 %	1 %	2 %	1 %	2 %
Egyéb működési kiadások	1 %	1 %	1 %	5 %	3 %	3 %
Felhalmozási kiadások	37 %	44 %	45 %	18 %	24 %	33 %
Tartalék	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	14 %
Költségvetési kiadások összesen (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Költségvetési kiadások összesen (E Ft)	1.425.553	1.763.720	1.834.019	1.133.160	1.345.760	1.888.968

A költségvetési kiadások között kell tervezni a költségvetési szervek működési és felhalmozási kiadásait, az államháztartáson kívül ellátott közfeladatok finanszírozásával kapcsolatos kiadásokat, a társadalombiztosítási pénzügyi alapból finanszírozott ellátásokat.

Az Önkormányzat költségvetésének rendelet szerinti főösszege az elmúlt években 2.600 – 3.100 millió forint körül mozgott, ami kiegyensúlyozottnak, egyenletesnek mondható. A felhalmozási kiadások vonatkozásában a 2020. év bizonyult kiugrónak, amikor az elnyert (korábbi években benyújtott, nagy számú és magas projekt összköltségű) pályázatok révén jelentős beruházás valósult meg a településen, így a felhalmozási kiadások megközelítették az összes költségvetési kiadás 45%-át.

2023. évben is előreláthatóan - a beruházások tovább folytatása révén - a felhalmozási kiadások közel 33%-os kiadási szintjével számolunk a költségvetési kiadásokhoz viszonyítva.

A 2023. évben a soha nem látott energiaválság és a szomszédos országban zajló háború miatt már a 2023-as költségvetés tervezésekor is a biztonságos gazdálkodást szem előtt tartva, a takarékoskodás jegyében szükség volt a megoldandó feladatok körében rangsorolni, és a lakosság számára fontos, de nem kötelező feladatokat úgy kellett vállalni, hogy azok teljesítése ne történjen a kötelező feladatok ellátásának rovására.

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy

- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli a kötelező munkabér emelés (minimálbér, garantált bérminimum emelés, kötelező átszorítások stb.), illetve a 2023. évben magas infláció (25 % 2023. március hónapban) mértékével megegyező, vagy ahhoz közelítő mértékű béremelés ahhoz, hogy a fizetéseket reálértéken lehessen megőrizni. Az átgondoltabb személyi juttatás-gazdálkodás miatti megtakarítás, a közmunka program, valamint pályázatok keretében történő foglalkoztatás.
- a dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát növeli az infláció (ami elmúlt években kimagaslóan növekvő tendenciát mutat: 2016-ban 0,4%, 2017-ben 2,4%, 2018-ban 2,8%, 2019-ben 3,4%, 2020-ban: 3,3 % 2021-ben: 5,1 % 2022-ben: 14,5 %, 2023-ban: 25 %), a közszolgáltatási szerződés keretében végzett szociális étkeztetés, gyermek- és diákétkeztetés, a városüzemeltetési feladatok, valamint a vagyontárgyak üzemeltetési, karbantartási, hasznosítási feladatai ellátása, a közvilágítási aktív berendezések teljes körű üzemeltetése és karbantartása, továbbá a megállapodás alapján végzett köztemetők fenntartása, a közszolgáltatás keretében végzett szolgáltatások, az energiaárak emelkedése, valamint új kötelezettségek vállalása, új szerződések megkötése (pld. a médiafelületek kiszélesedésére vonatkozóan), míg csökkentheti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás, az ingatlanok fenntartási, üzemeltetési költségeinek csökkentése (megújuló energia használatával, fűtés korszerűsítésével,

szigeteléssel, nyílászárók cseréjével, rendszeres karbantartásával stb.), a készletek, beszerzések önkormányzati szinten történő központosítása, a kötelezettségek határidőre történő teljesítése,

- a szociális juttatások jelentős részének átstrukturálásával – a hatáskör és illetékesség kormányhivatalhoz történő átkerülése miatt – csökkenés mutatkozott, amit (a jogosultak körét, a támogatás összegét, eseti vagy rendszeres jellegét tekintve) a helyi szociális rendelet szabályoz,
- a felhalmozás (beruházás, felújítás) területén törekedni kell, hogy a felhalmozási kiadások pályázat útján valósuljanak meg, lehetőség szerint minimális saját erő bevonásával. 2020-tól meg kellett kezdeni az igénybe vett fejlesztési kölcsön törlesztését, amely évente 22.000 ezer forinttal növeli az önkormányzat költségvetési kiadását.

Ugyancsak közszolgáltatási szerződés keretei között – elfogadott és jóváhagyott éves felújítási terv alapján – történik a szociális és piaci alapon bérbe adott bérlakások, a piaci alapon bérbe adható helyiségek, a költség alapon bérbe adható lakások, illetve a költség alapon bérbe adható helyiségek állagmegóvása, szükséges felújítása, melynek kiadása Derecske Város Önkormányzata költségvetését terheli azzal, hogy a beruházások fordított áfája a dologi kiadások között jelenik meg.

Az eredményre negatívan ható tényező, hogy a megváltozott számviteli előírások alapján 2014. évtől az áfa nem része a beruházásnak, így az az eredményt csökkentő ráfordításként jelenik meg az eredménykimutatásban. A mérlegben az önkormányzati vagyon is az áfa mértékével kevesebb összegben kerül állományba, a tényleges kifizetéssel ellentétben.

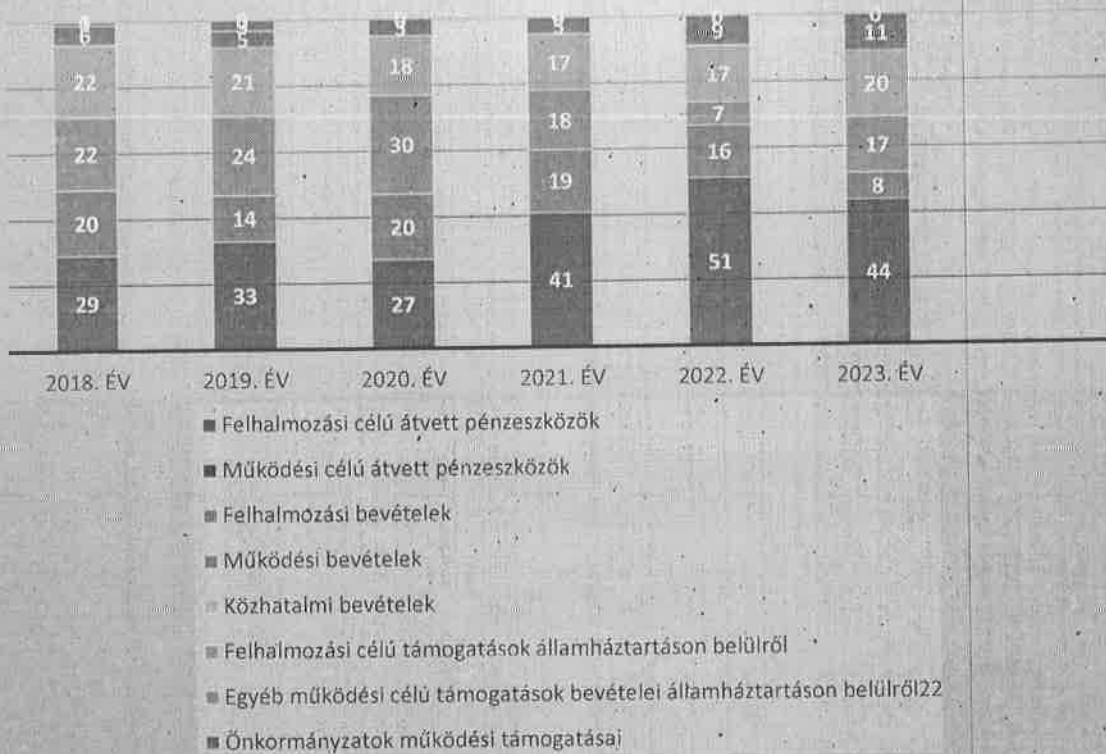
Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul:

BEVÉTELEK	2018. évi teljesítés	2019. évi teljesítés	2020. évi teljesítés	2021. évi teljesítés	2022. évi teljesítés	2023. évi eredeti előirányzat
Önkormányzatok működési támogatásai	29 %	33 %	27 %	41 %	51 %	44 %
Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	20 %	14 %	20 %	19 %	16 %	8 %

Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	22 %	24 %	30 %	18 %	7 %	17 %
Közhatalmi bevételek	22 %	21 %	18 %	17 %	17 %	20 %
Működési bevételek	6 %	5 %	5 %	5 %	9 %	11 %
Felhalmozási bevételek	1 %	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Működési célú átvett pénzeszközök	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Költségvetési bevételek összesen (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Költségvetési bevételek összesen (E Ft)	2.290.071	2.135.854	1.942.072	2.157.202	2.063.972	2.321.656

Önkormányzat költségvetési bevételeinek összetétele

Az önkormányzat működési támogatása tekintetében – a 2016-2019. évekhez hasonlóan – a központi költségvetés továbbra is érvényesítette a szolidaritás elvét. Az önkormányzatokat megillető egyes költségvetési támogatásokat 2020. évben is csökkentette az ún. „beszámítás” összege; ugyanakkor (a szolidaritás elvének fokozottabb érvényesülésével) az alacsony gazdasági potenciállal rendelkező települések felzárkózása érdekében kiegészült a rendszer a pozitív „kiegyenlítés”-sel. 2021. évtől a 22 000 forint feletti egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességgel rendelkező önkormányzat az egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességétől függő mértékű szolidaritási hozzájárulást teljesít a központi költségvetésnek. A szolidaritási hozzájárulás alapja az önkormányzat iparüzési adóerő-képességet meghatározó adóalap, teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

Települési önkormányzatunk egy lakosra jutó adóerő-képessége a 2019. II. negyedéves költségvetési jelentés keretében, a 2018. évi iparüzési adóalap összege tekintetében szolgáltatott adat alapján került megállapításra. Településünkön az egy lakosra jutó adóerő-képesség 54.564 Ft/fő, melynek ugrásszerű növekedése a 2018. évben befolyt magas összegű helyi iparüzési adóbevétel következménye. 2020

A bevételek alakulását nagymértékben befolyásolja a települési önkormányzatunk egy lakosra jutó adóerő-képessége, amely 2022. évben a települési önkormányzatok október 20-ai iparüzési adóerő-képesség jelentés keretében a 2021. évi iparüzési adóalap összege (285.265.768 Ft) tekintetében szolgáltatott adat alapján került megállapításra. Településünkön az egy lakosra jutó adóerő-képesség a fentiekben már több alkalommal is ismertettek alapján 32.975 Ft/fő.

Az elmúlt évek legnagyobb egy lakosra jutó adóerő-képesség összege az 54.564 Ft/fő volt 2020. évben, amely a 2018. évben befolyt magas összegű helyi iparüzési adóbevétel következménye volt, amelyre 2019. évben több mint 224 millió Ft összeg tartalékkal készült az önkormányzat a normatíva kiesés mérséklésére.

Derecske Város Önkormányzata – fentebb ismertetett – egy lakosra jutó adóerő-képességre tekintettel több állami támogatástól is elesett, ami többek között a települési önkormányzatok működése általános támogatásának, illetve szociális feladatai egyéb támogatásának csökkenésében jelentkezett. A működési támogatás 2020-ban elmaradt a korábbi évek adataitól, ami a költségvetési bevételek között (az elmúlt évek magasabb arányához képest) 30% alatti mértéket képviselt. A 2021. évtől többletnormatíva jelentkezett egyrészt a minimálbér és

garantált bérminimum, valamint a pedagógusok bérének 2023. január 1-jétől történő emeléséhez, másrészt kiegészítő támogatásként a helyi iparüzési adó ellentételezésére vonatkozóan. Az önkormányzati elszámolás jogcímen a huszonötezer főnél nem nagyobb lakosságszámú települési önkormányzat részére a mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősülő vállalkozók számára biztosított adómérték-kedvezmény miatt a 2021. és 2022. évben – a Magyar Államkincstár által az ASP Adó szakrendszerben található, vagy interfészen keresztül az ASP adattárházba átadott adatok alapján szolgáltatott– kieső iparüzési adóbevételek összegével megegyező összegű támogatást nyújtott az állam. A támogatás folyósítása két egyenlő részletben, június és október hónapban a nettó finanszírozás keretében történt meg.

2021. évben a kiegészítő támogatás 69.818.808 Ft-ot jelentett, majd 36.234.334 Ft összegű kiegészítő támogatás illette meg az önkormányzatot még 2022. évben a 2021-es évről vonatkozóan, összesen 106.053.142 Ft összegben. 2022. évben a kiegészítő támogatás pedig 102.015.020 Ft-ot jelentett.

Az önkormányzat közhatalmi bevételeit a helyi adók (építményadó, kommunális adó, iparüzési adó), a környezetvédelmi bírság, a gépjárműadó 40%-a, a termőföld bérbeadásából származó személyi jövedelemadó és a szabálysértési bírság képezik, melyek közül meghatározó részt képviselnek a helyi adók, illetve a gépjárműadó.

Az építményadó vonatkozásában 2016. január 1-jétől történt emelés, ami a szóban forgó adónemnél duplájára emelte az adóbevételeket, de ezt követően adómérték emelésről, illetve új adónem bevezetéséről nem döntött az önkormányzat.

Az adóbevételek realizálásához továbbra is hatékony adófelderítési munkára van szükség, kiemelt figyelemmel az új adóalanyokra, ezen belül pedig a földtulajdonosokra, mezőgazdasági vállalkozókra és őstermelőkre. Jelentős feladatként jelentkezik az adómorál javítása, az adózási fegyelem növelése, illetve az adóhátralékok szigorú behajtása.

A közhatalmi bevételek 2019. évet megelőzően folyamatosan emelkedő mértéket mutatnak, amivel 2020. évtől is kalkuláltunk.

A működési bevételek részét képezi az alaptevékenységgel összefüggő szolgáltatások ellenértéke, a továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások értéke, a helyiségek, ingatlanok, gépjárművek tartós és eseti bérbeadási díja, az intézményi térítési díjak (óvoda, általános iskola, kollégium, gimnázium, szociális alapszolgáltatások), közterület-használati díjak, az ÁFA bevételek, visszatérülések összege, valamint a kamatbevételek.

A saját bevételek növelése érdekében szükséges az önkormányzati bérlakások bérleti díj emelésének lehetőségét felülvizsgálni; a nem lakás céljára szolgáló helyiségek, valamint a bel- és külterületi ingatlanok bérleti díját a piaci viszonyokhoz, a valós piaci árakhoz igazítani, a megkötött szerződésekben rögzíteni az inflációkövetés lehetőségét, továbbá gondoskodni követeléseink minél eredményesebb behajtásáról. Az intézmények ösztönzése is fontos lehet arra vonatkozóan, hogy törekedjenek saját bevételeik növelésére.

További bevételt jelent az önkormányzat saját földjein – a közmunkaprogram keretében – megtermelt növények értékesítése, a faapríték eladása, a mosodai szolgáltatás szélesebb körben való kiterjesztése, valamint az ivóvíz- és a szennyvízhálózat üzemeltetéséhez kapcsolódó – felhalmozási jellegű – bérleti díj is.

A felhalmozási célú támogatások – a megnyert pályázatokra tekintettel – a költségvetési bevételek ötödrészét teszik ki.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatásoknak nem csak a mértéke, hanem a reálértéke is csökken, így egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati forrás bevonására lesz szükség. Bár a szűk gazdasági mozgástérből való kitörési lehetőséget főként a pályázati források fejlesztésbe történő bevonása jelentheti, de az is fontos, hogy az ezekből származó későbbi fenntartási költségek ne jelentsenek újabb működési költségnövekedést az önkormányzat számára.

Kormányzati költségvetési kitekintés a további évekre

Az elkövetkező években a Kormány költségvetés-politikai prioritása továbbra is a GDP-arányos költségvetési hiány csökkentése, az államadósság mérséklése, legalább a hazai és uniós elvárásoknak megfelelő ütemben. A pénzügyi stabilitás fenntartása mellett a Kormány a demográfiai fordulat elősegítését, a versenyképesség erősítését, a termelékenység javítását és a gazdaság fehérítését helyezte előtérbe annak érdekében, hogy a nemzetközi gazdasági környezet érzékelhető romlása mellett is a magyar gazdaság képes legyen a folyamatos, a 4% feletti éves gazdasági növekedésre.

Költségvetés, foglalkoztatás és versenyképesség

Az elmúlt években a költségvetés-politika egyik sarokköve a foglalkoztatás növelése volt, amelyet az a felismerés alapozott meg, hogy tartós költségvetési egyensúly csak ennek révén érhető el, hiszen a költségvetés adóbevételeinek közel fele közvetlenül a munkavállaláshoz kapcsolódó bevételekhez kötődik.

A munkaerőpiacon egyre több területen alakult ki munkaerőhiány – a speciális képzettséget igénylő munkakörök mellett már szakképzetlen állások esetében is –, döntően a magánszektor bővülő munkaerő-kereslete miatt. Ezzel összefüggésben a munkavállalók országon belüli mobilitásának előmozdítására munkásszállás-építési vagy -felújítási támogatás igénybevételére az önkormányzatok és társulásai, valamint a 100%-ban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok mellett a magántulajdonú vállalkozásoknak is lehetősége nyílt 2019 őszétől.

A munkaerőpiac feszessé válása miatt válik fontossá a közmunka rendszerének hatékonyabbá tétele, illetve az egyéb aktív munkapiaci programok szélesítése. A közmunka helyett a versenyszférában munkát vállalók egyre növekvő arányát figyelembe véve a közfoglalkoztatási programra fordított kiadások, támogatások a korábbi évekenél jóval alacsonyabb.

A nők munkaerő-piaci részvételének növelése érdekében a következő időszakban is növekvő forrásokat biztosít a költségvetés a kisgyermek napközbeni ellátásának egy új, többszintű – a rugalmas feladatellátást segítő – rendszerének finanszírozására.

Az adórendszerben több, az adóadminisztrációt csökkentő, a vállalatok fejlesztéseit ösztönző változásra került sor. Ennek jegyében 2019 III. negyedévének elején újabb 2 százalékpontos adócsökkentés valósult meg és 2020-ban a szociális hozzájárulási adó 2 százalékponttal tovább csökkent, 2022. évtől 13 %. A kisvállalati adó (KIVA) igen kedvező adózási környezetet teremtett a foglalkoztatásban fontos szerepet játszó kis- és középvállalkozások számára. Tekintettel arra, hogy az adónem a szociális hozzájárulási adót is kiváltja, a KIVA kulcsa 13%-ról 10%-ra tovább mérséklődött 2022. január 1-jétől.

Az adórendszer egyszerűsítése érdekében folytatódtak az adóösszevonások és -megszüntetések. A kisvállalkozásokat érintő kedvezményes adónevek (KIVA, KATA) bevezetése következtében az elmúlt években számottevően csökkent az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) igénybevétele, ezért 2020-tól kivezetésre került ez az adózási forma. Ezzel párhuzamosan – az adórendszer töredezettségének csökkentése érdekében – a nyugdíjjárulék, a természetbeni egészségbiztosítási járulék, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék és a munkaerő-piaci járulék helyett egységes társadalombiztosítási járulék jelent meg az adórendszerben 2020. július 1-jétől.

A 2019 decemberében elfogadott adóváltozások egyik legfontosabb elemeként kiterjesztésre került az online számlázás rendszere, amelyben a vállalkozások azon számlák adatait küldte el elektronikus úton az adóhivatalhoz, amelyeket belföldi adóalanyok részére állítottak ki, és amelyek áfatartalma meghaladta a százezer forintot. Azonban ez az összeghatár megszűnt, 2020. július 1-jétől a vállalkozások egymás közötti ügyleteiről kiállított minden számlát

megkap az adóhatóság, 2021. január 1-jétől pedig a magánszemélyeknek kiállított számlák adatait is be kell küldeni. Ez mellett, hogy évente akár több tízmilliárd forinttal növelheti a költségvetési bevételeket, könnyít a vállalkozások adminisztrációs terhein is, hiszen az adóhivatal várhatóan elkészítheti helyettük az áfa-bevallási tervezetüket. Mindemellett a gazdaság fehérítésén, a piac tisztulásán és a vállalkozói terhek csökkentésén keresztül ez a változás hozzájárul a gazdaság versenyképességének javulásához is.

A kedvező beruházási tendenciák fenntartása érdekében 500 millió forintról fokozatosan, 3 lépésben csökkentésre került a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó fejlesztési adókedvezmény értékhatára.

A versenyképesség javítását és a beruházások növekedését támogatja, hogy jelentősen megnövekedett a fejlesztési tartalék értékhatára 2019-ben, ami a profitot visszaforgató vállalkozásokat segíti. A start-up vállalkozások létrejöttét és tőkéhez jutását adópolitikai eszközökkel is ösztönzi a Kormány. A korai fázisú vállalkozásokban szerzett részesedésekre vonatkozó jelenlegi társasági adóalap kedvezmény értékhatára enyhítésre került.

A hazai agrárium erősítése érdekében 2020 és 2030 között évi 17 milliárd forint öntözési célú költségvetési forrás biztosítja a hazai vízgazdálkodás ilyen irányú fejlesztését.

A kutatási célok eredményesebb megvalósítása érdekében a vállalati kutatás-fejlesztés támogatását 32 milliárd forint többletforrás garantálja 2020-tól.

A vállalkozások likviditásának javítása és adminisztratív terhek mérséklése érdekében megszűnt a 100 millió forint éves árbevétel feletti vállalkozások adóelőleg kiegészítési kötelezettsége a társasági adó, az innovációs járulék, valamint az energiaellátók jövedelemadója esetében.

A turizmus-fejlesztés és a szálláshely-szolgáltatás régiós versenyképességének javítása érdekében 18%-ról 5%-ra mérséklődött a kereskedelmi-szálláshelyszolgáltatás áfakulcsa, valamint az ágazati fejlesztések finanszírozása céljából kiterjesztésre kerül e szolgáltatásokra a 4%-os turizmusfejlesztési hozzájárulás.

Az életminőség javulása

A 2017-ben elkezdett minimálbér-emelés és garantált bérminimum emelés, továbbá az állami vállalatok körében meghirdetett béremelési program mind a költségvetési szférában, mind az állami vállalatoknál jelentős béremelkedést eredményez. Ehhez a 2020 utáni években is biztosítja a szükséges forrásokat a költségvetés.

A költségvetés fedezetet nyújt az egészségügyi ágazatban korábban végrehajtott béremeléseken túl egy újabb, többlépcsős bérfelállítás megvalósítására. Az intézkedés nyomán az egészségügyi szakdolgozók bére a 2018. évi bérükhöz képest 2022-re átlagosan 72%-kal emelkedik. A bérfelállítási program keretében az állami, helyi önkormányzati, egyházi vagy a vallási tevékenységet végző szervezet tulajdonában és fenntartásában álló védőnői szolgálatok által foglalkoztatott védőnők már az egészségügyi szakdolgozókkal azonos mértékű bérezésben részesülnek. Rendelkezésre áll a forrás továbbá a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak illetményének növelésére, a bölcsődei humán erőforrás anyagi elismerésére, az Országgyűlésről szóló törvényben meghatározott képviselői juttatások, illetve köztisztviselői illetmények növelésére, valamint az Állami Számvevőszék foglalkoztatottjai illetményének nemzetgazdasági átlagkeresethez kötött növekedésére.

Az ország biztonságának növelését szolgálja a Honvédelmi Minisztérium költségvetésének emelkedése a GDP arányos finanszírozásra vonatkozó szabályok szerint.

Fejlesztési programok

A költségvetésben továbbra is jelentős szerepet kapnak a növekedést segítő, fejlesztéshez kapcsolódó kiadások. Az infrastruktúra fejlesztését célzó nagyszabású beruházásokra több ezer milliárd forintot fordíthatunk a 2020-2022 időszakban.

A 2024-ig kitekintő közútfejlesztési koncepció alapján összesen mintegy 3.000 milliárd forint értékű fejlesztés történik meg, amelynek megvalósítására a közútfejlesztésre rendelkezésre álló európai uniós források teljes összege felhasználásra kerül, továbbá a program időhorizontján összesen közel 1.800 milliárd forint hazai költségvetési forrás felhasználása történik meg. Jelentős forrásokat biztosít a költségvetés vasútfejlesztésekre, turisztikai fejlesztésekre, a Magyar Falu programra, a Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszerre, az Erzsébet táborok fejlesztésére, kerékpárutak kialakítására, valamint óvodafejlesztési program támogatására. Az uniós támogatások mellett több száz milliárd forint költségvetési támogatás segíti a Modern Városok Programban szereplő beruházások megvalósítását, amelyek nagyobb része közvetlenül gazdaságfejlesztési célzatú. A program keretében a Kormány valamennyi megyei jogú várossal együttműködési megállapodást kötött gazdaságfejlesztési, turisztikai, oktatási, kulturális és sport célú fejlesztések létrehozására, amelynek teljes értéke meghaladja a 3.900 milliárd forintot.

Az uniós pénzügyi ciklus előrehaladtával az előttünk álló időszakban a kifizetett pénzek felhasználásán van a hangsúly. Mindez azt jelenti, hogy a 2019. évi költségvetési kifizetések

nagysága kismértékben csökkent az előző évekhez képest, ugyanakkor a korábbi években a hazai költségvetés által megelőlegezett projektek megvalósítása az előlegek felhasználásán keresztül felgyorsul, ami hozzájárult a gazdasági növekedés lendületének fenntartásához. Az előleg-felhasználás révén az uniótól igényelhető pénzforrások összege is számottevően meghaladta a korábbi éveket, ami a pénzforgalmi hiány, és így az államadósság alakulása szempontjából kedvező volt. A vissza nem térítendő támogatások mellett a korábbi pénzügyi időszakhoz képest jelentősen magasabb arányban kerültek meghirdetésre pénzügyi eszközök is, melyek a többszöri kihelyezés által hosszú távon tudnak biztos finanszírozási forrást nyújtani a megerősödő vállalkozások jövőbeni fejlesztéséhez. Az időszak végén még nem lehet számolni az új, 2024-2027-es tervezési periódus keretében meghirdetésre kerülő programokkal.

5.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a bérbeadás, bér munka lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- A Képviselő-testület rendszeresen figyelemmel kíséri a befektetéseit, értékpapírjait, megvizsgálja a lehetséges hozamokat, hasznokat.
- Az Önkormányzatnak törekedni kell az elkövetkező években arra, hogy újabb fejlesztési hitelfelvételre ne kerüljön sor, vagy csak különösen indokolt esetben, kellő körültekintés mellett.

- A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítására csak éven belüli likviditási célú hitel nyújthat fedezetet, mely december 31-ei záró egyenleget nem tartalmazhat.

Az önkormányzati gazdálkodás főbb területein érvényesítendő prioritások

Bár a külső feltételek (pl. makrogazdasági, adó- és járulékpolitikai, önkormányzati feladatellátási, központi támogatási) változásai befolyásolhatják az egzakt tervezést, az önkormányzatnak nem lehet más célja, mint hogy az előző évek gazdálkodása során végrehajtott, a költségvetési egyensúlyt biztosító intézkedések az elkövetkező években is tovább folytatódjanak. A szigorú költségvetési politika (pl. a kiadások optimalizálása, a gazdasági események lehetséges hatásainak figyelembe vétele, a reálisan tervezett saját bevételek, a működési célú hitelfelvétel elkerülése) alapját képezheti a kiszámítható önkormányzati gazdálkodásnak, s lehetővé teszi a település stratégiai dokumentumaiban megfogalmazott társadalmi, környezeti, gazdasági és városfejlesztési célok, s hozzájuk kapcsolódó fejlesztési elképzelések teljesülését. A pénzügyi gazdálkodás során prioritást élvez a kötelező feladatok ellátása, a város működőképességének fenntartása, az önkormányzati intézmények biztonságos működtetése, a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátása, valamint a város számára fontos – pl. munkahelyteremtő, gazdaságélénkítő, az ellátottsági szintet és élhetőséget javító, működtetési költségeket csökkentő – beruházások megvalósítása. Derecske Város Önkormányzatának fejlesztései tekintetében prioritást élveznek a pályázati rendszerbe beadott, vagy már elnyert, de megvalósítás előtt álló projektjei, illetve a folyamatban lévő beruházásai. A város a rendelkezésre álló szűkös forrásait elsősorban a különböző nemzetközi, uniós és hazai pályázatokhoz kötődő fejlesztések eredményes megvalósítására kívánja összpontosítani. Pályázati keretek között számos olyan elképzelés, projekt körvonalazódott vagy valósult meg, amely a városüzemeltetés hatékonyságát, a működtetés költségeinek csökkenését eredményezheti, az így keletkező megtakarítások pedig alapját képezhetik újabb fejlesztési források biztosításának.

Az Önkormányzat gazdálkodását oly módon kell meghatározni, és a helyi szabályokat úgy kell kidolgozni, hogy a bevételek és kiadások egyensúlya biztosított legyen.

Az önkormányzati vagyon felélésének megelőzése érdekében el kell kerülni, hogy a vagyon értékesítéséből származó bevételek működési célokra kerüljenek felhasználásra.

Az önkormányzati hitelfelvételt minden esetben gazdasági elemzésnek kell alátámasztania és a hiteleknek elsősorban fejlesztési célokat kell szolgálnia.

Az éves költségvetések készítésekor figyelembe kell venni az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 28/A. § (3) bekezdését, mely kimondja, hogy az elemi költségvetés kiadási és bevételi előirányzatának meg kell egyeznie, azaz költségvetési hiány nem tervezhető, valamint a Stabilitási törvény rendelkezései alapján a helyi önkormányzat adósságot keletkeztető éves kötelezettségvállalásának felső határa a korrigált saját folyó bevétel 50%-a lehet.

A bevételek tekintetében a központi támogatás szerepe nem mutat növekvő tendenciát, ezért a saját bevételek szerepe jelentősen megnőtt. Az intézményi, saját bevételek, a helyi adók, a megfelelő adópolitika és a vagyonhasznosítási bevételek folyamatos elemzése adhat csak lehetőséget a többletbevételek elérésére.

A kiadások tekintetében az önkormányzat céljainak megfelelően a kötelező, valamint az önként vállalt feladatok között szigorú fontossági sorrendet kell felállítani. Ezek áttekintése évente, a költségvetés készítésekor elengedhetetlen teendő, hiszen a nem kötelező feladatot csak részletes gazdaságossági számítással alátámasztva, az azokra fordított kiadások számbavételével, indokolt esetekben támogat.

Derecskén az elmúlt 10 évben dinamikusan nőtt a helyben lévő munkahelyek száma. Nagy számban jöttek létre városunkban helyi gyökerű vállalkozások, melyek az idő múlásával egyre komolyabb szereplőkké váltak. 2005-ben mindössze 181 adófizető vállalkozás volt Derecskén, ami 2008-ra közel háromszorosára, azaz 542 db-ra emelkedett. 2013: évben ez az adat 609-re nőtt, 2018-ra pedig az adófizető vállalkozások száma elérte a 1259 db-ot, az aktív adózók száma 2022-ben pedig 6051-re nőtt.

A fenti adatokból is jól látható, hogy a derecskei vállalkozások igen jelentős munkaadók, tehát közérdek, hogy a helyi vállalkozások jól működjenek, hogy minél több derecskei polgár helyben találjon munkát. Derecske Város Önkormányzatának alapvető célja a helyi polgárok számára jó megélhetést jelentő, egyben környezetbarát munkahelyek létrehozásának támogatása, számuk növelése. Az új munkahelyek létrejöttét elsősorban a helyi kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítésével kívánjuk szolgálni, az iparüzési adó kedvező szinten tartásával, az önkormányzati megrendeléseknél a nyílt és tisztességes verseny biztosításával, a helyi vállalkozásoktól való ajánlatkérésekkel.

A járási központi funkció betöltéséhez szükséges intézmények közvetlenül és közvetve is munkahelyteremtő hatással bírnak, hiszen a szolgáltatásaikat igénybe vevők a város többi szolgáltatására is igényt tartanak, ezért törekedni kell azok támogatására, a létrehozásukhoz szükséges feltételek megteremtésére (ipari park létrehozásával, telephelyek kialakításához szükséges alap-infrastruktúra biztosításával, infrastrukturális háttér fejlesztésével), valamint

előtérbe kell helyezni a képzett munkaerő helyben történő elhelyezkedési lehetőségeinek segítését.

Az önkormányzat ezzel kapcsolatos céljait szolgálhatja egy vállalkozásokkal kapcsolatos, aktuális adatokat tartalmazó információs rendszer kidolgozása, továbbá „információs napok” tartása, ahol a helyi munkaerő-piaci szereplők, a lehetséges partnerek egymásra találhatnak, illetve a hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerő-piaci esélyei növekedhetnek.

A fejezetben leírtak alapján elmondható, hogy az önkormányzat szempontjából fontos a stratégiai tervezés, azaz a szervezet jövőjére vonatkozó hosszú távú tervek kialakítása. A stratégiai terv biztos alapot szolgáltat a döntéshozatalhoz, segít a tudatosabb és eredményesebb munkavégzésben, és kapcsolódik a lakosok elégedettségének növeléséhez, a lakóközösség fejlesztéséhez, így a város versenyképességének, piaci szereplők számára vonzóvá válásának növeléséhez. A stratégiai tervezéshez érdemes olyan módszereket alkalmazni, melyek által minimalizálhatjuk a rossz döntések kockázatait.

SWOT analízis: Ezzel a módszerrel feltárhatjuk a szervezet erősségeit (jól működő, pozitív irányba mutató, vagy enyhe ráhatással még jobbra tehető tulajdonságait) és gyengeségeit (rosszul működő, javításra szoruló folyamatait, kevésbé domináns pontjait), valamint a környezetben meglévő lehetőségeket (kihasználható külső tényezőket) és veszélyeket (negatív folyamatokat, fenyegetéseket, akadályokat). Az erősségekre építve kihasználhatjuk a lehetőségeket és elkerülhetjük a veszélyeket, illetve leküzdhetjük azokat a gyengeségeket, amelyek megakadályoznak a lehetőségek kihasználásában és a veszélyek elkerülésében.

Balanced Scorecard (BSC): Ez a keretrendszer képes különböző nézőpontok (pénzügyi, ügyfél, folyamat és fejlődés) szerint csoportosítani a stratégiai terveket, de a tisztán számokra, mutatókra támaszkodó kontrolling rendszerekkel ellentétben képes kezelni a nem materiális alapú mutatókat is. A BSC rendszer nézőpontjai működtetésének elemei: a stratégiai célok, az ezeket mérhetővé tevő mutatószámok, a mutatókhoz tartozó célértékek, valamint a célértékek teljesítéséhez szükséges akciók. Ez a keretrendszer eszköz lehet a stratégia kommunikálására az alkalmazó intézmény érintettjei felé, alkalmas a szervezeti egységek és az egyének céljainak összehangolására, valamint képes a stratégiai célok összekapcsolására a hosszú távú célokkal és az éves tervezéssel.

PEST analízis: Ez a módszer a makro környezet elemzésének módszere, amely négy dimenzióban vizsgálja az adott szervezet környezetét:

- politikai elemek (adózási politika, foglalkoztatási, környezetvédelmi törvények)

- gazdasági elemek (GNP, GDP, foglalkoztatottság, munkanélküliség, infláció, energia árak alakulása)
- társadalmi elemek (demográfiai jellemzők, jövedelem-eloszlás, társadalmi mobilitás, oktatási színvonal)
- technológiai elemek (technológiai változások sebessége, infrastruktúra színvonala, kormányzati fejlesztési politika).

A hosszú távú elképzeléseket össze kell kapcsolni a költségvetés tervezésével, de fontos, hogy az éves tervezési folyamat elindításánál mindig átgondolásra, aktualizálásra kerüljenek a stratégiai célok. A hosszú távú időhorizonton eloszló feladatok több évre szóló végrehajtását és finanszírozási igényüket folyamatosan aktualizálni kell. Már a koncepció elkészítésekor figyelembe lehet venni, hogy milyen biztos bevételi forrásokkal számolhat az önkormányzat egyrészt a következő évre, másrészt pedig az azt követő időszakokra, és ezek figyelembevételével mennyi mozgástér marad a hosszabb távú stratégiai célok megvalósítására.

6. A különböző szintű fejlesztési, szolgáltatási, illetve egyéb programokkal kapcsolatos érintettség

Az Önkormányzat gazdasági programját alapvetően befolyásolják azok a fejlesztési, szolgáltatás megvalósítási és biztosítási, illetve egyéb programok, melyekben területi elhelyezkedése, illetve céljai miatt érintett.

A településfejlesztés és településrendezés vonatkozásában az Önkormányzat különös figyelmet kíván fordítani az alábbi országos és megyei (magasabb rendű) szakmai dokumentumokkal való egyezőség és az azokban megfogalmazott hosszú távú elképzelések települési szintű dokumentumokban történő megjelenítésére.

Kiemelendő dokumentumok:

- Hosszú távú felújítási Stratégia az (EU) 2018/844 számú irányelve alapján, a 2021 – 2017 közötti kohéziós célok kifizetését lehetővé tevő feljogosító feltételek teljesítése céljából. https://energy.ec.europa.eu/system/files/2021-07/hu_2020_ltrs_0.pdf
- Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050 <https://cdn.kormany.hu/uploads/document/5/54/54e/54e01bf45e08607b21906196f75d836de9d6cc47.pdf>
- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció <https://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/download/9/5f/d0000/MK14001.pdf>
- Nemzeti Turizmusfejlesztés Stratégia 2030 https://mtu.gov.hu/dokumentumok/NTS2030_Turizmus2.0-Strategia.pdf?v=0.156

- Nemzeti Kerékpáros Stratégia (2030) <https://aofk.hu/nemzeti-kerekparos-strategia-2030/>
- Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Program <https://hbmo.hu/portal/2022/08/hajdu-bihar-megyei-teruletfejlesztési-program-2021-2027/>
- Hajdú-Bihar Megyei Klímastratégiája http://www.hbmo.hu/webdocs/Files/PortalDocMix/ud5grizg.ad1_HB%20megye_TELJES_end.pdf
- Hajdú Bihar Megye területrendezési terve <https://docplayer.hu/10221444-Hajdu-bihar-megye-teruletrendezési-terve.html>
- Hajdú-Bihar Megye Területi és Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terve <https://hbmo.hu/portal/2022/07/hajdu-bihar-megye-területi-es-gazdasagstrategiai-fejlesztési-terve/>
- Hajdú – Bihar megye 2030-ig terjedő stratégiája az Északkelet -magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna 2030 stratégiájának kidolgozásához https://hbmo.hu/portal/wp-content/uploads/2022/07/HB_2030_strategia_EKMGFZ.pdf
- Hajdú-Bihar megye foglalkoztatási stratégiája https://hbmo.hu/portal/wp-content/uploads/2022/07/me20cfpx.2rk_HBM-foglalkoztata%CC%81si-strate%CC%81gia%CC%81ja.pdf
- Hajdú-Bihar Megyei Szolgáltatási Út Térkép https://hbmo.hu/portal/wp-content/uploads/2022/07/SZUT_elfogadott_20191210.pdf

További beruházási erőfeszítésekre van szükség az uniós tagállamok közötti és a tagállamokon belüli szakadékok áthidalása érdekében. 373 milliárd eurós költségvetési keretének köszönhetően a 2021-2027-es időszakra szóló kohéziós politika rendelkezik az ezt elősegítő beruházási erővel. A forrásokat a továbbiakban is azokba a régiókba irányítják, ahol szükség van az Unió többi részéhez való felzárkózásra.

A korszerűsített kohéziós politika javaslatának főbb jellemzői a következők:

- Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap által finanszírozott beruházások zöme azokra a szakpolitikai célkitűzésekre fog összpontosítani, amelyek megvalósításához az EU van a legjobb helyen. Ezek a következők: innováció, a kisvállalkozások támogatása, a digitális technológiák fejlesztése és az ipari modernizáció, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, körforgásos gazdaság felé történő elmozdulás és az éghajlatváltozás elleni küzdelem.
- A kohéziós politika mindegyik régió fejlesztésébe forrásokat ruház be és testre szabottan megközelítést biztosít a regionális fejlesztéshez. A növekedés vagy a jövedelem terén továbbra is lemaradásban lévő-főként dél-és kelet-európai- régiók a jövőben is jelentős uniós támogatásban részesülnek. Az egy főre jutó GDP továbbra is a források elosztásának elsődleges kritériuma marad, emellett azonban új kritériumok is

bevezetésre kerülnek, melynek célja, hogy jobban tükrözzék a valós helyzetet a következők tekintetében: munkanélküliség és ifjúsági munkanélküliség, alacsonyabb képzettségi szint, éghajlatváltozás, valamint a migránsok befogadása és integrációja. A helyi, városi és területi hatóságok aktívabban vesznek majd részt az uniós források kezelésében.

- Rugalmasabbak és világosabbak, rövidebbek és kevésbé bürokratikusak lesznek a szabályok, hogy könnyebben lehessen a pénzeszközökhöz hozzáférni. Az új keret a hosszú távú beruházási tervezéshez szükséges stabilitást ötvözi az előre nem látható szükségletekhez való rugalmas alkalmazkodás képességével.

A kohéziós politika költségvetéséből az egyes tagállamok számára előirányzott összegeket is közzétettek. A Magyarország számára előirányzott összeg folyó áron 20,25 milliárd eurót tesz ki.

Az önkormányzat a következő programokban vett részt, illetve kíván részt venni a következő időszakban:

Széchenyi 2020 programhoz tartozó operatív programok:

- Környezet és Energia Operatív Program (KEOP)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP)

Széchenyi Plusz (2021-2027).

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)

- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
- Határigazgatási és Vízügyi Politikai Eszköz Plusz (HAVE Plusz)

Európai Területi Együttműködés Program

- Interreg V-A Románia-Magyarország Együttműködési Program

A programok keretében biztosított pályázati lehetőségeket a város igényeihez, illetőleg az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten kell kihasználni, lehetőleg a magas támogatási intenzitású projekteket kell preferálni, előtérbe helyezni.

Ezen operatív programok nyújtanak forrásokat az elkövetkezendő gazdasági ciklusban a városunkban történő fejlesztésekhez.

7. A gazdasági program

7.1. Fejlesztési elképzelések

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete koncepciójában a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg. (A konkrét fejlesztési elképzeléseket a gazdasági program további részei, az adott témakörhöz kapcsolódóan tartalmazzák.)

Gazdaságfejlesztés

A helyi gazdaságfejlesztéssel, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az Önkormányzatot.

A helyi ipari gazdasági területekkel kapcsolatos fejlesztése

➤ Ipari gazdasági területek létrehozása, fejlesztése

Az ipari vállalkozások számára a településrendezési tervben a településen, több helyen történt meg helykijelölés. A meglévő iparterület szomszédságában, a vasútállomással szemközti terület megvásárlásával az Önkormányzat részére több hektáros terület áll rendelkezésre vállalkozói terület kialakítására. A hatályos településrendezési terv értelmében ipari gazdasági övezetbe

(GIP I) való besorolása történt meg hozzávetőlegesen 120 hektár nagyságú területen.

Javítani kell a helyi iparterület adottságait, így különösen a következőket:

- megközelíthetőség,
- parkolási lehetőség,
- közművesítés, stb.

Bővíteni szükséges a helyi ipari gazdasági övezeteket.

Népszerűsíteni kell, illetve vonzóvá kell tenni a helyi ipari gazdasági területet. A népszerűsítést elsősorban hirdetéssel, valamint a honlap segítségével kell megvalósítani.

➤ **Munkásszálló építés:**

Célunk 80 férőhelyes munkásszálló építését a felmerülő igények megjelenése indokolja. A szolgáltatás elsősorban a megyeszékhelyre betelepülő cégek és a hozzájuk kapcsolódó munkaerőigény kapcsán merült fel.

➤ **Öntözés fejlesztés:** mezőgazdasági területek öntözésfejlesztése

➤ **Zöldség-, Gyümölcsfeldolgozó üzem építése:**

Elképzeléseink alapján egy zöldség, gyümölcs feldolgozó üzem létrehozása indokolt, amelynek fő profilja fagyasztott termékek előállítása, másodlagos jellege pasztörözött termékek előállítása.

A mezőgazdasági területek öntözhetőségének megvalósulása, előreláthatólag növelni fogja a zöldség, gyümölcsstermelést, s meg fog jelenni az igény a hozzáadott érték előállítására.

➤ **Termásvíz hasznosítás:**

Termásvíz hasznosítása, a közintézmények fűtésére

➤ **Vízmű épületének rehabilitációja:**

A Vízmű városközponti épülete elveszítette eredeti funkcióját, bontásra érett. Az épület közösségi célokra kiválóan alkalmas lehet. Felújításával egy minimál stílusú közösségi konyhát tudnánk létrehozni, mely alkalmas lehetne főzőiskola, iskolai főzőprogramok, illetve egyéb társasági események (pl. idősek klubja – hagyományos magyar, illetve derecskei ételek elkészítésének „átörökítése” a következő generáció számára) megtartására.

Az épület kertjében közösségi főző- és sütőhely (kemence) kerülne kialakításra melyet az

Emlékparkban tartott események kapcsán is lehetőség lenne bekapcsolni a programokba.

- **Vágópont, hűtőház létrehozása**
- **Konyhafelújítás, fejlesztés**
- **Energia felhasználást csökkentő fejlesztések**
- **Étterem építés**
- **Felhagyott „Seprűkötő üzem” felújítása**
- **Kereskedelmi, szolgáltató, ipari tevékenységeknek helyt adó csarnoképületek építése**
- **Multinacionális vállalatok betelepítése feltételeinek megteremtése (bevásárlóközpont, drogerie markt, háztartási cikk üzlet)**
- **Piaci árusító asztalok felújítása**

A vállalkozók támogatásával kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- A helyi vállalkozások támogatása, érvényesülésének segítése érdekében össze kell állítani az ún. Vállalkozói térképet, mely tartalmazza, hogy a településen mely vállalkozások mivel foglalkoznak és milyen címen található a telephelyük.
- Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak.
- Vállalkozói Klub további hatékony működtetése.
- Új vállalkozások Derecskére történő letelepedése esetére meg kell vizsgálni a helyi iparüzési adóról szóló önkormányzati rendelet módosításának lehetőségét az adókedvezmények vonatkozásában.
- Stratégiai tervet kell készíteni a vállalkozási területként hasznosítható ingatlanok fejlesztésére vonatkozóan.

Idegenforgalom, turizmus

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki

kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét.

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és megtartó képessége is jelentős lehet.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések

- Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek.
- A „Kulcsos ház” (olcsó önkormányzati szálláshely) intézményét tovább kell növelni, mely célra legmegfelelőbb a Köztársaság út 90. szám, illetve a Szováti út 6. szám alatt található két-két lakás.
- Keresni kell egyéb ifjúsági szálláshelyek, táborozási lehetőségek kialakításának módjait.
- A nagy tömeget vonzó turisztikai látványosság kialakítása (II. világháborús emlékhely Épített Népfőiskola).
- A helyi idegenforgalmi, illetve kereskedelmi egységeket is folyamatosan fel kell venni a Vállalkozói térképre. (Ez hozzájárul ismertségük növeléséhez.)
- Turisztikai kiadványt kell készíteni (pl.: füzet, prospektus, túratérkép stb.)
- Az idegenforgalmi megítélés szempontjából fontos közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása (rendezvényter kialakítása, padok, asztalok, szeméttároló edények, útbaigazító táblák)
- Ki kell használni Debrecen és Hajdúszoboszló közelségét, nagyobb tömeget vonó rendezvények időszakában, Derecskén olyan programokat kell szervezni, melyekkel át lehet csábítani a turistákat városunkba (falusi turizmus, élő gazdaudvar).
- Ki kell használni a meglévő sárosító területén lévő lehetőségeket (gördeszkapálya, kondipark, kosárlabdapálya, Városi Tanuszoda)
- A derecskei hagyományörző rendezvények szélesebb körben történő népszerűsítése
- Sэфkonyha kialakítása, családi, baráti, közösségi főzőesemények, versenyek, séfakadémia
- Templomkert téri volt Katolikus iskola épületeinek felújítása, turisztikai célú hasznosítása

Egyéb, idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Támogatni kell az idegenforgalom, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvényeket, biztosítani kell azt, hogy a rendezvények időpontja, programja a megyei lapban megjelenjen, a honlapra felkerüljön.
- Fel kell tüntetni az Önkormányzat honlapján a turisztikai lehetőségeket, valamint a Vállalkozói térképet, továbbá megjelenési lehetőséget kell biztosítani az idegenforgalommal foglalkozó vállalkozások számára is.

Infrastrukturális fejlesztések

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csapadékvíz elvezető hálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás biztosítását, illetve egyéb telefon, internet, kábeltelevízió szolgáltatások mindenki számára történő elérhetőségét.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén:

- a városi honlapnak a jövőben is biztosítani kell a lakosság, illetve az érdeklődők széleskörű tájékoztatását az Önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos közérdekű információk terén, interaktívabban, aktívabban,
- a szélessávú internet hozzáférés biztosítva legyen a lakosság széles köre számára; a hozzáférést biztosítani kell a következő helyeken: könyvtárban, kultúrházban stb., jelenleg is biztosítva van maximum 1-1 router, a bővítéssel nagyobb lefedettség érhető el, új hotspot-ok létrehozását kell megvalósítani városszerte (játszóter, Kisderecske, Sátorkert, Ürgés stb. terekhez kötöten),
- az önkormányzati feladatellátásban közreműködő, az informatikai eszközök használatát is igénylő területeken történjen meg az érintett személyek számítógép-kezelési képzése.

Tervezett beruházások, fejlesztések

➤ Lakópark kialakítás

Az autópálya megépülésével településünk „közelebb került” Debrecen városához, mely egyfajta migrációt indított el. A megyeszékhely lakosai ugyanis hamar felismerték, hogy autópályán 7-8 perc alatt el lehet jutni Derecskére, miközben Debrecen egyik végéből eljutni a másikba akár egy óra is kevés. A CSOK menekülési lehetőség a panel lakásokban élők számára, városunk ingatlanárai pedig kecsegtetők a letelepedni, befektetni kívánóknak.

A lakóparkok területének mielőbb kialakítása, az infrastruktúra kiépítése a fenti okból válik mielőbb indokolttá.

➤ „Okos Város” kialakítása

"Okos város", digitális infrastruktúra fejlesztése Derecske városában. Elektromos autó töltőállomások, kerékpáros töltőpontok, okospadok, ingyenes wifi pontok, valamint a smart city előkészítése korunk követelményévé válik. Településünk a Debrecen Nagyváraddal összekötő, hamarosan elkészülő kerékpárút vonalán helyezkedik el. A kerékpáros turizmus kiszolgálására is fel kell készülnünk.

➤ Ivóvízvezeték hálózat felújítása, bekötések cseréje

Városunk ivóvízhálózatát 70 %-ban - a napjainkban már elavultnak számító - eternit csövek alkotják. A hálózatot alkotó eternit csövek már elavultak, ezáltal könnyen törnek. A hálózatnak keresztmetszete is kicsi, így egy előforduló rekonstrukció esetén mindenképpen szükséges a keresztmetszetek bővítése, továbbá a csövek modern KPE csővel történő kiváltása.

➤ Szennyvíz csatorna hálózat bővítése

Néhány éve a településünk szinte egész területén megvalósult a szennyvíz csatorna hálózat kiépítése, azonban a pályázat keretében néhány utcában gazdasági okokból nem valósult meg a beruházás.

A település 100%-os csatornázása lakossági igény, valamint környezetvédelmi okokból is mielőbbi megoldást kíván.

➤ Csapadékvíz elvezető rendszer bővítése

Városunkban sikeres pályázat eredményeképpen már több alkalommal történt csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése.

A csapadékvíz-elvezető rendszer III. ütem tervei már elkészültek 2016 évben. Az elkészült tervekkel pályázatot nyújtottunk be, azonban nem nyertük el támogatást. Egyelőre nincs kilátásban ilyen jellegű pályázat, így 2019-ben elindítottuk a tervrészletet érintő vízjogi engedélyezési folyamatokat.

➤ **Bérlakás építés**

Derecske lakosságának létszáma 2010-18 között 800 fővel csökkent, ez 200 család elvesztését jelenti. Jelenleg nincs kiadó albérlet, és eladó ingatlanokból is egyre kevesebb van. A természetes fogyás ellensúlyozása, nézetünk szerint, a fiatalok igényeinek a kielégítésével lehetséges. Ezt többek között a lakáshoz jutás könnyítésével, a bérlakás és fecskeház programmal szeretnénk ellensúlyozni.

➤ **Idősek otthona**

Nagyszámú igény jelentkezett a településen idősek bentlakásos otthonának építésére. Szüleinkről, nagyszüleinkről való gondoskodás közös felelősségünk. Ezen projekt kapcsán szintén járási szinten gondolkozhatunk. A bentlakásos intézmény működőképességét csak az állami fenntartás tudja garantálni.

➤ **Sétáló utca kialakítása a körfogalomtól a Bajcsy-Zsilinszky utcáig**

Régi korzó újraélesztése: a 47-es főút mentén a járdák térköves burkolattal való ellátása a körfogalomtól a Bajcsy-Zsilinszky utcáig.

➤ **Patak sétány kialakítása**

Sétány kialakítását tervezzük az új főtér folytatásaként egybekötve a Bihari tér parkká való fejlesztésével.

➤ **Ökopark kialakítása**

➤ **A Városi Sportcsarnok tetőszerkezetének felújítása**

➤ **Állatmenhely kialakítása**

A településen jelenleg nem megoldott a gazdátlan, kóbor ebek befogása, elhelyezése.

- **Járdaépítések**
- **Járási Hivatal díszudvarának többfunkciós megújítása**
- **Gimnázium tornaudvar létesítése**
- **Kerékpártárolás fejlesztése**

Közlekedésfejlesztés

- **Közösségi közlekedésfejlesztés**

A Debrecen Nagyvárad vasútvonalon tervezett vasút-villamos vagy más néven tram train vonal kiegészítésével a cél, hogy Derecske belvárosából 1-2 megállóhellyel a Debrecenben munkát végző helyi lakosok potenciálisan könnyebben tudjanak közlekedni a lakó- és munkahelyük között.

- **Derecske Tépe összekötő út építése**

A volt téglagyár területén kialakításra kerülő vízisí pálya (wakeboard) és a hozzá kapcsolódó idegenforgalmi fejlesztések, kapcsán a Derecske Tépe összekötő út építése nélkülözhetetlen. A hosszú távú stratégiánk része a két település összeépülésének lehetősége.

- **Belterületi útépítés (Nyugati utca)**

Derecske nyugati elkerülő út szilárd burkolattal való ellátása.

Az útépítés stratégiai fontosságú, mivel mentesíti a Rákóczi, Kossuth utcákat a forgalom alól. Az új lakópark kialakítása során ennek az útnak a kiépítése kiemelt fontosságú.

- **Belterületi, szilárd burkolatú úthálózat bővítése**

Belterületi útjaink hossza 47 km, melyből 29 km a kiépített, burkolattal ellátott. Ez a számadat szerint az utak 61 %-a szilárd burkolattal ellátott. A lakossági önerővel kombinált útépítési program keretében minden évben 2-3 utca szilárd burkolatot kap. A település vonzerejének és megtartó képességének érdekében a célunk, hogy a lefedettség mielőbb elérje a min. 90 %-ot.

➤ **Az összekötő út rekonstrukciója**

A 47. számú főközlekedési utat és az M35-ös autópálya le- és felhajtót összekötő 4803-as jelzésű (Derecske és Hajdúszoboszló közötti) másodrendű közlekedési utat összekötő szakaszának felújítása.

➤ **Kerékpár útépitése Derecske és Hajdúszovát között**

➤ **Dűlőutak felújítása**

➤ **Buszmegálló fejlesztése, felújítása**

➤ **Buszmegálló kialakítása a Dózsa György úton**

➤ **Gyalogosátkelő létesítése a Rákóczi út-Városház utca -Lengyel utca kereszteződésében**

➤ **Közlekedési lámpa kialakítása a 47-es számú főúton a régi és az új főtér között**

Környezetvédelmi fejlesztések, fenntartható fejlődés

➤ **Erdő telepítés**

➤ **Zápor tározó kialakítása**

➤ **Zöld hulladék feldolgozó üzem**

Sport-és szabadidő, rekreáció

➤ **Rendezvényház kialakítása**

800 fő befogadására alkalmas épület kialakítását tervezzük, amely sportesemények, a kulturális vagy akár társasági rendezvények helyszíne is lehet.

➤ **Rendezvénytér kialakítása**

A rendezvénytér alkalmas lenne nagyobb járási események, koncertek, fesztiválok megtartására a hozzá kapcsolódó infrastruktúra kiépítésével.

➤ **Sárostó sport- és rekreációs terület fejlesztése**

A több mint 11 hektáros terület Derecske szívében helyezkedik el, jelenleg sportcsarnok, uszoda, kondipark, gördeszkapálya, focipálya, edző pálya található itt.

Fejlesztési tervünkben tenispálya, strandröplabda pályák, műfüves focipálya létrehozása szerepel.

➤ **Lelátó építése felújítása**

➤ **Közösségi, nyilvános mosdó kialakítása a Sárostó területén**

➤ **Vizisípálya kialakítása**

➤ **Családi rekreációs és pihenő park kialakítása**

➤ **Fedett lőtér, kutya kiképző kialakítása**

➤ **Fürdő, fürdőház kialakítása**

➤ **Járási múzeum kialakítása**

➤ **Új könyvtár kialakítása**

➤ **Többfunkciós játszótér építése**

➤ **Hunyadi utcai játszótér felújítása**

Egészségügyi fejlesztések

➤ **Egészségház fejlesztés**

➤ **Mentőállomás felújítása**

Oktatás

- **Óvoda bővítése**
- **Általános iskola bővítése**
- **Gimnázium, szakközépiskola bővítése, rekonstrukciója**
- **Kollégium bővítése, rekonstrukciója**
- **Volt katolikus iskola épületének rekonstrukciója**
- **Családi napközi kialakítása**

Közbiztonsági fejlesztések

- **Kamerahálózat bővítése**

Nemzetközi programokban, projektekben történő részvétel, nemzetközi kapcsolatok erősítése

Kegyeleti célú fejlesztések

- **Ravatalozó felújítása, építése**

7.2. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2019-2024. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, mivel a munkanélküliek aránya magas.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat,
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak, kormánytisztviselők foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- az adópolitikájában a lehetőségekhez képest kedvezményeket biztosít azon helyi vállalkozások számára, akik helyi munkaerőt alkalmaznak,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi kirendeltséggel,
- a Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvány képzésekkel és továbbképzésekkel javítja az álláskereső elhelyezkedésének lehetőségeit,
- figyelemmel kíséri a közfoglalkoztatási/közmunka program pályázati lehetőségeit,

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási program előnyt biztosít egyrészt az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közfoglalkoztatás ideje munkavégzésnek minősül, a munkanélküli vagy szociális ellátásnál magasabb jövedelemre tesz szert; másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a munkaügyi kirendeltség pályázati finanszírozásával) tud elláttatni közfeladatokat.

A közfoglalkoztatással kapcsolatban az Önkormányzat

- megvizsgálja a közfoglalkoztatás lehetőségét,
- kihasználja a közfoglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

Az Önkormányzatnak továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetnie a közfoglalkoztatás szervezésére. A közfoglalkoztatási programokban való részvétellel továbbra is biztosítani kell a városi intézményekben a közfoglalkoztatottak foglalkoztatását. A közfoglalkoztatás

keretében a jövőben is részt kell venni az átképzést biztosító programokban, amelyek lehetőségek nyújtanak az alulképzett vagy nem keresett képzettségű személyek munka világába történő visszakerüléséhez.

Szociális Szövetkezet

Szociális Szövetkezet számára infrastrukturális feltételek megteremtése. A Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal Településfejlesztési és Beruházási Osztálya munkatársainak segítségével működést és tevékenységek fejlesztését biztosító pályázatokkal kapcsolatos tanácsadás. Cél, hogy fokozatosan önfenntartóvá váljon a szövetkezet.

7.3. A településfejlesztési politika célkitűzései

Derecske Város Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen, az önkormányzati vagyonban növekedés következzen be. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja, illetve a működtetés költségeinek csökkentését eredményezik.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervek közül azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések:

- Továbbra is fejleszteni szükséges és folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet:
  - a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
  - a Vállalkozói térképnek,
  - a turisztikai kiadványnak,
  - a település intézményeinek,
  - a helyi civil szervezeteknek,
  - a településen megrendezett programoknak;
  - interaktívabbá kell válnia.

- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.
- Derecske Város vezetősége törekszik arra, hogy a lakosságot érintő építési, infrastrukturális beruházásokról időben, széles körben információt szolgáltatson.
- Derecske Város rendelkezik önálló facebook profillal, a lakosság folyamatosan tájékoztatva van a településen zajló eseményekről, valamint ezen az online felületen információt szolgáltatunk a lakosságot érintő ügyekről, felhívások közzétételéről.
- Derecske Város Önkormányzata 2020 évtől kezdődően települési applikáció bevezetését irányozta elő, melynek segítségével – korhatár nélkül – a város lakossága folyamatos tájékoztatást kap a városban, a Polgármesteri Hivatalban történő eseményekről, programokról. Az applikáció alkalmas lesz arra is, hogy a település intézményeiről, nevezetességeiről is információt szolgáltatson.

A településfejlesztés átgondolása

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni,
  - melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
  - melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő,
  - melyek munkahelyet teremtenek,

- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek
  - a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár,
  - során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

Derecske Város Önkormányzata a város Településfejlesztési Konceptióját 2018. december 20-án fogadta el. A Konceptió hosszú távú időszakra, azaz 10 évet meghaladó időintervallumra szól.

Derecske Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2015. évben került elfogadásra. A Stratégia Derecske város 2015-2020 között elérendő középtávú céljait foglalja magában. A Stratégia egy középtávra szóló dokumentum, mely legalább 4 legfeljebb 10 éves időintervallumra készül.

Figyelembe véve az országos és megyei fejlesztési dokumentumok változását és módosítását, valamint Derecske város 2018. évben elfogadott Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott jövőbeli célokat, javasolt tervezni a településfejlesztési stratégia felülvizsgálatával a 2021-2027. időszakra.

A településrendezési terv

A település fejlesztésére és annak fizikai feltételrendszerére vonatkozó kétféle típusú tervezés között számos, gyakran meglehetősen bonyolult összefüggés van. A fenntartható fejlődés jegyében a rendezési tervek – a maguk határozott jogi háttérével, a szabályozási tervek és helyi építési szabályzatok rendeletként megalkotott jogszabályi jellegével – gyakran fölösleges korlátnak tűnnek a fejlesztésben érdekelttek számára.

Tudnunk kell azonban, hogy a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a fizikai környezet értékőrző fejlesztése igen jelentős szempont, hiszen az építőipari beruházások megvalósítása rendszerint nagy költségigényű tétel a fejlesztésben, ugyanakkor a létrejött termék hosszú ideig fennáll, és csak nehezen, drágán változtatható meg.

A településrendezési terv a településszerkezeti tervét, a szabályozási kerettervet és a szabályozási tervet magában foglaló fejlesztési terv.

Településrendezési terv

Kormányrendelet az országos településrendezési és építési követelményekről meghatározása alapján a településrendezési terv három részből tevődik össze. Ezek: településszerkezeti terv, szabályozási keretterv, szabályozási terv.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló törvény előírásainak betartásával a települési önkormányzat által létrehozott rendelet, ami meghatározza a település környezetátalakítási (építés rendjét) és környezetvédelmi feladatait.

Helyi építési szabályzat

A települési önkormányzatok településrendezési és környezetalakítási, környezetvédelmi feladatait rögzíti. Ez az országos területrendezési és építési követelményekről szóló törvény előírásai alapján készül. A helyi építési szabályzat a település igazgatási területén a helyi sajátosságoknak megfelelően az építés rendjét- annak feltételeit, és módjait meghatározva- megállapító helyi települési önkormányzati rendelet.

Szabályozási terv

Az a településrendezési terv, ami a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat tartalmazza.

Az Önkormányzat településrendezési terve a településfejlesztés egyik alapküldetése, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét, fejlesztési irányait.

A város új településrendezési terv elkészítése megtörtént, 2019. december 19-én határozattal, 2019. december 20-án rendelettel kerültek elfogadásra a munkarészek.

A Képviselő-testület feladata, hogy

- a ciklus ideje alatt áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén (önkormányzati, külső partneri körösre vagy egyéb jogszabályi változások esetén) lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
- konkrét lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Településfejlesztési célok

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

Településfejlesztési célok:

- építési telkek és ehhez kapcsolódva új utcák kialakítása,
- belterületi közutak építése,
- járdaépítés,
- középületek környezetének rendezése, parkolók, kerékpártárolók kialakítása,
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása,
- egészséges ivóvíz vezetékrendszer felújítása, építése,
- a település szennyvízcsatorna hálózatának 100%-os lefedettségének biztosítása,
- temető létesítményeinek felújítása, építése,
- nem hasznosított kül- és belterületi önkormányzati ingatlanok erdősítése, pihenő parkká alakítása,
- turisztikai jellegű területek fejlesztése, kialakítása.
- ipari területek infrastruktúra fejlesztése
- sport területek fejlesztése

Felkészülés a pályázatokra

A Széchenyi 2020 keretében a Képviselő-testület mandátumának időszaka alatt újabb jelentős pályázati források nyíltak meg. A ciklus eredményei bebizonyították, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszköze az aktív pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- lépéseket kell tenni a Gazdasági Programban meghatározott fejlesztési célok megyei, kistérségi, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- ki kell dolgozni a sikeres pályázatokra ösztönző érdekeltségi rendszert,
- nyertes pályázatok esetében Projekt Irányító Bizottságot (PIB) kell létrehozni,

amennyiben a projekt összetettsége azt indokolja, és/vagy a projekt összköltsége meghaladja 100 millió forintot,

- szakértélemmel és tehetséggel rendelkező munkatársakból kialakított pályázati munkacsoportot továbbra is működtetni kell, melynek feladatai:

- a különböző szintű, jellegű pályázatok figyelemmel kísérésére,
- a Gazdasági Program alapján, az országos, regionális akciótervek figyelembevételével projektek generálása, projektek előkészítése,
- a pályázatok megírása,
- szerződéskötés,
- projektek lebonyolítása, operatív irányítása,
- „Jelentések” elkészítése,
- adatszolgáltatások elvégzése a projektekhez kapcsolódóan,
- elszámolások, „Kifizetési Kérelmek” elkészítése,
- projektek zárása,
- projektek után követése
- részvétel a „PIB”-ek munkájában.

7.4. Az adópolitika célkitűzései

Derecske Város Önkormányzata fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

2015. évtől az önkormányzatok feladatellátásának elsődleges és legnagyobb forrását a helyi adókból és más átengedett központi adókból származó bevételek jelentik, így a működés szempontjából is lényeges kérdés a helyi adópolitika helyes meghatározása. Adórendszerünkben 1991. január 1-től, azaz a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Hatv.) bevezetése óta léteznek a mai értelemben vett helyi adók. A helyi adók léte egy háromszintű jogalkotás következménye, a legmagasabb jogforrás az Alaptörvény, ezt követi az Országgyűlés alkotta Hatv., valamint a törvényi keretek között közgyűlésünk által meghozott helyi adórendeletek. Ebből az is következik, hogy nem egyszerű feladat időtálló és

hosszabb távra szóló adópolitikát meghatározni, abban a jogi környezetben, amikor az állam által, az önkormányzatok felé delegált feladatok folyamatos átalakuláson mennek át.

A költségvetési-, és adótörvények évről-évre jelentősen megváltoznak; az önkormányzatunknak a helyi és települési adókat tekintve csak másodlagos jogi szabályozási szerep jut. Az alapvető és lényeges szabályokat törvényi szinten szabályozzák, legyen az adójogszabály, vagy költségvetést érintő rendelkezés, ezek érdemben kihatnak a helyi adópolitika alakulására.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás miatt - a közösségi támogatási szabályokkal való összhang érdekében - jelentősen korlátozott az önkormányzatok kedvezmény és mentesség nyújtási lehetősége.

A helyi adórendszer működtetésének, az adók beszedésének az értelme, a lényege az, hogy a város lakossága és a vállalkozások valamilyen arányban hozzájáruljanak a városuk fenntartásához, működtetéséhez, az önkormányzati közszolgáltatások finanszírozhatóságához, Derecske gyarapításához. Azaz egy önkormányzat akkor működik jól, az adórendszer üzemeltetése akkor helyes egy településen, ha a város lakossága, illetve a vállalkozók azt nem egyfajta „büntetesként” és méltánytalan pénzelvonásként élik meg, hanem látják adóforintjaiknak a helyes, a saját városuk működtetése érdekében történő szabályos és célszerű felhasználását, a jövőbe történő befektetését.

A város adópolitikáját a város pénzügyi-költségvetési igényeihez, illetőleg az állampolgárok és a vállalkozások teherbíró képességéhez kell igazítani, a fentiek közötti optimális egyensúlyt megteremtve kell kialakítani.

Az adóbevételek nagyságára elsődlegesen és alapvetően kihat, hogy az önkormányzat rendeleteiben hogyan és miként szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit. Másodlagosan az adott terület gazdasági potenciája, a helyben működő vállalkozások eredményessége, a lakosság fizetőképessége is jelentősen befolyásolja az adóbevételek beérkezését, ütemét és az összegek nagyságát.

Az elmúlt években különösen a megyei jogú városok önkormányzatainál jelentkezett érzékelhetően, hogy növekedett az önkormányzati saját forrásain belül az adókból befolyó bevétel. Ebben elsősorban a helyi adók és különösen az iparüzési adóbevétel meghatározó, amely a helyi gazdasági környezet helyzetétől számottevően differenciálta az önkormányzatok pénzügyi helyzetét valamint adóerő-képességét.

Helyi adók

Jelenleg Derecske közigazgatási területén érvényes helyi adórendszer az alábbi adónemekből épül fel:

- helyi iparüzési adó,
- építményadó,
- magánszemélyek kommunális adója,
- talajterhelési díj.

Az Önkormányzat csak a törvény által meghatározott fajtájú és mértékű adókat veti ki.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 2015. január 01-től felhatalmazást ad az önkormányzatoknak, hogy az önkormányzat illetékességi területén rendelettel települési adót vezessenek be, amelyet más törvény nem tilt, illetve olyan adótárgyra, amelyre nem terjed ki törvényben szabályozott közteher hatálya. Derecske Város Önkormányzata ezzel a lehetőséggel eddig nem élt, de a későbbiekben, amennyiben a képviselő-testület úgy ítéli meg, hogy az önkormányzat feladatellátása finanszírozási nehézségek miatt veszélybe kerül, dönthet a bevezetésről, figyelemmel a 2011. évi CXCV. törvény (Stab. Tv) 32.§-ra, mely értelmében a rendelet hatálybalépését megelőző 30 nappal a rendeletet ki kell hirdetni.

Az adóbevételek határidőben történő beszedése nem csak az Önkormányzat, hanem az egész város érdeke, mivel az adókból befolyó összeg az Önkormányzat, így a város bevétele, amit a működés finanszírozására, fejlesztésekre lehet fordítani. A késedelmes fizetés vagy nemfizetés jelentős költségekkel jár (a behajtással kapcsolatos kiadások), ezért fontos a fizetési határidők betartása.

Az önkormányzatnak szűk lehetőségei vannak helyi adókedvezmények nyújtásában, hiszen ezt annak a körnek lehet csak nyújtani, amit a helyi adókról szóló törvény megenged. Alapvetően az EU csatlakozás óta tilos vállalkozókat helyi adókedvezményben részesíteni.

Helyi iparüzési adó

1996. január 1-jétől került bevezetésre.

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó és ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. Az önkormányzat külön kedvezményt a törvényben biztosítottan kívül nem alkalmaz.

Az adó mértéke az adóalap 2%-a.

Az iparüzési adó egyébként egy meglehetősen bizonytalanul tervezhető adónem, hiszen a

gazdasági helyzet pillanatnyi változása, illetve az esetleges törvényi változások is kihatnak az adóbevétel nagyságára, ugyanakkor elmondható, hogy a legjelentősebb adóbevételi forrás. A 2020, illetve a 2021 évi koronavírus járvány idején tapasztalt nehéz gazdasági helyzet ellenére is viszonylag stabil bevételt hozott az önkormányzathoz.

Építményadó

1992. január 1-től került bevezetésre.

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő építmények közül a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész (pl. garázs, műhely, iroda, üzem, kereskedelmi egység stb.).

Mentes az építményadó alól:

- a) valamennyi lakás céljára szolgáló építmény, ideértve a nyári konyha céljára használt építményt, helyiséget is,
- b) a helyi önkormányzatok által alapított valamennyi intézmény helyiség,
- c) sportlétesítmények,
- d) pihenésre, idényjellegű tartózkodásra szolgáló, nem lakás céljára használt építmény.

A képviselő-testület 2016. novemberében úgy döntött, hogy az építményadó mértékét négyzetméterenként 100 Ft-ról 200 Ft-ra emeli 2016. január 1. napjától.

Magánszemélyek kommunális adója

2000. január 1-jétől került bevezetésre.

Adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki az önkormányzat illetékességi területén lévő lakás céljára szolgáló építmény tulajdonosa, vagy nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik.

Az adó mértéke adótárgyanként 2004. évtől 9.000.-Ft/év.

Mentes az adó alól:

- a) a szükséglakás tulajdonosa, vagy bérlője,
- b) a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész.
- c) a telek
- d) a 70. életévét betöltött lakástulajdonos vagy lakásbérlő

50%-os adókedvezményben részesül a 60. életévét betöltött egyedülálló tulajdonos vagy

lakásbérlő.

Talajterhelési díj

2004. augusztus 1-től került bevezetésre.

A talajterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá; és vízfelhasználási szolgáltatást vesz igénybe.

Talajterhelési díjkedvezményre való jogosultságot a helyi rendelet lehetővé teszi a bevallással egyidejűleg benyújtott kérelem által.

Fogyasztási év	Ft/m ³	Fizetési év
2010.	180	2011.
2011.	180	2012.
2012.01.31-ig	180	2013.
2012.02.01-12.31-ig	1800	2013.
2013.	1800	2014.
2014.	1800	2015.
2015.	1800	2016.
2017.	1800	2017.
2018.	1800	2019.
2019.	1800	2020.
2020.	1800	2021.
2021.	1800	2022.
2022.	1800	2023.

A 3 fő adófajtaán kívül bevételt jelentenek:

a.) Az átengedett központi adók:

- termőföld bérbeadásából származó bevétel

b.) Bírságok, pótlékok:

- helyi adóbírság és pótlék

- települési önkormányzat jegyzője által kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a, a környezetvédelmi, természetvédelmi felügyelőség által a települési önkormányzat területén

kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírság 30%-a

Az önkormányzat célja a 2020-2024 közötti ciklusban, valamint hosszabb távon is az adóbevételek határidőben történő beszedése, a fizetési morál javítása.

Adónemek	Kivetett adó ezer Ft-ban					Adóbevétel ezer Ft-ban			
	2019	2020	2021	2022	2023**	2019	2020	2021	2022
Építményadó	15.296	15.644	16.302	16.484	16.000	15.199	15.458	16.502	16.196
Kommunális adó	21.106	20.745	21.351	22.117	22.000	20.872	20.635	20.859	22.143
Iparüzési adó	541.523	338.042	312.920	309.946	430.000	407.012	330.504	304.037	321.436
Földbérbeadás után fiz. adó	23	23	12	10	0	23	23	12	10
Gépjárműadó	65.240	65.971	126	0	0	67.898	1.868	1.391	
Adópótlék	1.580	1.886	2.042	5.325	2.500	1.174	1.587	1.585	2.774
Bírság	562	347	177	180	0	658	382	319	576
Talajterhelési díj	1.397	353	802	1.169	1.000	2.940	1.022	1.133	952
Adók módjára behajtandó tartozás	3.942	4077	3.891	3.554	1.500	302	182	189	179
Összesen	650.669	443.411	357.511	358.785		516.078	371.661	346.027	364.266

Gépjárműadó (2020. évtől a bevétel 100%-a az állami költségvetést illette meg, 2021. évtől az ügyintézés is átkerült a NAV hatáskörébe.)

**2023. év Kivetett adó: Tervezett adatok (Pénzügy által költségvetésbe betervezett)

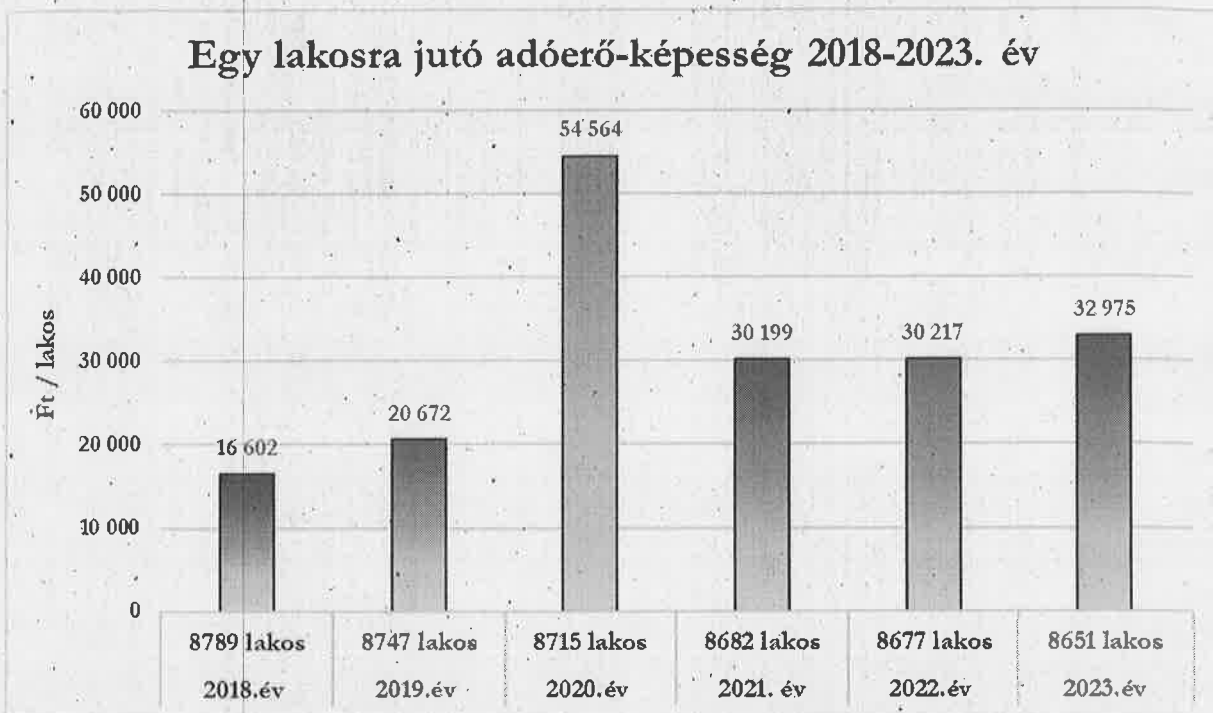
A helyi adónemekből biztosított kedvezmények, mentességek kimutatása

(ezer Ft-ban)

Adónemek	2020.	2021.	2022.	2023.
Kommunális adó	6.966	6.958	7.002	7.034

Az állami támogatások alakulását nagymértékben befolyásolja a települési önkormányzatunk egy lakosra jutó adóerő-képessége.

A következő diagramok Derecske Város Önkormányzata esetében az egy lakosra jutó adóerő-képesség alakulását, illetőleg a beszámítás eredményeként a költségvetési támogatás csökkenését mutatja.

*A 2018-2023. éveknél feltüntetett lakosságszám az adott évre számított egy lakosra jutó adóerő-képesség számításánál figyelembe veendő előző év január 1-jei lakosságszámot jelenti.

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselő-testülete:

- adó-fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő
- a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő - kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,

- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely
  - a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent,
  - nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként,
  - nem terheli a vállalkozásokat a foglalkoztatottak számához kapcsolódva,
- az önkormányzati adóügyek közül a helyi iparüzési adónem esetében 2014. április 1-jétől bevezetett elektronikus ügyintézés továbbra is biztosítani kell, könnyebbé, gördülékenyebbé téve ezáltal a vállalkozások adókötelezettségének teljesítését,
- törekedni kell arra, hogy a Derecskén működő vállalkozások helyben adózzanak, ezért a vállalkozásokkal fel kell venni a kapcsolatot,
- telephelyek biztosításával meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy új vállalkozások Derecskére települjenek.

2019. január 1-től az Asp Irat-szakrendszer, majd március 1-től pedig az ASP Adó-szakrendszer került bevezetésre a hivatalban, amely által az elektronikus ügyintézés is könnyebb és átláthatóbb és hatékonyabb lett, mind az ügyfelek, mind az ügyintézők számára. Ügyfélkapun keresztül a jogi személyeknek kötelezően az ügyfélkapuval rendelkező személyeknek pedig saját választásuk alapján ajánlja fel a rendszer az elektronikus ügyintézés nyújtotta előnyöket.

Változást hozott az új program az alábbi témakörökben:

Az adózónak az alábbi lehetőségei vannak internetes felületen belépve:

Ügykövetésre: Tájékoztatás kérése az elektronikusan indított ügyek ügyintézési állapotáról.

Adóegyenleg lekérdezésre: A szolgáltatás használatával lehetőség van az önkormányzati adóhatósághoz tartozó adószámlaegyenlegének lekérdezésére.

Adóbevallási információk: A szolgáltatás használatával lehetőség nyílik arra, hogy a befizetett adójának adóbevallásait lekérdezze.

Ügyindítás: Elektronikus űrlap kitöltésével és beküldésével ügyet indíthat, az ügytípus kiválasztásával.

A fenti szolgáltatások elektronikus azonosítást követően van lehetőség.

A fentiekből kiderül, hogy az ügyfelek számára kedvezőbb – több lehetőséget biztosít -, mivel nem feltétlenül kell bejönnie adatot egyeztetni, számlaegyenleget kérdezni.

Ürlapmenedzsment:

Elektronikus űrlap-szolgáltatás

Adó szakrendszer által használt űrlapok száma: 29 db.

Ahhoz, hogy az ügyfelek az ASP ELÜGY felületén az „Ügyindítás” szolgáltatás igénybevételével kérelmeket, beadványokat tudjanak benyújtani elektronikus űrlapokat kell használniuk, kitölteniük. Az űrlapok sablonjait a Kincstár központilag ASP rendszer szinten tervezi meg és ajánlja ki a rendszercsatlakozó önkormányzatok részére.

Az önkormányzatok feladatellátásához szükséges elektronikus űrlap fejlesztése minden esetben központilag történik. Az önkormányzat a fejlesztésre vonatkozó igényét az ASP Hibabejelentő rendszerében „igény bejelentés” jogcímen rögzítheti.

A Kincstár által fejlesztett űrlapokat az önkormányzat arra feljogosított munkatársa, az ASP Ürlapmenedzsment alkalmazásban paraméterezni tudja, tulajdonképpen az adott önkormányzatra „testre szabja” a Kincstár által megtervezett sablont.

Az űrlapok megszemélyesítése szintén a csoport feladatai közé tartozik.

Végül az önkormányzat által közzétett, Önkormányzati hivatali portál éles felületén megjelentetett űrlapot az ügyfelek kiválaszthatják, kitölthetik, majd ezt követően beküldhetik az adott önkormányzat hivatali tárhelyére.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódik az adókintlévőségek nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó-végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát, és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást),
- az önkormányzati adóhatóság éljen adóeljárési törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával és az adóellenőrzések eredményéről a Képviselő-testület legalább

évente tájékoztatást kapjon.

Végrehajtás:

A nyilvántartott hátralékok beszedésére nagy hangsúlyt fektet az adócsoport, a félévi adók befizetési határidejének (március 15. és szeptember 15.) lejártát követően a hátralékos adózók részére felhívás kerül kiküldésre.

A felhalmozott tartozások elévülése ellen az adózók tulajdonában lévő ingatlanokra jelzálogjog bejegyzése, módosítása iránti intézkedést folytat. A felhívások kiküldése mellett folyamatosan végzi a hátralékos adózók munkahelyi adatainak, pénzforgalmi számlával rendelkező számlaszámainak beszerzését, amely adatok által, munkabér -és nyugdíj letiltásokat, hatósági hatósági átutalási megbízás kiadásokat, ingó foglaltságokat(gépjárműre) gépjármű forgalomból történő kivonásokat kezdeményez.

Adóbevételek teljesítésének alakulása Adatok: E Ft

Év	Építményadó	Közműadó	Iparüzési adó
2010	6371	22551	139694
2011	6639	21378	146978
2012	6721	21133	160970
2013	7040	21939	187077
2014	7446	21901	174879
2015	8363	22481	215114
2016	14937	21877	197607
2017	14613	21021	253424
2018	15451	21564	453257
2019	15200	20872	407742
2020	15458	20635	330504
2021	16502	20859	304037
2022	16196	22143	321436

Egyéb adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

Az adóztatás során a Képviselő-testület évente vizsgálja

- a talajterhelési díj,
- a termőföld bérbeadásából származó SZJA adóztatásával kapcsolatos lehetőségeket.

7.5. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait a polgármesteri hivatala és intézményei útján, valamint gazdasági társaságokkal, alapítvánnyal kötött szerződés útján látja el.

A Képviselő-testület a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokra, valamint az önként vállalt feladatokra vonatkozóan az alábbiak szerint rendelkezik:

- közigazgatás – önkormányzat – polgármesteri hivatal
- településüzemeltetés
- törvényben meghatározott kivétellel egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, környezet egészségügy
- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- környezet egészségügy
- óvodai ellátás, általános iskola működtetése
- kulturális szolgáltatás
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások
- szociális szolgáltatások és ellátások
- lakás- és helyiséggazdálkodás
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában
- helyi közösségi közlekedés biztosítása
- hulladékgazdálkodás
- civil szervezetek támogatása
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatok;
- nemzetiségi ügyek
- polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- testvér-települési kapcsolatok alakulása és jövője.

Közigazgatás – Önkormányzat – Közös Önkormányzati Hivatal

Az Önkormányzat Képviselő-testülete Derecske fejlődése érdekében a lehető legszélesebb együttműködésre törekszik a választópolgárokkal, a városi intézményekkel, a közszolgáltatást nyújtó szervezetekkel, a civil szervezetekkel, az egyházakkal.

A Képviselő-testület számít a derecskeiek véleményére, a városban működő gazdasági társaságok, vállalkozók és vállalkozások aktív közreműködésére minden olyan feladat elvégzésében, amely az élet minőségét javítja.

A városfejlesztési programban megjelölt célok megvalósítása érdekében – a konszenzusra való törekvés jegyében – a következőket tervezzük:

- Törekedni kell a már bevezetett vitafórumok megtartásának rendszeressé tételére, s további

területeken azok bevezetésére.

- A települési képviselőknek törekedniük kell a város lakosságával kialakított, kialakítandó minél közvetlenebb kapcsolattartásra (egy-egy képviselői körzetben végzett személyes kapcsolatfelvétellel).

- Nagyobb horderejű feladatok esetén képviselőkből és a Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal apparátusának tagjaiból munkacsoportot kell létrehozni, amely határidőre kidolgozza a feladat végrehajtásának koncepcióját.

- A feladatok előkészítésébe és végrehajtásába – különösen a bizottságok munkájába – bevonjuk a civil szervezetek képviselőit, szakembereit, így erősödik a civil szervezetek beleszólási lehetősége. Az önkormányzati munka szakszerűsége is javul. Önkormányzatunk számít a nemzetiségi önkormányzat tevékenységére is.

- Fokozott figyelmet kell fordítani az önkormányzati rendszer átalakításainak irányaira, az önkormányzati szférát és az önkormányzati tevékenység szinte valamennyi részterületét érintő, tervezett jogszabályváltozásokra.

Derecskei Közös Önkormányzati Hivatal

Az önkormányzat döntéseinek szakmai előkészítője és végrehajtója. Feladata a szakszerű ügyintézés, a képviselő-testület és bizottságok döntéseinek szakmai előkészítése, a döntések végrehajtása, valamint a város menedzselése. Egyszerre kell ellátnia önkormányzati, önkormányzati hatósági, államigazgatási, valamint gazdasági és egyeztetési feladatokat. A város önkormányzati javainak a jogszabályok adta lehetőségek és a képviselő-testület iránymutatásai szerinti gazdája. Feladataiból adódóan jelentős szerepe van a helyi közélet, közhangulat alakulásában, a város arculatának formálásában, külső megítélésében, vonzóbbá tételében. A korszerű, hatékony, szolgáltató jellegű önkormányzati igazgatás megvalósításához, az ügyfelekkel napi kapcsolatot tartó, szakszerűen, rugalmasan, gyorsan dolgozó polgármesteri hivatalok léte elengedhetetlen.

Alapstratégiánk a szolgáltatási szemléletű, a polgárokért felelősen cselekvő közigazgatás. Ennek érdekében az elkövetkezendő időszakban az alábbi programok végrehajtását tűzzük ki célul:

- A Derecskei Közös Önkormányzati Hivatalban (a továbbiakban: Hivatal) az ügyfélbarát ügyintézését tovább erősítjük. A köztisztviselőktől elvárjuk, hogy az állampolgári kérdéseket az adott jogszabályi kereteken belül, időhúzás nélkül, szakszerűen teljesítsék. A köztisztviselők tekintetében törekszünk arra – ami egyben jogszabályi előírás is –, hogy

minden területen szakképzett munkatársak legyenek. Az újonnan felvételre kerülők esetében kizárólag a képesítési előírásnak megfelelő szakképzettséggel rendelkezőkkel létesítsünk közszolgálati jogviszonyt.

- A jelenlegi apparátus felkészítése tervszerű képzés, továbbképzés szerint történjen.
- A Hivatal szolgáltató jellegét erősíteni kell.
- Törekedni kell a közigazgatás informatikai rendszerének továbbfejlesztésére, az e-közigazgatás továbbfolytatására, s ezáltal a közigazgatás és az állampolgárok közötti „elektronikus kapcsolat” minél szélesebb körű kiépítésére, az elektronikus úton történő ügyintézési és tájékoztatói lehetőségek körének jelentős bővítésére.

A technológia óriási léptékű fejlődése az egész világon arra készíti a kormányzatokat, hogy csökkenő költségvetési források mellett és a növekvő elvárásoknak megfelelően gyökeresen megváltoztassák a társadalomnak nyújtott szolgáltatások módozatait. A közigazgatás számára többszörösen új kihívás az informatika alkalmazása; amely alapvetően megváltoztatja és hatékonyabbá teszi a hagyományos munkamódszereket.

A „szolgáltató kormányzat” célkitűzéssel összhangban. Önkormányzatunk célja az ügyfelek, azaz az állampolgároknak és az üzleti élet szereplőinek minél gyorsabb, hatékonyabb „kiszolgálása” (ügyintézés, tájékoztatás).

A város polgárainak kényelmes és gyors ügyintézése a mai világban nem valósulhat meg megfelelő informatikai támogatottság nélkül. A kiszolgáló infrastruktúra teljes egészében virtualizált szerverparkkal és redundáns hardverelemekkel üzemel. A mentési rendszer legyen napi szintű, automatizált, teljes, redundáns és épületfüggetlen. A kiszolgáló szerverek folyamatosan monitorozva legyenek, hiba esetén automatikus értesítés történjen. Célunk, hogy minden kiszolgáló szerver naplózó rendszerrel legyen felszerelve.

Napjainkban elkerülhetetlen egy ügyfélbarát kiszolgálási rendszerrel, hogy minél jobban kihasználjuk azt a megkerülhetetlen tény, hogy gyakorlatilag minden polgár rendelkezik okostelefonnal és/vagy táblagéppel. A jövőben is, a meglévőkön túl, számos, több platformon is működő applikációval szeretnénk az ügyfelek és a turisták kényelmét szolgálni.

Az elektronikus ügyintézés akkor teljes, ha az ügy aktuális állapotát, státuszának változását az ügyfél valós időben követheti. Szükségessé válik bevezetni egy olyan, az elektronikus közigazgatási ügyintézését segítő alkalmazást, amely bármilyen eszköztől elérhető és a segítségével lehet ügyfélfogadási időpontot foglalni.

Minden fejlesztés közös célja, hogy az Önkormányzat munkatársai gyorsabban és

hatékonyabban végezhessék munkájukat, a város polgárai egyszerűbben és gyorsabban intézhessék ügyeiket, minél szélesebb körben legyenek tájékoztatva a városi aktuális programokról.

Településüzemeltetés

1. A köztemető kialakítása és fenntartása

- Az Önkormányzat kötelezően ellátandó feladataként látja el a köztemető fenntartásával kapcsolatos feladatokat. Az Önkormányzat tulajdonában lévő Szováti út melletti 8701 és 8708 hrsz-ú, a 033/11 hrsz-ú (Bánya-temető) földrészekeken található köztemető, valamint a Református Egyházközség tulajdonában és az önkormányzat használatában lévő 1026/1 és 5940/4 hrsz-ú temetők fenntartására, üzemeltetésére a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalattal kötött Kegyeleti Közzolgáltatási Szerződést.
- A Temetkezési Vállalat a Közzolgáltatási Szerződés értelmében minden évben beszámol az előző évi tevékenységéről, a temetőben végzett felújítási, karbantartási feladatokról, illetve a következő évben tervezett felújítási munkálatairól.
- Az Önkormányzat továbbra is célkitűzései között szerepelteti a Ravatalozó épületének felújítását, korszerűsítését, illetve egy új Ravatalozó épület megépítését.
- Biztosítani kell azt, hogy a köztemetők megfeleljenek a jogszabályokban meghatározott követelményeknek, elvárásoknak.
- A köztemető üzemeltetése során törekedni kell a temetőben lévő közlekedési utak fenntartására, karbantartására, a zöldfelület gondozására, annak további fejlesztésére, illetve a vízhálózat fejlesztésére.

2. A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

- Az Önkormányzat kötelezően előírt feladataként ellátja a helyi közutak fenntartásával kapcsolatos feladatokat, ezzel a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a lakosság igényeinek.
- Feladata a belterületi utak, járdák, parkolók folyamatos karbantartása, felújítása, azok biztonságos közlekedésre alkalmassá tétele.
- Az Önkormányzat továbbra is fő célkitűzéseként jelölte meg, hogy a még aszfalt burkolattal nem rendelkező belterületi utak minél nagyobb számban kapjanak megfelelő burkolatot, akár Európai Unió, önkormányzati forrás és lakossági önerő bevonásával.

- Elmondható, hogy a városközpont közúti terhelésének vizsgálatakor észrevehető, a 2018-ban átadott M35 gyorsforgalmi út megléte, mely által a 47. számú fő közlekedési út korábbi hatalmas leterhelése napjainkra csökkent, ezáltal a főút városunkat átszelő szakasza mára egy átlagos gépjármű forgalommal rendelkező útnak mondható.
- A már említett M35 gyorsforgalmi út megépítése folyamán megoldódott egy több évtizedes probléma, mely során aszfaltburkolatot kapott a Derecskét Földessel összekötő út. Az összekötő út jelentős része 5 méter széles aszfaltburkolattal lett ellátva, illetve zúzottköves részek is kiépítésre kerültek. Ezek a beruházások jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a két település közötti gépjármű forgalom sokkal biztonságosabb legyen. Továbbá elmondható, hogy az út felújítását követően megnövekedett a forgalom a két település között.
- Az Önkormányzat célkitűzése továbbra is a Szováti úttól a város Nyugati oldalán a Nyugati – Szabadság, Szőlő utca nyomvonalán új gyűjtőút megépítése. A beruházás bekerülési költségére való tekintettel, ez az építés csak Uniós forrásból valósítható meg.
- 2015-ban megépült a 47. számú főközlekedési út mellett a Derecske-Csemetekert közötti kerékpárút, több mint 2 km hosszúságban. A kerékpárutat a megépülését követő időszaktól kezdődően nagyon sok sportolni, kerékpározni vágyó derecskei lakos használja, nem mellesleg a közelben lévő mezőgazdasági vállalkozások dolgozói is biztonságosan tudják megközelíteni kerékpárral munkahelyüket.
- Sáránd Község Önkormányzata beruházásban 2019. évben kezdődött el a Derecskei Csemetekerttől indulva Debrecen irányába a kerékpárút felújítása, mely teljes egészében még nem készült el. A megépülő kerékpárút által lehetőségünk lesz arra, hogy Derecskéről akár kerékpárral közelítsük meg a megyeszékhelyet.
- Befejeződött továbbá a Tépe és Berettyóújfalu között lévő kerékpárút kiépítése, mely bekapcsolódik a Debrecen-Nagyvárad közötti kerékpárút építésének szakaszába.
- Fontos változás, hogy a kerékpárutak külterületen lévő szakaszainak fenntartását az állam átvette az önkormányzatoktól, azok üzemeltetője a Magyar Közútkezelő Nonprofit Kft lett.
- Uniós támogatások által nyújtott források felhasználásával városunkban több helyen is sikerült parkolóhelyeket kiépíteni, melyek hiánya évek óta problémát okozott a városunkban. Parkolók épültek többek között a Kinizsi utcán, a Városház utcán és a két közterületet összekötő önkormányzati ingatlanon. Ezáltal sokkal biztonságosabb és

átláthatóbb parkolási feltételek adottak a közintézményekbe érkezők részére, így a bölcsőde, óvoda, általános iskola, járási hivatal parkolási feltételei nagyban javultak.

- Az Önkormányzat feladata a parkolók folyamatos karbantartása, fenntartása, azok közlekedési táblákkal való ellátása, azok pótlása.

- Szintén az önkormányzat nyertes pályázatainak köszönhetően városunkban több helyen is szilárd burkolattal, térkövel lettek ellátva a közterületi járdák, felületek, biztosítva ezáltal a közterület könnyebb takarítását, karbantartását.

- Több önkormányzati projekt tartalmazza a zöld felületek növelését, mely által a városban lévő parkok, kertek megújultak. Több száz facsemete, bokor, sövény került és kerül a jövőben kiültetésre. Ezzel összefüggésben elmondható, hogy még zöldebb városképet alkotnak közterületeink.

- Gondoskodni kell a parkok, közterületek folyamatos tisztántartásáról, karbantartásáról.

- A Hunyadi utcai játszótér 2017-ben további felújításra került, egy vizesblokk építéséről döntött a Képviselő-testület. A vizesblokk megépítésével az ott tartózkodó gyermekek, szülők részére egészségesebb, tisztább körülmények kerültek kialakításra. Az önkormányzat feladata a játszótér területének folyamatos takarítása, karbantartása.

- Az új Főtéren is kialakításra került egy, a gyermekek részére szolgáló szabadidős tevékenységhez kapcsolódó közösségi tér, mely a mai korszaknak megfelelő modern, biztonságos játszótéri eszközökkel lett ellátva.

A közterület fenntartási feladatokat Közszolgáltatási szerződés keretében a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el.

Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások, környezet egészségügy

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a gyermekek és ifjúság egészségének megőrzésére, egészséges életmódra nevelésére, az egészségügyi felvilágosító és tanácsadó munkára, a betegségmegelőző és szűrő programokra. Szorgalmazni kell a lakossági tüdőszűrés helyben történő megvalósítását.

A város lakosságának egészségmegőrzése, a betegségek megelőzése, a korai betegség felismerés és a betegek életkörülményeinek javítása, a gyógyítás hatékonyságának növelése, az egészséges életmód és sport népszerűsítése, a környezeti eredetű betegségteher mérséklése, a

keringési és daganatos megbetegedések visszaszorítása, a lelki egészség megerősítése érdekében széleskörű együttműködést alakít ki a területi kórházzal, a civil szervezetekkel, érdekvédelmi szervezetekkel, oktatási, közművelődési és sport intézményekkel, a környezetvédelemmel foglalkozó szervezetekkel.

Európai Uniós forrásból a „Praxisközösség Derecskén” című projekt nagyban érintette a városi egészségügyi intézményekben folyó munka korszerűsítését, tovább fejlődését. A projekt keretein belül sor került a lakosság egy részének egészségi állapotának felmérésére. Ezen projektben belül további egészségügyi szolgáltatást vehettek igénybe a város lakói:

- gyógytorna,
- kismama torna,
- kriston torna,
- ortopéd szakrendelés.

Az orvosi rendelők épületeinek karbantartási feladatait a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel kell folyamatosan elvégeztetni.

A városban a fentiekben említett szolgáltatásokon felül fülakupunktúrás addiktológiai (természetgyógyászati) szakrendelést is igénybe vehetnek a város lakosai.

Az egészséges életmód folytatásához nagyban hozzájárult az, hogy településünkön a Nemzeti Sportközpontok finanszírozásával 2017. évben megkezdődtek a Városi Tanuszoda építésének munkálatai, mely a sportközpontként szolgáló Derecskei Sáróstón épült meg. A Tanuszoda átadására 2018. június hónapban került sor.

A létesítménnyel elértük, hogy a Városi Sportcsarnok környezete egy sportközponttá vált, hiszen többek között az uszoda mellett, kondipark, focipálya is található.

A XXI. századi igényeknek megfelelő műanyag burkolattal lett ellátva a Sáróstón lévő volt bitumenes kézilabda pálya, mely a kosárlabda kedvelőinek biztosít teret.

Fejlesztésre került továbbá a korábban megépített kondipark, ahol mára elmondható, hogy évente több, színvonalas sportrendezvényt rendeznek a streetworkout sport keretén belül.

Az önkormányzat nyertcs pályázatának köszönhetően 2019. őszén került átadásra egy, a fiatalok által kedvelt gördeszkapálya, mely az ezt a sportot kedvelők játéktere lett.

Az önkormányzat célja, hogy a jelenleg biztosított sportolási lehetőségeket továbbra is fenntartsa, azokat a jövőben még tovább bővítse.

Az egészséges életmód segítése érdekében a Sárospó területét sport- és szabadidő központtá kell a jövőben fejleszteni, a már meglévó sportolási lehetőségek mellett további sportolási lehetőségek biztosítására kell törekedni.

A városi tanuszoda megépítésével az önkormányzat célja, hogy városunkban és a környező településeken minden gyerek tanuljon meg úszni, szeresse meg ezt a sportágat, minél többet használva ezáltal a tanuszodát.

A parlagfű elleni védekezésre a jövőben is nagyobb hangsúlyt fektet a Képviselő-testület, a védekezés elmulasztásához kapcsolódó hatósági intézkedésekről beszámoltatja a Polgármesteri Hivatalt. Támogatja a témával kapcsolatos ismeretterjesztést, illetve a parlagfű terjedése ellen küzdő akciókat.

Óvodai és bölcsődei ellátás működtetése

A Mese- Vár Óvoda és Bölcsőde fenntartója Derecske Város Önkormányzata. Az intézmény működtetése során a jövőben törekedni kell a szakszerű, körültekintő, ugyanakkor költséghatékony működtetésre, szem előtt tartva a nevelési intézmény igényét, a gyermekek érdekeit. Az innovatív gondolkodás továbbra is megőrzendő, mely elsősorban az intézményi humán erőforrás gazdálkodás további erősítésével lehetséges.

A napjainkra kialakult, és kialakulandóban lévő struktúra stabilizálására kell törekedni az elkövetkezendő időszakban. E ciklus további feladata a nemzeti köznevelésről szóló törvény esetleges módosításából eredő változások fogadása. Átgondolást igényel az eltérő szakmai szabályokon nyugvó óvodai és bölcsődei ellátás szétválasztása, külön intézmény keretében való működtetése.

Kulturális szolgáltatás

A Képviselő-testület fontosnak tartja a nagy hagyományokkal rendelkező városi rendezvények megtartását, (Városbál, Disznótor és Téli Vásár, Majális, Verbunk találkozó, Városnap, Kistérségi újkenyér ünnep, Nemzeti ünnepekről való megemlékezések.)

A Zöld Város kialakítása c. projektnek köszönhetően a 2020. év II. felében kerültek átadásra az újonnan felújított Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár épületei, melyek által a napjaink igényeit kielégítő modern, korszerű épületek állnak a lakosság részére. Megcélózva ezáltal, hogy Derecske Város lakossága minél szélesebb körű, minden korosztálynak megfelelő, városi kulturális rendezvények közül válogathasson. A projekt megvalósítása során kialakításra

került az új kulturális rendezvények központi helyéül szolgáló Fórum, mely a szabadtéri kulturális rendezvények színterévé vált.

Mind járási és mind városi szinten továbbra is stratégiai elképzelés részeként jelenjenek meg a nagy rendezvények, melyekhez kapcsolódnak a sport, civil szerveződések, helyi turisztikai és oktatási, művelődési fejlesztések.

Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

Ezen a területen fontos, hogy az önkormányzat fenntartásában működő Derecskei Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ eddigi humánus emberfeletti munkája folytatódjon. A szociális területeken megjelenő pályázatokat folyamatosan nyomon kell követni. Fontos, hogy a szolgáltatások minőségének javítása, érdekében a központ kollégái folyamatosan képezzék magukat.

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait, ezért fontos, hogy ennek érdekében szoros, hatékony és színvonalas együttműködés működjön továbbra is Derecske Város Jóléti Szolgálat Alapítvány, az oktatási intézmények, a gyermekorvosok, védőnők, a gyámhivatal és a gyámhatóság munkatársai között.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a Képviselő-testület évente értékeli az Önkormányzat gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatainak ellátását és meghatározza a következő időszakra vonatkozó fontosabb feladatait.

Szociális szolgáltatások és ellátások

Az Önkormányzat fontos feladatának tekinti olyan szociális háló megteremtését, amely biztonságot nyújt a település lakosságának.

Az elmúlt évek során városunkban is nőtt a szociálisan nehéz helyzetbe kerülők száma. A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A szociális ellátórendszer átalakulása felelősségteljes, átgondolt döntéseket igényel a képviselő-testülettől. Az eddigi szociális és pénzügyi támogatások nagy része a járási hivatalokhoz került, míg egy része települési támogatásként, önkormányzati feladat marad. Derecske Város Önkormányzata e feladat finanszírozásához nem számíthat állami támogatásra, így a település szociális biztonságát teljesen saját forrásból kell megoldania. Az Önkormányzat

által korábban nyújtott önkormányzati segély helyett a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére forráshiány miatt jelenleg csak rendkívüli települési támogatás keretében nyújt a továbbiakban támogatást. A cél olyan pénzügyi háttér kialakítása, amely lehetővé teszi a rendszeres pénzbeli ellátás bevezetését a településen a szociálisan rászorulóknak részére.

Az Önkormányzat célkitűzései között szerepel a Hajdú-Bihar Vármegyei Integrált Területfejlesztési Program keretében Idősek Otthonának építése. Az eddig kialakított szolgáltatások körének változását az Önkormányzat nem tervezi, de az igények megfelelő kielégítése érdekében, amennyiben erre szándék mutatkozik, az ellátottak számát növeli figyelemmel a városban lakó szociálisan rászoruló ellátottak szükségleteire.

Az Önkormányzat az elmúlt évek élelmiszersegély osztásaihoz hasonlóan a továbbiakban is keresi azon lehetőségeket, amelyekkel Derecske lakóinak természetbeni formában tud segítséget nyújtani.

Az Önkormányzat a továbbiakban is a 100 %-os támogatottságú pályázati lehetőségek kihasználásával fejlesztené a személyes gondoskodás körébe tartozó ellátásokhoz és a gyermekjóléti szolgáltatásokhoz kapcsolódó épületeket, felszereléseket; csökkentené a működési költségeket; szélesebb körben biztosítaná a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést; valamint bővítené az ingyenes szakorvosi ellátásokat.

Közreműködés a foglalkoztatás megoldásában

Az Önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáinak megoldásában. Az ellátott feladatokat a gazdasági program korábbi része tartalmazza.

Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzati tulajdonú lakások száma jelenleg 36 db, ezen felül vannak az önkormányzatnak nem lakás céljára hasznosított helyiségei is. A lakások közül 9 db szociális, 15 db piaci alapú és 12 db költség alapú besorolású. A lakások nagyobb része határozott időre szóló szerződéssel rendelkezik, így ezen lakásoknál periódikusan történnek a pályázatok. Az önkormányzat megbízásából a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el a város tulajdonában lévő lakások és nem lakások céljára szolgáló helyiségek üzemeltetését.

A 2019. évben valósult meg az „Esély Derecskén” című projekt keretén belül több önkormányzati lakás és önkormányzati ingatlan felújítása, átalakítása (10 darab.) Esélyt

teremtve ezáltal a derecskei fiatalok helyben maradásához, letelepedéséhez. A pályázat során elnyert lakásokat 2 évig használhatják a fiatalok, mely során bérleti díjat nem kell fizetniük. Az Önkormányzat a jövőben is célszerűnek tartja a fiatalok ilyen jellegű támogatását, segítségét.

Szintén az Önkormányzat nyertes pályázatának köszönhetően kerül sor több önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás felújítására (Szív u. 27., Csuklya u. 2/a., Csuklya u. 12. és Csuklya u. 18.). A lakások felújítását követően a mai kornak megfelelő összkomfortos lakások kerülnek átadásra.

Az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során nyilvántartást vezet a lakásigényekről, gondoskodik az önkormányzati lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról és elidegenítésükről szóló helyi rendelet felülvizsgálatáról, a lakásállomány állagának fenntartása, javítása érdekében évente elkészítteti a lakások állapotának felmérését, a lakások értékmegőrzése érdekében – a bérbeadó feladatát képező állagmegőrzési munkákat lehetőség szerint elvégezteti.

Közszolgáltatási Szerződés alapján a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el az önkormányzati lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek kezelésével kapcsolatos feladatokat (pl. bérleti díjak beszedése, - kivéve a Köztársaság út 81-83. szám alatti lakások - bérbeadót terhelő állagmegővési munkák, stb.), melyekről a Kft. minden évben beszámol a Képviselő-testületnek.

Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a lakásbérleti jogviszonyokat, azok megszűnése esetén a helyi rendeletben foglalt szabályozás betartása mellett gondoskodik a lakások bérbeadásáról a lakásállomány maximális kihasználtságának biztosítása érdekében.

Az Önkormányzat az egyéb, nem lakás céljára szolgáló helyiségei kihasználásának lehetőségeit rendszeresen megvizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik. Igyekszik minél hatékonyabban gazdálkodni a birtokában lévő helyiség bérbe adásával kapcsolatban.

Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

Az épített és természeti környezet védelme

A Képviselő-testület az épített és természeti környezet védelme érdekében:

- áttekinti a védelmet igénylő, vagy védelem alá vonandó építészeti, illetve természeti értékeket,

- szükség szerint módosítja a helyi védelemről szóló rendeletet,
- a helyi építészeti védelmet igénylő épületek esetében vizsgálja a helyi néptörténeti kiállítás létrehozásának lehetőségét, illetve bővíti a meglévő gyűjteményt.

Derecske Város Önkormányzata a Településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény értelmében a Településképi Arculati Kézikönyvét 2017-ben elkészítette, amit a Képviselő-testület elfogadott.

A település karakterének megőrzését biztosító településképi rendelet 2018. év elején került elfogadásra. Ezt követően megkezdődött az új településfejlesztési koncepció előkészítése, a megalapozó vizsgálat elkészítése. A településfejlesztési koncepció 2018. év végén került elfogadásra. 2019-ben pedig a megalkotási, véleményezési eljárások után elfogadásra kerültek a településrendezési eszközök, azaz a településrendezési terv, mely 2020. január 19-től hatályos.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

A csatornahálózat megvalósítását követően fokozott figyelmet kell fordítani a felszíni és a felszín alatti vizek komplex kezelésére, vízgazdálkodási terv kidolgozására. Az utak állagának védelme, valamint a csapadékvizek elvezetése érdekében szükséges a csapadékvíz elvezető rendszer további bővítése, felújítása. Az Önkormányzat tervei között szerepel a csapadékvíz elvezető rendszer III. ütemének megvalósítására pályázatot benyújtani.

Csapadékvíz-elvezető rendszer

A csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartását, üzemeltetését a Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi.

A csapadékvíz-elvezető rendszer folyamatos karbantartása indokolt különösen a földmedrű árkoknál, illetve kiépítése szükséges a kiépítetlen területeken.

A csapadékvíz elvezető csatorna hossza:

- Zárt, felszín alatti 10,7 km
- Nyílt, felszíni 80 km

Ivóvízellátás

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészséges ivóvízzel történő ellátás.

Az ivóvízminőség javító projekt keretében megvalósult a végvezetékek összekötése, a hálózat mosatása. Átadásra került az új Vízmű gépház, mely korszerű, napjainknak megfelelő berendezésekkel teszi lehetővé, hogy az ivóvízünk egészséges, iható legyen. A helyenként elavult hálózat rekonstrukciójára lenne a jövőben van szükség.

A közkutak üzemeltetését továbbra is fenn kell tartani. Jelenleg 26 darab közkút üzemel.

A csatornázás

Derecske Város Önkormányzata által a Környezet és Energia Operatív Program Szennyvízelvezetés és tisztítás konstrukció keretén belül 2013. október 10. napján kezdődött el, és 2015-ben fejeződött be a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése és új szennyvíztelep megépítése. Az átadásra 2015. május hónapban került sor. A pályázat megvalósítását követően a háztartások mintegy 95%-a, kb. 3000 ingatlan kötött rá a szennyvízcsatorna hálózatra. Kieépítésre került mintegy 40,0 km gravitációs gerincvezeték, 6,0 km nyomóvezeték, valamint kb. 30,0 km bekötővezeték, összesen 76 km hosszúságban. A szennyvízcsatorna hálózat bővítése mellett egy korszerű, új szennyvíztisztító telep is megépítésre került a Derecske Város Önkormányzatának 1/1 arányban tulajdonában lévő 7393 helyrajzi számú területen. Fenti beruházással egy hétéves folyamat zárult le, mely után elmondható, hogy Derecske Városa élhetőbb város lett, hiszen a talajba kerülő szennyvíz már veszélyeztette a város ivóvízbázisát és magasan tartotta a talajvizet. Az átadást követően elmondható, hogy ezek a problémák a városban megszűntek. A szennyvíztisztító telep kapacitása 1000 m³/d, illetve 10.000 LE. A tisztított szennyvíz egy része (időszakos jelleggel) egy több, mint 6,0 ha területű energianyár erdőre kerül kijuttatásra, a tisztított szennyvíz befogadója a Derecske Kálló.

A meglévő csatornahálózat üzemeltetője a Debreceni Vízmű Zrt.

Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a bűncselekmények, szabálysértések megelőzését, gyors és hatékony felderítését, azonnali intézkedések lehetővé tételét, a település közbiztonságának javítását.

Városunkban Polgárőrség és Mezei Őrszolgálat is működik.

Az önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

1. támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését,

2. a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére észrevételeket, javaslatokat juttat el a rendőrségi szervhez,
3. felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre, és a helyi média segítségével haladéktalanul felhívja a lakosság figyelmét az óvatosságra,
4. támogatja a polgárőrség működtetését (lehetőség szerint anyagi támogatást nyújt, a polgárőrség tevékenységébe közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottakat von be),
5. a bűncselekmények megelőzése és felderítésének elősegítése érdekében folytatja a térfigyelőkamerák kihelyezését.

A lakosság biztonságérzetének növelése érdekében a bűnözés visszaszorítására, a közbiztonság javítására a korábbinál még hatékonyabb erőfeszítéseket kell tenni az elkövetkezendő években. A város fejlődése, népességmegtartó erejének javítása további hatékony intézkedést igényel a közbiztonság helyi feladatainak ellátásában résztvevő valamennyi szervezet részéről.

Az ifjúságvédelem keretében a drogmegelőzéssel kapcsolatban önálló programot kell kidolgozni önkormányzati-, oktatási-, közművelődési-, illetőleg a médiafeladatok vonatkozásában.

A Képviselő-testület részéről folyamatban van a Közterület-felügyelet tervezése és kiépítése.

Helyi közösségi közlekedés biztosítása

Városunkban továbbra biztosítva van a lakosság részére kéthetente ingyenesen igénybe vehető temető járat. Az Önkormányzat a szállítást a tulajdonában lévő személyszállító gépjárművel oldja meg az igények figyelembe vételével. A rendszeres temető járatot az Önkormányzat a jövőben is biztosítani kívánja a lakosság részére.

Hulladékgazdálkodás

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat

- továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról; a szolgáltatást az Önkormányzat, a Bihari Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. szolgáltatóval végezteti,
- propagandát folytat a szemétszállítási szolgáltatás kihasználása érdekében – tájékoztatva a lakosságot a szemétegetés negatív környezeti hatásáról,

- terjeszti a lakosságnál történő szelektív gyűjtési lehetőségek kihasználását,
  - városunkba több éve biztosítva van a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer, 2019. decemberében elkezdődött a szelektív hulladékgyűjtő edényzetek kiosztása a lakosság részére.
  - évente 1 alkalommal megszervezi a lomtalanítási akciót,
  - szükség szerint szemétygyűjtési akciót szervez a lakosság és a civil szervezetek, valamint a tanulók bevonásával,
  - rendszeresen gondoskodik a köztemetőknél található konténerek ürítéséről,
  - biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek,
  - gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hóeltakarításról.
- A közterületek tisztán tartásáról, a zöldfelületek gondozásáról a DEVAG Kft. által gondoskodik.

Civil szervezetek támogatása

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete mindig is elismerte és támogatta azt a tevékenységet, amelyet a településen élő vagy dolgozó állampolgárok önszerveződő közösségei végeznek az önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe való bevonása, a település fejlesztése és szépítése, a környezetvédelem, a kultúra és a hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, oktatása, szórakoztatása, sportolása és egyéb közérdekű feladatok ellátása érdekében.

A helyi önszerveződő közösségek támogatásainak szabályait Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testületének az államháztartáson kívüli forrás átadásának és átvételének szabályairól szóló 24/2014. (XI.28.) önkormányzati rendelet foglalja össze.

A döntés megfelelő előkészítése, az önszerveződő közösségek esélyegyenlőségének biztosítása és a Humánpolitikai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) döntéshozatalának megalapozása érdekében, a Bizottság döntéshozatalát az önkormányzati pályázati rendszerben résztvevő civil szervezetek képviselőiből álló Civil Fórum segíti. A Civil Fórum szakmai javaslatot nyújt a Bizottság számára a keret felosztására.

A civil szervezetek által benyújtott – célkitűzéseket, tervezett feladatokat, költségkalkulációt is tartalmazó – pályázatokat, majd az erről szóló elszámolásokat (meghatározott támogatási elvek, szempontok szerint) minden esetben a Bizottság bírálja el, illetve fogadja el, melyről határozatot hoz.

A kiemelt civil szervezetek közül a Derecskei Szivárvány Hagyományőrző Egyesület, a Derecskei Labdarúgók Sportegyesülete, a Derecskei Ifjúsági Fúvószenekar Egyesület, a Derecskei Polgárőrség Egyesület, a Derecske Ifjúságáért Egyesület, a Debreceni Aquasport Egyesület és a Hajdú Speciális Kutató-Mentő Egyesület, valamint alapítványok, helyi egyházi szervezetek, rendőrségi szervek részére Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat mindenkor évi költségvetésében az önkormányzat anyagi lehetőségétől függően állapít meg támogatást.

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testülete költségvetési rendeletben meghatározza a Bizottság, valamint a Polgármester hatáskörében felosztható támogatási keretet.

A helyi önszerveződő közösségek és kiemelt civil szervezetek szakmai beszámolóit is bizonyítékkul szolgálták ahhoz a megállapításhoz, hogy a támogatásban részesülő civil szervezetek a város életét sokkal színesebbé, Derecske Város Önkormányzatának ez irányú munkáját pedig könnyebbé teszik.

Célkitűzések (2020-2024)

Derecske Város Önkormányzata továbbra is támogatni kívánja azokat a településen élő vagy dolgozó (tevékenységüket az önkormányzat illetékességi területén végző) állampolgárok önszerveződő közösségeit, akik jelentős szerepet vállalnak a közérdekű feladatok ellátása terén. A Bizottság előnyben részesítheti azt az önszerveződő közösséget, amely olyan kötelező önkormányzati feladatok ellátását segíti elő, amelyről Derecske Város Önkormányzata önerőből nem képes kielégítő módon gondoskodni.

Derecske Város Önkormányzata az elkövetkező években nemcsak anyagilag, hanem – működésük segítése érdekében – más módon is (hivatali gépjármű használat, közfoglalkoztatottak igénybevétele, továbbá sportcsarnok, illetve művelődési központ használati lehetősége) kívánja támogatni az önszerveződő közösségeket.

A civil szervezetek támogatása önkormányzati érdek is, hiszen ezek a szerveződések mindig helyi érdekeket képviselnek, a helyi közösségek a város kulturális életét színesítik, a közösségi tudatot pozitívan formálják.

Derecske Város Önkormányzatának civil szervezetekkel kapcsolatos célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek helyi társadalmi szerepvállalásának segítése, Derecske Város Önkormányzata és a civil szervezetek közötti partneri viszony és munkamegosztás

előmozdítása a közfeladatok hatékonyabb ellátása érdekében; valamint a civil szervezetek számára nyújtott támogatás világossá, átláthatóvá és ellenőrizhetővé tétele.

Nemzetiségi ügyek

A nemzetiségi önkormányzat nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviselésére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi közügyek települési szinten történő önálló intézésére jön létre.

A Derecskei Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelentős szerepet vállal a roma nemzetiség életkörülményeit javító feladatok terén, ezért fontos, hogy Derecske Város Önkormányzata együttműködjön a nemzetiségi önkormányzattal.

A nemzetiségi önkormányzat célja - a helyi sajátosságok figyelembevételével - a kisebbség érdekeinek átfogó képviselete és védelme, érdekeinek érvényre juttatása társadalmi, politikai és kulturális területen.

Testvértelepülési kapcsolatok alakulása és jövője

Derecske városa mindig is kereste az együttműködés lehetőségeit külföldi településekkel. A folyamatos kapcsolattartást leginkább a testvér – és partnervárosi kapcsolatok kialakítása szolgálja. A lakosság széles körű bevonása valódi tartalommal tölti meg a kapcsolatot és elősegíti egymás jobb megismerését, a különböző országban, különböző kulturális és nyelvi környezetben élő emberek közötti megértését. A két város vezetőinek rendszeres hivatalos találkozói pedig lehetővé teszik a kapcsolat ápolását és fejlesztését, az együttműködés részleteiről és lehetséges további területeiről való tárgyalásokat.

A testvér – és partnervárosokkal való kapcsolat leginkább a kultúra, az oktatás és a sport területén jelentős, de Derecske próbál ezeken kívül szakmai tapasztalatcserére is törekedni.

A kulturális és sportesemények a leginkább alkalmasak testvérvárosi kapcsolat elmélyítésére, hiszen a lakosság nagy részéhez szólnak. A kultúra és a sport mellett, az oktatás területén való együttműködés, az oktatási intézmények közötti kapcsolatok is jelentősek.

A gazdasági együttműködés ösztönzése és a kedvező befektetési környezet megteremtése visszatérő elem a testvérvárosi szerződésekből és együttműködési megállapodásokban, de valóban intenzív gazdasági kapcsolatot nem sikerült kialakítani.

Az együttműködésről, testvér – vagy partnervárosi kapcsolatról szóló megállapodás aláírása önmagában nem több a szándék kinyilvánításánál. A létrejött kapcsolat ápolása és fejlesztése, a megfogalmazott célok megvalósítása érdekében a két településnek folyamatosan együtt kell dolgozniuk. Mindkét fél részéről merülhetnek fel ötletek, amelyek alapján konkretizálni lehet az együttműködést, meg lehet határozni annak formáját. A folyamatos kapcsolattartás, tájékozódás és tájékoztatás a városközi kapcsolatok kevésbé látványos, de nagyon fontos eleme. A kapcsolat életben tartásához fontos, hogy lehetőleg rendszeresen sor kerüljön hivatalos találkozókra. Ezzel kapcsolatban nem lehet eléggé hangsúlyozni a Derecskén és testvértelepülésein évente megrendezett programok jelentőségét. Ezek a rendezvények emellett, hogy kulturális, zenei, népművészeti és táncos programokat kínálnak, kitűnő lehetőséget biztosítanak új kapcsolatok kialakítására, valamint a meglévők ápolására és fejlesztésére, hiszen alkalmat nyitnak a különböző városok vezetőinek találkozására.

Súlyos mulasztás lenne a testvér – és partnervárosi kapcsolatokat pusztán jelenlegi tartalmuk és jelentőségük alapján értékelni, hiszen ennél is sokkal fontosabb, hogy fejlődőképesek – e. A kapcsolatot életre hívó megállapodás ugyan általában tartalmaz utalást az együttműködés későbbi bővítésének szándékára, de a végrehajtás során gyakran nem tudnak túllépni a már bevált hagyományok folytatásán.

A testvérvárosi kapcsolat a két település önkormányzatai közötti szerződésen alapul. Hivatalosan a testvérvárosi megállapodás aláírásának ünnepélyes ceremóniája hívja életre, de általában már ezt megelőzően is intenzív az együttműködés a városok polgárai, egyesületei, iskolái között. Nem ritkán épp a civil szféra kezdeményezi a már meglévő kapcsolatok intézményesítését.

A partnertelepülés kiválasztása a testvérvárosi kapcsolat motivációinak megfelelően történik. Az együttműködés alapja általában a két város kulturális és sportéletének vagy helyi egyesületeik és vállalkozásaik tevékenységének kapcsolódása, de gyakori szempont a földrajzi elhelyezkedés, a hasonló méret, a történelmi vagy nyelvi összefüggés is.

A testvérvárosi megállapodás tartalmazza a megállapodást kötő települések és a képviselőiknek aláíró tisztségviselők megnevezését, az együttműködés általános céljait, eszméit, konkrét célját és formáját, az együttműködés szükséges és lehetőség szerinti bővítésére való utalást, a megállapodás hatályba lépésének dátumát.

A testvérvárosi szerződésben a felek kifejezik azon szándékukat, hogy továbbfejlesszék és elmélyítsék településeik között a baráti kapcsolatokat, hozzájáruljanak állampolgáraik közeledéséhez, a kulturális és gazdasági ismeretek szabad áramlásához. Európai városok

közötti szerződés megszövegezésében gyakran megjelenik a testvérvárosi mozgalom alap gondolata, az európai egység és béke eszméje, a felek kijelentik, hogy együttműködésük a békét szolgálja közös Európájukban. A megállapodásban megfogalmazódnak az együttműködés konkrét területei is, így például együttműködés a kultúra, oktatás, sport területén, tapasztalatok átadása, közös részvétel nemzetközi pályázatokon, szakembercsere, turisztikai kapcsolatok fejlesztése, kedvező befektetői környezet megteremtése.

A testvérvárosok közötti együttműködés csak a lakosság bevonásával válhat sikeressé. A kapcsolatot formálisan a két város önkormányzata hozza létre, de valóban tartalmassá a lakosság aktív részvétele teszi. Csak azok a kapcsolatok bizonyulnak életképesnek, amelyek a lakosok, a civil szervezetek, a vállalkozások magukénak érznek.

Az együttműködési lehetőségek száma gyakorlatilag korlátlan. Bármelyik fél szabadon kezdeményezhet, tehet új javaslatokat. Az oktatási, kulturális és sportesemények közös szervezése a leggyakoribb, de a helyi igények, a helyi közösségek szükségleteinek figyelembevételével más tevékenységekre is kiterjeszthetik együttműködésüket a testvérvárosok.

A testvérvárosi mozgalom egyik alapvető célja, hogy közelebb hozza egymáshoz a különböző országokban élő fiatalokat. Ezt az oktatási intézményeken keresztül, testvériskolai együttműködések és iskolai csereprogramok révén lehet a leginkább elérni.

A kapcsolatok legnagyobb része kulturális alapokon nyugszik. Zenekarok, színházi társulatok látogatnak a testvérvárosokba, a kiállításokat a másik helyszínen is megrendezik. Ezek a programok nemcsak a partnerváros kultúráját ismertetik meg és a testvérvárosi kötődéseket erősítik, hanem egyúttal felhívják a figyelmet a saját kulturális értékekre is.

Nem véletlen, hogy mindig is jelentős szerepet játszottak a testvérvárosi kapcsolatokban a sportesemények. Jelentős számú embert képesek megmozgatni, népszerűek mind a saját lakosság, mind a testvérvárosból érkező vendégek körében. A kultúrához hasonlóan a sport sem ismer nyelvi korlátokat.

A testvérvárosi kapcsolatok egy részét gazdasági együttműködés és a befektetői környezet javításának szándékával hozzák létre, de viszonylag ritkán sikerül valóban élénk gazdasági és üzleti kapcsolatot kialakítani.

A helyi problémák megoldásának egyik módja az egymástól földrajzilag távol eső, de hasonló helyzetű települések összefogása. A testvérvárosok közös erőfeszítéseket tehetnek olyan

mindenütt jelenlévő problémák kezelése érdekében, mint a munkanélküliség és összehangoltan valósíthatják meg településfejlesztési és környezetvédelmi programjaikat.

Derecske részéről ezek a feltételek részben biztosítottak, szükséges az együttműködés fenntartására szolgáló mindennapos kapcsolattartó munka és a rendszeres hivatalos találkozók biztosítása.

A testvérvárosi együttműködés alkalmat ad a nemzetek közötti tapasztalatcserére, közös megoldáskeresésre, összehangolt cselekvésre. Rendkívül fontos a találkozók elősegítése és a párbeszéd elmélyítése, már a folyamatos egyeztetés, a tapasztalatok összehasonlítása is jobb megoldásokat eredményezhet, hiszen átfogóbb megközelítést tesz lehetővé. A helyi problémák megoldásának egyik módja az egymástól földrajzilag távol eső, de hasonló helyzetű települések összefogása. A testvérvárosok közös erőfeszítéseket tehetnek olyan mindenütt jelenlévő problémák kezelése érdekében, mint a munkanélküliség és összehangoltan valósíthatják meg településfejlesztési és környezetvédelmi programjaikat.

7.6. A gazdasági program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

Városunk legnagyobb értéke és fennmaradásának, fejlődésének záloga a derecskei ember. A következő időszakban valamennyi tevékenységünket úgy kell végeznünk és összehangolnunk, hogy városunk lakosai helyben megtalálják életcéljukat, boldogulásukat, és mindeközben fejlesszék településünket is. Nagy figyelmet kell szentelnünk az aktív korú lakosság képzésére és továbbképzésére.

El kell, hogy értsük, hogy a város olyan infrastrukturális, vállalkozásösztönző tárgyi feltételekkel rendelkezzen, amire építkezve az intézmények, vállalkozások fel tudják venni a versenyt más települések szervezeteivel.

Az önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Takarékosabb gazdálkodás és a működési költségek optimalizálása.
- A pályázati lehetőségek jobb kihasználása olyan területen is, ahol önkormányzati támogatást lehet ezzel kiyáltani. Fontos, hogy a pályázati tevékenység a településfejlesztés egyik kiemelkedő eszközévé váljon.
- További középületek fűtésének és világításának korszerűsítése a kiadások csökkentése érdekében.

- A racionális és kiegyensúlyozott közteherviselés megteremtése a helyi adók racionalizálása, az adófizetési morál javítása, a hátralékok behajtása hatékonyságának növelésével.
- Elsősorban olyan pályázatokon indulni, ahol a későbbi fenntartás nem jelent újabb működési költségnövekedést.
- Át kell tekinteni meglévő vagyontárgyainkat. Meg kell találni a jelenleg kihasználatlan ingatlanok funkcióját. Értéknövelő beruházásokkal, telekalakításokkal, egyes vagyontárgyak értékesítésével további források nyerhetők.
- A település szerkezeti és szabályozási tervét a helyi építési rendelettel összhangban úgy kell végrehajtani, hogy az önkormányzati beruházások megvalósíthatóságán felül alkalmas és vonzó legyen lakóházak építésére, partnerszervezetek beruházásaira (közúti, közműszolgáltató cégek, vízügyi és környezetvédelmi beruházások, stb.), ipari, mezőgazdasági és nem utolsó sorban turisztikai vállalkozások számára.
- A településfejlesztési elképzelések megvalósítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az önkormányzat településrendezési terve a településfejlesztés alapvető dokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét, így a ciklus ideje alatt törekedni kell a településrendezési terv folyamatos áttekintésére, szükség esetén a rendezési terv módosítására irányuló lépések időbeli megtételére, a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására. A tervezési feladatokat, valamint az önrészekhez szükséges előirányzatokat az éves költségvetésekben kell meghatározni.
- Azokat a fejlesztéseket kell előtérbe helyezni, melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő, valamint munkahelyet generálnak. Háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, amelyek a lakosság, vagy a vállalkozók szűk körét érintik, és azokat a fejlesztéseket, melyek a megvalósuló beruházás aránytalanul nagy, gazdaságtalan működtetési kiadásaival járnának.
- Egyedi idegenforgalmi, turisztikai vonzerővel bíró program és/vagy önkormányzati fejlesztés révén településünk vonzereje növekedhet, mely a gazdaságos működését is biztosíthatja.

A gazdasági program megvalósításának alapja, hogy nemcsak a gazdasági program előkészítése, hanem annak végrehajtása is a nyilvánosság széles bevonásával történjen. Ez a

biztosítéka annak, hogy az elképzelésekből azok az elemek valósulnak meg, melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését és fejlesztését szolgálják a lakosság legnagyobb meglegedésére.

Kommunikáció, média

A Képviselő-testület célul tűzte ki a kommunikáció terén, hogy alkalmazkodva a társadalmi igényekhez és technikai lehetőségekhez, elérje a közösségi portálok jobb kihasználását, az interaktivitás növelését.

A XXI. század okozta kihívások egyre jobban megerősítik azt a tényt, miszerint az élhető városok irányításában és fejlődésében, az intelligens rendszerek alapvető szerepet játszanak. Az Okos Város (Smart City) egy filozófia, mely azt a szellemiséget ötvözi, hogy minden fejlesztésben keresni kell az okos megoldásokat, elsősorban az infokommunikációs alkalmazásokat, amiktől hatékonyabb és még jobban működő lesz. Az önkormányzat elkötelezett a hosszútávon fenntartható és intelligens város ideája mellett. Ebből kifolyólag fontosnak tartja, hogy célként nem egy-egy részterületben gondolkodik, hanem ökoszisztémában. Egyszerre kívánja fejleszteni az infokommunikációs infrastruktúrát, az ennek használatához szükséges kompetenciákat és az elérhető szolgáltatásokat. Mindezt a helyi lakosok, vállalkozók és az infokommunikációs szektor szereplői bevonásával kell megvalósítani.

Az elmúlt évek tendenciáit figyelembe véve nem szabad figyelmen kívül hagyni a mobileszközöket érintő területek fejlődését. A rohamosan terjedő okostelefonok korában a felhasználók elvárják, hogy a weboldalak mobileszközökről is élvezhetőek legyenek vagy egy mobilalkalmazás keretében elérhetővé váljanak bizonyos funkciók. A hazai és nemzetközi trendek azt mutatják, hogy az emberek 80%-a a mobilalkalmazásokat részesíti előnyben az asztali számítógéppel szemben. Napjainkban az okostelefon immár nem önmagában értékelendő, hanem a teljes webbel, a felhőalapú szolgáltatásokkal és a különböző kiegészítő eszközökkel együtt. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a szűk értelemben vett okostelefonos programokban történő gondolkodás helyett, inkább azt vizsgálja, hogy mi a lakosság, célcsoport problémája és azokat milyen eszközökkel és milyen élethelyzetekben tudja kiszolgálni. Ezt figyelembe véve két fontos fejlesztési terület kerül megállapításra a gazdasági programban. Az első cél az önkormányzat honlapjának változatlan tartalom melletti „mobilbarát”, ügyfélbarát optimalizált megjelenésének elérése. Amennyiben az ügyfél mobiltelefonján tekinti meg a derecske.hu weboldalt, úgy az az eszközére optimalizált módon jelenjen meg, elősegítve ezzel a gyors és egyszerű információszerzést. A városi honlap

újratervezése során kiemelt figyelmet kell szentelni a mobil eszközökre történő optimalizálásra. Második kiemelt célterület a város mobilalkalmazásának fejlesztése. Az alkalmazás célja, hogy kiszolgálja a lakosok azon igényét, hogy segítségével bárhol és bármikor információhoz jussanak, valamint jobban részt vegyenek a település életében.

7.7. Befektetési támogatási politika célkitűzései

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a befektetés támogatási politikai célkitűzéseit a következők szerint határozza meg:

- A Képviselő-testület mindent megtesz annak érdekében, hogy a befektetők számára a település kedvező feltételeket biztosítson.
- A Képviselő-testület elsősorban arra törekszik, hogy a helyi vállalkozók, akik város iránti elkötelezettségüket más sokszor bizonyították, tovább tudjanak fejlődni, és elsősorban derecskei munkaerőt alkalmazzanak.
- Az Önkormányzat az ipari területtel, az infrastrukturális beruházásokkal szintén támogatja a befektetni szándékozókat.
- Pályázati lehetőségeket kihasználva az Önkormányzat támogatja az induló vállalkozásokat.
- Szorgalmaznunk kell a helyi vállalkozások közötti együttműködések, összefogások fejlődését, hiszen így nagyobb volumenű munkákat is el tudnak vállalni.
- A Vállalkozói Klubot egy aktív, önkéntes közösséggé kívánjuk fejleszteni.
- Más településről vagy külföldről érkező befektetőknek ipari területet tudunk biztosítani, illetve segítséget tudunk nyújtani a szükséges személyi és tárgyi feltételek kialakításához szükséges szervezésben.

7.8. Településüzemeltetési politika célkitűzései

Ahhoz, hogy városunk lakossága elégedett legyen, elengedhetetlenül szükséges a magas színvonalú településüzemeltetés. A következő időszakban különösen a látszólag kis, de a lakosság számára a mindennapokat megkeserítő problémák gyors és szakszerű megoldására kell nagy hangsúlyt fektetni.

Derecske Város Önkormányzatának településüzemeltetési politikája, hogy a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve:

- a gazdaságosság;

- a hatékonyság;
- az eredményesség követelményeit.

Ezen célok megvalósításának záloga a településüzemeltetési feladatokat irányító Hivatal, valamint a feladatokat végrehajtó Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft. közötti szoros, rugalmas együttműködés. A közszolgáltatási szerződés keretében végzett feladatok ellátása így átlátható, összehangolható, szükség esetén átszervezhető.

A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel és a likviditás folyamatos figyelemmel kíséréssel azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon. A pénzügyi problémák bekövetkezésének lehetőségét előre kell jelezni, hogy a szükséges átcsoportosítás végrehajtható legyen.

Vizsgálni kell az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok és egyéb hasznosítható ingó eszközök kihasználtságát. Szorgalmazni kell a kihasználtság növelését, hogy az adott közszolgáltatás fajlagos költségei csökkenjenek, illetve többletbevétel keletkezzen.

Ésszerű átszervezéssel biztosítani kell az intézmények gazdálkodásának optimalizálását.

A jövőben is célszerű a lehető legtöbb feladatot az Önkormányzat tulajdonában álló nonprofit kft.-vel elláttatni, amennyiben erre nincs lehetőség, helyi vállalkozókat bevonni.

8. ÖSSZEFOGLALÓ

Az előző ciklusban tapasztalt alulfinanszírozott önkormányzati feladatellátás, az állami forráskivonás, az Európai Unió és hazai pályázatokhoz szükséges önerő biztosítása Derecske Város Önkormányzatának költségvetését jelentős mértékben megterhelte.

A Belügyminisztérium vissza nem térítendő támogatása jelentős mértékben segítette a város gazdasági stabilitásának megteremtését.

A település az Európai Unió és hazai forrásle hívások tekintetében óriási eredményeket ért el. Ennek eredményeképpen kijelenthető, hogy az előző ciklusban megvalósított projektek és intézkedések hozzájárultak az önkormányzat és intézményei működési feltételeinek javításához.

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testületének első rangú célkitűzése, hogy kötelező önkormányzati feladatait ellássa, pénzügyi, gazdasági kötelezettségeinek eleget tegyen és működőképességét megőrizze. Ennek érdekében feladatellátását anyagi és erőforrásaihoz igazítja és tervezett fejlesztési elképzelését lehetőségeihez mérten valósítja meg.

A város fejlődése, versenyképességének megőrzése és az itt lakók megfelelő életkörülményeinek és munkalehetőségének biztosítása érdekében szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése.

Derecske, 2023. április 27.

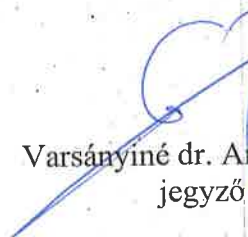

Rácz Anikó
polgármester

Záradék:

Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 94/2020. (III. 26.) KT számú határozattal elfogadott, Derecske Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2020 – 2024 évekre vonatkozó Gazdasági Programjának felülvizsgálatát a 144/2023. (IV. 27.) KT számú határozatával fogadta el.

Derecske, 2023. április 27.

Varsányiné dr. Antal Erzsébet
jegyző

